

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

2020 YILI

İDARE FAALİYET RAPORU

"Yurtta Sulh, Cihanda Sulh"

İçindekiler Tablosu

BAKAN SUNUŞU	I
YÖNETİCİ ÖZETİ	VI
I. GENEL BİLGİLER.....	1
A. MİSYON VE VİZYON.....	1
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	1
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	1
1. FİZİKSEL YAPI.....	1
2. TEŞKİLAT YAPISI.....	3
3. TEKNOLOJİ VE BİLİŞİM ALTYAPISI.....	6
3.1. BİLİŞİM SİSTEMLERİ.....	6
3.2. KÜTÜPHANE VE ARŞİV	7
4. İNSAN KAYNAKLARI.....	8
5. SUNULAN HİZMETLER.....	12
5.1. MERKEZ TEŞKİLATI TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER	12
5.2. YURTDIŞI TEŞKİLATIMIZ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER.....	16
6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ	17
II. AMAÇ VE HEDEFLER.....	19
A. STRATEJİK PLANDA YERALAN AMAÇLAR VE HEDEFLER	19
B. TEMEL STRATEJİLER VE ÖNCELİKLER	20
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	23
A. MALİ BİLGİLER.....	23
1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	23
2. TEMEL MALÎ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	24
3. MALİ DENETİM SONUÇLARI	28
B. PERFORMANS BİLGİLERİ	29
1. PROGRAM, ALT PROGRAM, FAALİYET BİLGİLERİ	29
ÇOK TARAFLI DIŞ İLİŞKİLER (ULUSLARARASI VE BÖLGESEL ÖRGÜTLERLE İLİŞKİLER VE ULUSLARARASI NİTELİKLİ KONULAR).....	30
1. AVRUPA BİRLİĞİ	30
2. ULUSLARARASI GÜVENLİK VE ASKERİ İŞBİRLİĞİ	30
3. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER TEŞKİLATI.....	30
4. İNSAN HAKLARI VE AVRUPA KONSEYİ.....	31
5. ULUSLARARASI VE BÖLGESEL EKONOMİK KURULUŞLAR.....	32
6. TERÖRİZM, ÖRGÜTLÜ SUÇLAR VE ASILSIZ SOYKIRIM İDDİALARI İLE MÜCADELE	32

İKİLİ DIŞ İLİŞKİLER	34
1. KUZEY AMERİKA, LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER (LAK)	34
2. GÜNEY, BATI, ORTA VE KUZEY AVRUPA ÜLKELERİ	35
3. BALKAN ÜLKELERİ	36
4. DOĞU AVRUPA, ORTA ASYA VE KAFKASYA CUMHURİYETLERİ	38
5. ORTA DOĞU VE KUZEY AFRİKA	41
6. KIBRIS VE YUNANİSTAN, DENİZCİLİK, HAVACILIK VE HUDUT	45
7. DOĞU ASYA, GÜNEYDOĞU ASYA VE PASİFİK BÖLGESİ	46
8. AFRİKA.....	50
9. IRAK, İRAN VE GÜNEY ASYA.....	51
10. SURİYE	54
ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN VE KAMU DİPLOMASİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDAKİ FAALİYETLERİ	55
1. DIŞ POLİTİKA ANALİZ VE EŞGÜDÜM FAALİYETLERİ	55
2. DİPLOMASİ AKADEMİSİ	55
3. ANTALYA DİPLOMASİ FORUMU	56
4. TEMSİL VE AĞIRLAMA FAALİYETLERİ.....	56
5. PROTOKOL FAALİYETLERİ / DİPLOMATİK İŞLEMLER	56
6. ENFORMASYON VE KAMU DİPLOMASİSİ	57
7. DİPLOMATİK ARŞİV FAALİYETLERİ	57
8. DIŞ POLİTİKA ALANINDA DESTEKLEYİCİ AKADEMİK FAALİYETLER	58
KONSOLOSLUK FAALİYETLERİ	60
1. KONSOLOSLUK HİZMETLERİ	60
2. GÖÇ VE VİZE FAALİYETLERİ	61
YURTDIŞINDA TÜRK KÜLTÜR VARLIĞININ KORUNMASI VE TANITILMASI	62
1. KÜLTÜREL DİPLOMASİ FAALİYETLERİ	62
2. ÇOK TARAFLI KÜLTÜREL İLİŞKİLER (UNESCO VE DİĞER ÖRGÜTLER)	64
YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLARA YÖNELİK DİĞER FAALİYETLER	64
YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLARIN MANEVİ DEĞERLERİNİN KORUNMASINA YÖNELİK FAALİYETLER	65
YURTDIŞINDA TÜRK ŞEHİTLİĞİ ANITLARININ YAPIMI VE BAKIMI	66
ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM - EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM	67
TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ.....	68
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER.....	69

1. YÖNETİM HİZMETLERİ FAALİYETLERİ.....	69
1.1. Personel Yönetimi Alanında Atılan Adımlar	69
1.2. Fiziki Yapının İyileştirilmesine Yönelik Faaliyetler.....	69
1.3. Bilgi Teknolojileri ve Bilişim Altyapısının İyileştirilmesine Yönelik Faaliyetler.....	71
2. STRATEJİ GELİŞTİRME FAALİYETLERİ	71
PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	72
2.1. ALT PROGRAM HEDEF VE GÖSTERGELERİYLE İLGİLİ GERÇEKLEŞME SONUÇLARI VE DEĞERLENDİRMELER.....	72
2.2. PERFORMANS DENETİM SONUÇLARI	92
STRATEJİK PLANIN DEĞERLENDİRİLMESİ	92
PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	114
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	116
A. Stratejik Planda Öngörülemeyen Kurumsal Kapasite İhtiyaçları:	116
B. Üstünlükler.....	116
C. Güçlendirilmesi Gereken Yönler	116
D. Değerlendirme	117
V. ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	117
VI. EKLER	118
EK- 1.....	118
İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI.....	118
EK- 2.....	119
MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI	119
EK-3 BİLANÇO.....	120
EK- 4 BÜTÇELENEN VE GERÇEKLEŞEN TUTARLARIN KARŞILAŞTIRMA TABLOSU	122
EK-5 BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU	123

TABLÖLAR

Tablo 1. Bakanlığımızca Kullanılan Yurtiçi Taşınmazlar	2
Tablo 2. Bakanlığımızca Kullanılan Yurtdışı Taşınmazlar.....	2
Tablo 3. Bakanlığımız Envanterine Kayıtlı Demirbaşlar	2
Tablo 4. Bakanlığımız Envanterine Kayıtlı Makine ve Cihazlar	3
Tablo 5. Bakanlığımız Envanterine Kayıtlı Taşıtlar	3
Tablo 6. Sayılarla Yurtdışı Teşkilatımız	6
Tablo 7. Bakanlığımız Envanterinde Kayıtlı Bilgisayar ve Ekipmanlar.....	7
Tablo 8. 657 Sayılı DMK'a Göre İstihdam Edilen Personelin Dağılımı	9
Tablo 9. Yurtdışı Teşkilatımızın Sözleşmeli Personel Dağılımı	10
Tablo 10. Personelin Hizmet Yıllarına Göre Dağılım Tablosu.....	11
Tablo 11. Bakanlığımız Bütçe Ödeneklerinin Harcama Kalemleri İtibarıyla Dağılımı	23
Tablo 12. Bakanlığımızın Yıllara Göre Merkezi Yönetim Bütçesi İçerisindeki Payı	23
Tablo 13. Özel Ödenek Kullanımı	24
Tablo 14. Bakanlık Hizmetleri İçin Ödenek ve Harcama Bilgileri.....	26
Tablo 15. Sermaye Giderleri Ödenek ve Harcama Dağılımı	27
Tablo 16. 2018-2020 Açılan Kişi Borcu Dosya Sayısı	28
Tablo 17. 2020 Yılı Fiili Durum (2018-2019-2020 yıllarını kapsar).....	28
Tablo 18. İlk Defa Kiralanan Taşınmazlar	70
Tablo 19. Değişiklik Sebebiyle Kiralanan Taşınmazlar.....	70
Tablo 20. 2020 Yılı Kiralama Genel Durumu.....	71
Tablo 21. Form 1: Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (3 Aylık).....	72
Tablo 22. Form 2: Performans Göstergesi Sonuçları Formu	85
Tablo 23. Stratejik Plan Değerlendirme Tabloları	93

ŞEKİLLER

Şekil 1: Dış Temsilcilik Türlerine Göre Dağılımı (%).....	5
Şekil 2. Temsilciliklerimizin Coğrafi Dağılımı.....	6
Şekil 3. Bakanlık Kütüphanesindeki Kitap Sayısı	7
Şekil 4. 2020 Yılı Harcamaları Fonksiyonel Dağılımı.....	24
Şekil 5. 2020 Yılı Harcamaları Ekonomik Dağılımı.....	25
Şekil 6. Harcamaların Hizmet Yerlerine Göre Dağılımı.....	25

TEŞKİLAT ŞEMASI.....	4
----------------------	---

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ADF	Antalya Diplomasi Forumu
AfB	Afrika Birliği
AFC	Almanya Federal Cumhuriyeti
AGİT	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AK	Avrupa Konseyi
AKPM	Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi
APEC	Asya Pasifik İşbirliği Ekonomik Forumu
ASEAN	Güneydoğu Asya Uluslar Birliği
AT-JSCC	Türkiye-ASEAN Yüksek Düzeyli Memurlar Toplantısı
BM	Birleşmiş Milletler
BMGK	Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi
CAT	İşkencenin Önlenmesi Komitesi
CAATSA	ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Yasası
CPPİDS	Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi
ÇHC	Çin Halk Cumhuriyeti
DMK	Devlet Memurları Kanunu
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EASA	Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı
ECAC	Avrupa Sivil Havacılık Konferansı
EİT	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EPİM	Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması
EUROCONTROL	Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Örgütü
GDAÜ	Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci
GKRY	Güney Kıbrıs Rum Yönetimi
GLOBSEC	Küresel Güvenlik Forumu
ICAO	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
ICESCO	İslam Dünyası Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
IDB	Uluslararası Bağımsız Silah Bırakma Organı
IDLO	Uluslararası Kalkınma Hukuku Örgütü
IFAD	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
IKBY	Irak Kürt Bölgesel Yönetimi
ITM	Irak Temsilciler Meclisi
İİT	İslam İşbirliği Teşkilatı
İHK	BM İnsan Hakları Konseyi
JICA	Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü
KEK	Karma Ekonomik Komisyon
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KPSS	Kamu Personeli Seçme Sınavı
LAK	Latin Amerika ve Karayipler
MIKTA	Meksika Endonezya Kore Türkiye Avustralya
MILF	Filipinler Hükümeti ile Moro İslami Kurtuluş Cephesi
MPVA	Kore Cumhuriyeti Vatanseverler ve Gazi İşleri Bakanlığı

NATO	Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PAF	Pasifik Adaları Forumu
SAA	Sahraaltı Afrika
SAM	Stratejik Araştırmalar Merkezi
SDO	Sektörel Diyalog Ortaklığı
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
UNDP	BM Kalkınma Programı
UNESCO	BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
UNICEF	BM Çocuklara Yardım Fonu
YDSK	Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey
YSK	Yüksek Stratejik Komite
YTS	Yabancı Terörist Savaşçılar
YEE	Yunus Emre Enstitüsü
YETKM	Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri

BAKAN SUNUŞU

Tüm dünyayı kısa sürede etkisi altına alan ve hayatın her alanında kapsamlı yansımalar yaratan koronavirüs salgını, 2020 yılı dış politika gündemine de damgasını vurmuştur. Her şeyden önce, insanlığın İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana maruz kaldığı en büyük krizlerden biri olarak görülen salgınla birlikte, uluslararası ilişkilere bir süredir hakim olan belirsizliklerin yol açtığı öngörülemezlik ortamı daha da derinleşmiştir. Uluslararası örgütlerdeki güç ve itibar kaybının belirginleşmesiyle çoktarafılık daha fazla tartışılmaya başlanmış, ülkemizin merkezinde yer aldığı coğrafya başta olmak üzere küresel kırılganlıklar artmış ve jeopolitik rekabet olgusu ön plana çıkmıştır.

Küresel ve bölgesel ölçüde çalkantıların yaşandığı bu dönemde ülkemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Girişimci ve İnsani Dış Politikası çerçevesinde, bir yandan salgınla mücadelede uluslararası dayanışma ve işbirliğini ön plana çıkaracak adımlar atmış, diğer taraftan da Suriye, Libya ve Doğu Akdeniz başta olmak üzere milli çıkarlarımızı yakından ilgilendiren konularda sergilediği kararlı tutumla bölgesel güvenlik, refah ve istikrarın temini doğrultusunda çalışmayı sürdürmüştür.

Birleşmiş Milletler, G20, İslam İşbirliği Teşkilatı, MİKTA ve Türk Konseyi dahil üyesi olduğu tüm uluslararası oluşumlarda ülkemiz, küresel salgınla mücadelede küresel işbirliği ve dayanışmanın öncülerinden olmuştur. Ülkemizin “dost kara günde belli olur” anlayışıyla, salgınla mücadelelerine yardımcı olmak üzere 157 ülkeye ve 12 uluslararası kuruluşa destekte bulunması, dış politikamızdaki insani yaklaşımımızın bir göstergesi olmuştur. Böylece, ülkemiz dünyada en çok tıbbi destekte bulunan lider ülkeler arasına girerek yeni bir şeref madalyası kazanmıştır.

Koronavirüsle bağlantılı dış gelişmelerin yakından takibinde kurumlarımız, temsilciliklerimiz, diğer ülkeler ve ülkemizdeki misyonlarla eşgüdüm sağlanması için 25 Mart 2020 tarihinde Bakan Yardımcımız Yavuz Selim Kıran'ın başkanlığında güçlü bir kadro ile kurduğumuz Dışişleri Bakanlığı Covid-19 Koordinasyon ve Destek Merkezi, tıbbi yardımlarımızın ulaştırılmasında üstlendiği etkin rolünü devam ettirmektedir. Merkezimiz, Cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı tahliye operasyonunu dış temsilciliklerimizin yanı sıra, ilgili Bakanlık ve kuruluşlarımızla eşgüdüm içinde başarıyla büyük ölçüde tamamlamış; 142 ülkeden 100.000'den fazla vatandaşımızın ülkemize getirilmesi sağlanmıştır. Tam bir seferberlik anlayışıyla tamamlanan bu operasyon kapsamında 67 ülkeden 7.000'den fazla yabancı da memleketlerine kavuşmuştur. Koordinasyon ve Destek Merkezimiz ayrıca dünyada salgınla bağlantılı tüm gelişmeleri ve tedbirleri izlemiş, değerlendirmiş ve başta Sağlık Bakanlığımız olmak üzere ilgili kurumlarımızın acil bilgi ve destek ihtiyaçlarını karşılamış, uluslararası seyahatler ve uçuşların canlandırılmasında önemli rol üstlenmiştir.

Keza bu dönemde turizmimizin daha az etkilenmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığımızla birlikte diplomasi atağı başlatılmış ve yıl içinde bunun somut kazanımları görülmüştür.

Dış politikamızın önemli sacayaklarından biri olan dış ekonomik menfaatlerimizin gözetilmesi ve ilerletilmesi konusunda da, son dönemde değişen küresel dinamiklerin ve yılın önemli bölümünü etkisi altına alan küresel salgının başta yatırımlar ve ticari çıkarlarımız olmak üzere, ikili ve çoktarafli ekonomik ilişkilerimizde yarattığı etkilerin asgaride tutulması hedefiyle güçlü çaba içinde olunmuştur. Bu amaçla, geniş diplomatik ağıımız sayesinde Türk şirketlerinin

rekabetçiliğinin ve bu temelde ihraç pazarlarımızın arttırılması ve çeşitlendirilmesi suretiyle dış ticaret hacmimizin dengeli bir şekilde büyütülmesine ve genel itibarıyla Türk şirketlerinin yurtdışındaki faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik çalışmalarımız titizlikle sürdürülmüştür.

Sahada ve masada güçlü diplomasi yaklaşımını 2020 yılında da başarıyla uygulayan ülkemiz, milli güvenliğimizi ve ulusal çıkarlarımızı yakından ilgilendiren her konuda hamle üstünlüğünü elde bulundurmuş ve erken aşamada gelişmeleri yönlendirmeyi bilmiştir. Bu amaçla sert ve yumuşak güç unsurlarından dengeli bir şekilde istifade eden akılcı dış politika anlayışını kararlılıkla hayata geçirmiştir.

İdlib'teki rolümüz Suriye'de yeni bir insani trajediyi önlemiş ve Avrupa'nın güney sınırlarına doğru yeni bir göç dalgası yaşanmasını engellemiştir. Astana Süreci'nin garantörü sıfatıyla kurulmasında öncü rol oynadığımız Anayasa Komitesi'nin çalışmalarına verdiğimiz destek sürdürülmüştür.

Libya'da meşru hükümete sağladığımız destek, ülkede iç savaş yaşanmasını engellediği gibi sahadaki dengeyi değiştirerek siyasi sürecin önünü açmıştır.

Doğu Akdeniz'deki faaliyetlerimiz, ülkemizin ve KKTC'nin uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlamıştır. Milli davamız Kıbrıs meselesinin ise Ada'nın asli unsuru olan Kıbrıs Türk halkının haklarını koruyacak, güvenlik endişelerini karşılayacak iki devletli bir çözüme kavuşturulması yönündeki çalışmalarımıza devam edilmiştir.

Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü ve egemenliği temelinde ve uluslararası hukuk çerçevesinde çözüme kavuşturulmasını desteklediğimiz Yukarı Karabağ ihtilafı bağlamında Ermenistan'ın saldırılarının ardından Azerbaycan'a verdiğimiz destek, "Tek Millet, İki Devlet" şiarını paylaştığımız bu kardeş ülkenin toprakları üzerindeki yaklaşık 30 yıllık işgalin büyük ölçüde sona ermesine katkıda bulunmuştur.

PKK/PYD/YPG, FETÖ ve DEAŞ başta olmak üzere terör örgütlerinin yurtdışındaki hareket alanlarının ve lojistik imkanlarının sınırlandırılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmiştir.

Karşı karşıya kaldığımız sınamalara ve bazı konulardaki görüş farklılıklarına rağmen, AB ile ilişkilerimizin normalleşmesine ve 18 Mart Mutabakatı'nın tüm unsurlarıyla yeni koşulları da dikkate alarak güncellenmesine yönelik çabalarımız sürdürülmüş ve AB'nin Covid-19 bağlamında aldığı kararların ülkemizi olumsuz etkilememesi için çaba gösterilmiştir.

ABD'yle ilişkilerimizin geliştirilmesine yönelik çabalarımız sürdürülmüştür.

NATO içerisindeki öncü konumumuz muhafaza edilmiştir.

Açılım ve ortaklık politikalarımızın hedefinde yer alan Afrika ve Latin Amerika bölgelerindeki temaslarımıza ilaveten, geride bıraktığımız dönem 2019'da kamuoyuna ilan ettiğimiz Yeniden Asya girişiminin hayata geçirildiği bir yıl olmuştur. Bölgeye yönelik uzun vadeli ve bütüncül bir strateji çizmemize imkan verecek mekanizmalar teşkil edilmiş, toplam 31 ülke için 40 ana faaliyet alanında ikişer yıllık öncelikli Eylem Planları oluşturmuştur.

Keza 2019 yılında hayata geçirdiğimiz ve teknolojinin dönüştürücü gücünden dış politikanın tüm kulvarlarında istifade etmeyi hedefleyen Dijital Diplomasi girişimimizin ne kadar zamanlı ve

yerinde olduğu, koronavirüs salgınıyla birlikte 2020’de bir kez daha görölmüştür. Bilişim altyapımızın güncellenmesinden konsolosluk hizmetlerine, kamu diplomasisinden dış politika analizine kadar farklı alanlarda attığımız adımlar, salgından kaynaklanan kısıtlamalara rağmen bu girişimin hız kesmeden devam etmesini sağlamıştır. Salgın nedeniyle Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerindeki ilk toplantısını ertelemek durumunda kaldığımız Antalya Diplomasi Forumu (ADF) çalışmalarını aksatmamış; çevrimiçi olarak dünyanın öndegelen düşünce kuruluşlarıyla düzenlediği sanal etkinliklerle saha ve masaya ilaveten fikri zeminde de yankı bulan adımlar atmamızı sağlamıştır.

Etkin çoktarafılığa önem atfeden ölkemiz, bütün uluslararası ve bölgesel örgütlerin gündemlerine yapıcı katkı sunmaya devam etmektedir. Bu kapsamda, Balkanlar’daki en kapsamlı örgüt olan Güney Doğu Avrupa Ülkeleri İşbirliği Süreci’nden Asya İşbirliği Diyalogu’na kadar 2020 yılında 7 farklı uluslararası kuruluşta Dönem Başkanlığı üstlenmiştir. Eski AB Bakanı ve Başmüzakereci, TBMM Dışışleri Komisyonu Başkanı Büykelçi Volkan Bozkır’ın büyük destekle BM 75. Genel Kurul Başkanlığı görevine seçilmesi Türk diplomasisine duyulan güvenin bir başka tezahürü olmuştur.

Keza ölkemiz, Kadın, Barış ve Güvenlik konulu 1325 sayılı BM Güvenlik Konseyi kararının kabulünün 20. yıldönümünde kadınların rolünün ön plana çıkarılmasına dair çabalara iştirak etmiştir. Kadın haklarının ve statüsünün güçlendirilmesi konusunda çalışmalar yapmak üzere kurulan BM Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi’yle (UN Women) yakın işbirliğimiz sürdürölmüş; BM ve diğer uluslararası kuruluşlarda kadın haklarını konu alan karar ve çalışmalar desteklenmiştir.

Gençlik de özel dikkat teksif ettiğimiz alanlardan biri olmuş; İstanbul’da bir BM Gençlik Merkezi kurulmasına yönelik çalışmalar ilerletilmiştir.

Uluslararası kalkınma işbirliğinde öncü ölkeler olarak Türkiye, En Az Gelişmiş Ülkelere yönelik desteğini evsahipliğini sürdürdüğü Gebze’de yerleşik Teknoloji Bankası dahil çeşitli kanallardan sürdürmüştür.

Ölkemizin bir marka değeri haline geldiği arabuluculuk konusundaki faaliyetlerimize, başta Dostluk Gruplarına eşbaşkanlık yaptığımız BM, AGİT ve İİT olmak üzere tüm kulvarlarda devam edilmiş, anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözümü konusunda dünyanın öndegelen etkinliklerinden biri haline gelen Yedinci İstanbul Arabuluculuk Konferansı bu yıl ilk kez çevrimiçi olarak düzenlenmiştir.

Tarih boyunca, savaşıardan, çatışmalardan ve baskıdan kaçan mazlumlar için güvenli bir liman olan ölkemiz, halen dünyada en fazla sayıda mülteciye evsahipliği yapmakta ve insani yardımlarımızın milli gelire oranı bakımından ilk sırada yer almaktadır. Geçici koruma statüsü verilen 3,6 milyondan fazla Suriyeli’ye, Suriye sınırları içerisinde insani yardım ulaştırılanlar da eklendiğinde Türkiye yaklaşık 9 milyon kişiye insani yardım sağlamaktadır. İnsani yardımlarımız, Filistinli, Yemenli ve Afrikalı kardeşlerimizden Rohingya Müslümanlarına kadar geniş bir coğrafyaya ulaştırılmaktadır.

2020 yılında toplam 248 temsilcilikle dünyanın en büyük beşinci diplomatik ağı haline gelen dış teşkilatımız, artan görünürlüğümüzü ve etkinliğimizi de yansıtır bir şekilde genişlemeye devam etmiştir. 2020’de yeni açılan Herat (Afganistan), Komrat (Moldova), Cape Town (Güney Afrika

Cumhuriyeti) ve Banja Luka (Bosna-Hersek) Başkonsolosluklarımıza ilaveten, Musul ve Basra Başkonsolosluklarımız da yeniden faaliyete geçirilmiştir. Önümüzdeki dönemde Lome (Togo) ve Montevideo (Uruguay) Büyükelçiliklerimiz ile Manchester (Birleşik Krallık), Semerkant (Özbekistan) ve Yeni Pazar (Sırbistan) Başkonsolosluklarımızın açılması öngörülmektedir. İstanbul, İzmir, Edirne, Antalya, Gaziantep, Hatay ve Diyarbakır'daki yurtiçi temsilciliklerimiz de hem bulundukları şehirlerin yurtdışında tanıtımı doğrultusunda faaliyetler yürütmeye, hem de iş çevreleri, sivil toplum, yerel yönetimler ve üniversitelerimizin yurtdışıyla bağlantılarını kuvvetlendirmek için çalışmaya devam etmektedir.

Yurtdışındaki vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın hak ve hukukunun korunması en önemli önceliklerimiz arasındadır. Bir yandan, yurtdışında yaşayan yaklaşık 7 milyona yakın vatandaşımızın bulundukları ülkelerin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatlarına etkin olarak katılmaları teşvik edilirken, diğer taraftan son dönemde Avrupa'da yükselen yabancı düşmanlığı, ayrımcılık ve İslam karşıtlığı gibi tehditlerle mücadele bağlamında gerekli adımlar atılmaya devam etmiştir.

Vatandaşlarımız için yurtdışındaki ana hizmet kapısı niteliği taşıyan temsilciliklerimiz, 2020 yılında 70'i aşkın konuda 1,5 milyondan fazla konsolosluk işlemi gerçekleştirmiştir. Kurulduğu 2007 yılından bu yana toplam 7 milyondan fazla çağrıya yanıt veren Konsolosluk Çağrı Merkezimiz, 2020'de yeni bir rekorla yaklaşık 628 bin çağrıyı yanıtlamıştır.

Vatandaşlarımızın seyahat özgürlüğünü desteklemeye yönelik faaliyetlerimiz çerçevesinde, umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımızın vizesiz seyahat edebildikleri ülke sayısı 74'e çıkmıştır. Gürcistan, KKTC, Moldova ve Ukrayna'yla başladığımız karşılıklı kimlikle seyahat imkânına, Azerbaycan'ın dâhil edilmesi için gerekli anlaşma imzalanmış olup, Belarus için de çalışmalarımız sürmektedir.

Kültürel faaliyetler yoluyla ülkemizin yurtdışında tanıtılması ve kültür varlıklarımızın korunması için çalışmalar yürütülmüş, 2020 yılında 14 ülkeyle kültür, eğitim, bilim, arşiv, gençlik ve spor alanlarında 21 işbirliği anlaşması akdedilmiştir. 2020'nin Sayın Cumhurbaşkanımızca "Patara ve Türk Mutfağı Yılı" olarak ilan edilmesi çerçevesinde, çeşitli etkinlikler tertiplenmiştir. Ayrıca, Türkiye-Ürdün Karşılıklı Kültür Yılı, Rusya Federasyonu ile diplomatik ilişkilerimizin tesisinin 100. yıldönümü, Latin Amerika ülkeleri ile diplomatik ilişkilerimizin 70. yıldönümü ve Endonezya ile diplomatik ilişkilerimizin 70. yıldönümü münasebetiyle etkinlikler düzenlenmiştir. 2020 yılında Mangala ve Minyatür Sanatı'nın kaydedtirilmesiyle, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili listesinde yer alan kültürel unsurlarımızın sayısı 20'ye ulaşmıştır. UNESCO Dünya Miras Listesi'ne 1985 yılında dahil edilen "İstanbul'un Tarihi Alanları"nın birer unsuru olan Ayasofya ve Kariye Camileri Danıştay Kararlarını müteakiben ibadete açılmıştır.

Bakanlığımın akademik dünyaya açılan penceresi Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM), 2020 yılında koronavirüs salgınının etkileri başta olmak üzere çeşitli yayın faaliyetlerine devam etmiştir. SAM tarafından Türk akademisyenlerin katkılarıyla "Covid-19 Sonrası Küresel Sistem: Eski Problemler, Yeni Trendler" başlıklı Türkçe kitap ile yabancı akademisyenlerin katkılarıyla "Covid-19 Sonrası Dünya: Rekabet mi İşbirliği mi?" başlıklı İngilizce kitap yayımlanmıştır. Bakanlığımın ve diplomasi mesleğinin yurtiçinde üniversite öğrencilerine tanıtılmasını sağlayacak etkinlikler düzenlemiştir.

Diplomasi Akademimizin eğitim verdiği yabancı diplomat sayısı 2.681'e ulaşırken, 2020 yılında 590 mensubumuza ve 2 binden fazla kamu görevlisine çeşitli konularda kurslar düzenlenmiştir.

Arşiv Otomasyon Projesi çerçevesinde sayısal ortama taşınan belge sayısı 51 milyon sayfayı geçmiş, tasnifi tamamlanan 25.000 belgeye ait toplam 77.000 sayfa araştırmacıların erişimine açılmıştır.

Cumhuriyetimizin yüzüncü yılı olan 2023'e doğru ilerlerken, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" hedefi doğrultusunda ulusal güvenliğimizi ve milli çıkarlarımızı korumayı amaçlayan Girişimci ve İnsani Dış Politika anlayışı çerçevesinde küresel barış, istikrar, güvenlik ve refah ortamına katkı sağlamaya yönelik çabalarımız devam edecektir.

2019-2023 dönemi Stratejik Planımız ve 2020 Yılı Performans Programımızda yeralan amaç ve hedefler doğrultusunda faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Ödeneklerimizin kullanımında etkinlik ve verimlilik ilkeleri titizlikle uygulanmış ve tasarruf ilkelerine uygun hareket edilmiştir. Merkez ve yurtdışı teşkilatımızda ödenek tahsisatları ihtiyaca uygun şekilde planlanmış ve harcamaların malî disiplini uygun şekilde yapılmasında özenli davranılmıştır.

2020 yılında yürütülen faaliyetleri içeren "2020 Yılı İdare Faaliyet Raporu" ilgili kurumlarımız ile kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Saygılarımla,

Mevlüt Çavuşoğlu
Bakan

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bakanlığımızın 2020 Yılı İdare Faaliyet Raporu ilgili birimlerimizin değerli katkılarıyla derlenerek kamuoyumuzun bilgisine sunulmaktadır.

Stratejik Plan ve Performans Programındaki amaç, hedef ve göstergeler temelinde hazırlanan Faaliyet Raporu, Program Bütçe esaslarına da uygun şekilde düzenlenmiştir.

Raporun “Genel Bilgiler” kısmında, Bakanlığımızın Misyon ve Vizyonu yinelandıktan sonra, fiziki ve teşkilat yapımız açıklanmış, teknoloji ve bilişim alt yapımıza ilişkin temel bilgiler paylaşılmış, insan kaynakları hakkında bilgi verilmiş ve sunulan hizmetlerimiz özetlenmiştir. Bu kısım esasen Bakanlığımızın temel yapısı ve işlevini ortaya koymaktadır.

Raporun “Amaçlar ve Hedefler” kısmında, Stratejik Planda yer alan amaç ve hedeflerimiz yer almış; ayrıca 2020 yılındaki temel strateji ve önceliklerimiz sıralanmıştır. Böylelikle, faaliyetlerimizin hangi amaçlarla ve stratejilerle yürütüldüğü anlatılmıştır.

Raporun “Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler” kısmında, “Mali Bilgiler” bölümünde Bakanlığımız bütçesinin hangi kalemlerde harcandığına ilişkin mali verilere, tablolar ve grafikler yardımıyla yer verilmiş ve harcamalarımız açısından şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri yerine getirilmiştir.

“Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler” kısmının “Performans Bilgileri” bölümünde faaliyetlerimiz, Program Bütçe esaslarına uygun olarak Program ve Alt Programlar temelinde gösterilmiş; 2020 yılında Bakanlık birimlerince yapılan çalışmalar, temaslar, ziyaretler ve faaliyetler, ülkeler ve konular bazında ayrıntılı şekilde açıklanmıştır. Bu kısım aynı zamanda sene içinde Bakanlığımızın gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında kamuoyunun bilgi sahibi olması açısından toplu bir kaynak niteliği de taşımaktadır.

“Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler” kısmının “Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi” bölümde, “Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu” ve “Performans Göstergesi Sonuçları Formu” paylaşılmıştır. Bu formlar, 2020 yılında gerçekleştirilen faaliyetlerle, amaç ve hedeflerin yerine getirilmesinde kaydedilen ilerlemeyi göstermesi açısından yönlendirici olmuştur. Ayrıca Stratejik Planın Değerlendirme Tablosu da oluşturulmuştur.

Raporun “Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitesinin Değerlendirilmesi” kısmında faaliyetlerin yürütülmesi sırasında kurumsal kapasite bağlamında tespit edilen üstünlükler ve güçlendirilmesi gereken yönler yer verilmiş; 2020 yılının ve faaliyetlerin genel değerlendirmesi yapılmış; geleceğe yönelik öneri ve tedbirler kaleme alınmıştır.

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Misyon

Ülkemizin ve vatandaşlarımızın menfaatlerini en iyi şekilde korumak için insani, girişimci ve çok boyutlu diplomasiyi barışçıl bir işbirliği anlayışıyla uygulamak.

Vizyon

Güvenli bir gelecek için köklü, güçlü, girişimci ve insani diplomasi yürütmek.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Dışişleri Bakanlığı'nın görev ve yetkileri 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 128. maddesinde sayılmaktadır.

Bakanlığımız, Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından tayin ve tespit edilen hedef ve esaslara göre uygulanması, diplomatik ilişkilerin tüm boyutlarıyla yürütülmesi ve koordinasyonu, uluslararası alanda Devletimizin çıkarlarının korunması, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Sayın Cumhurbaşkanımızın yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlar nezdinde temsil edilmesi, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması ile konsolosluk hizmetinin ve himayesinin sağlanmasından sorumludur. Ayrıca, dış ekonomik, ticari ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kamu diplomasisi faaliyetlerinin yürütülmesi de Bakanlığımızın görevleri arasındadır.

Bakanlığımız çalışma usulleri 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklere dayanmaktadır.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. FİZİKSEL YAPI

Bakanlığımızın ikisi devlet malı ikisi kiralık dört hizmet binası bulunmaktadır. Bakanlığımız Merkez Binası Dr. Sadık Ahmet Cad. No:8 Balgat/ANKARA adresinde hizmet vermektedir.

a. Bakanlığımız Yurtiçi Teşkilatınca Kullanılan Taşınmazlar

aa. Merkez Teşkilatınca Kullanılan Taşınmazlar

Merkez teşkilatınca kullanılan 12 adet taşınmaz bulunmakta olup dokuz adedi devlet malı, üç adedi ise kiralıktır. Hizmet binası olarak kullanılmakta olan dört adet taşınmazın iki tanesi devlet malı, iki tanesi ise kiralıktır. Hizmet binaları dışındaki diğer taşınmazlar konut ve arsa niteliğindedir.

ab. Bakanlığımız Yurtiçi Temsilciliklerince Kullanılan Taşınmazlar

Bakanlığımızın ülkemizde yedi ilde (İstanbul, İzmir, Edirne, Antalya, Gaziantep, Hatay ve Diyarbakır) temsilciliği bulunmaktadır. Yurtiçi temsilciliklerimizce kullanılan taşınmazlardan biri Bakanlığımıza tahsisli, dördü diğer kamu kurumlarına tahsisli devlet malı binalardır. Sekiz adet bina ise hizmet ofisi veya resmi konut olarak kullanılmak üzere kiralanmıştır.

Tablo 1. Bakanlığımızca Kullanılan Yurtiçi Taşınmazlar

YURTIÇİ TAŞINMAZLAR		ADET
Merkez Teşkilatı	Bakanlığımızca Kullanılan Devlet Malı Taşınmazlar	9
	Bakanlığımız İhtiyacı İçin Kiralanan Taşınmazlar	3
Yurtiçi Temsilcilikler	Yurtiçi Temsilciliklerimizce kullanılan Devlet Malı Taşınmazlar	5
	Yurtiçi Temsilciliklerimizin İhtiyacı İçin Kiralanan Taşınmazlar	8

b. Bakanlığımız Yurtdışı Teşkilatınca Kullanılan Taşınmazlar: Yurtdışındaki temsilciliklerimizin taşınmazları, hizmet binası, resmi konut veya hem hizmet binası hem resmi konutu içeren müşterek binalar olup bir kısmı devlet malı, bir kısmı ise kiralıktır. Yurtdışında devlet malı lojmanlara ilaveten Sahraaltı Afrika Ülkeleri ile kira bedellerinin çok yüksek olduğu veya güvenlik riski bulunan ülkelerde, lojman kiralama yoluna da gidilmektedir.

Tablo 2. Bakanlığımızca Kullanılan Yurtdışı Taşınmazlar

YURTDIŞI TAŞINMAZLAR		TOPLAM
Yurtdışı Temsilciliklerimizce Kullanılan Devlet Malı Taşınmazlar	Hizmet Binası	73
	Resmi Konut	81
	Hizmet Binası ve Resmi Konut müşterek bina	39
	Görev Tahsisli Lojman Dairesi	261
Yurtdışı Temsilciliklerimizce Kullanılan Kiralık Taşınmazlar	Hizmet Binası	112
	Resmi Konut	105
	Hizmet Binası ve Resmi Konutu müşterek bina	18
	Görev Tahsisli Lojman Dairesi	194

c. Demirbaş, Makine ve Cihazlar: Bakanlığımız envanterine kayıtlı demirbaş, makine ve cihazların dağılımı aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 3. Bakanlığımız Envanterine Kayıtlı Demirbaşlar

DEMİRBAŞLAR	MERKEZ	YURTDIŞI	ADET
Fotokopi Makineleri	66	386	452
Telefonlar	2.468	2.144	2.144
Telsizler	148	877	1.025
Cep Telefonları	84	381	465
Santraller	25	633	658
Faks Cihazları	7	201	208
Televizyonlar	259	1.337	1.596
Klimalar	116	2.446	2.562
Vantilatörler	9	234	243
Evrak İmha Makineleri	208	205	413

Tablo 4. Bakanlığımız Envanterine Kayıtlı Makine ve Cihazlar

MAKİNE VE CİHAZLAR	MERKEZ	YURTDIŞI	ADET
Çim Biçme Makineleri	12	242	254
Budama Makineleri	4	56	60
Jeneratörler	2	199	201
Kesintisiz Güç Kaynakları	310	1.942	2.252
Posta Makineleri	0	12	12
Kimlik Baskı ve Pres Makineleri	3	8	11
Numaratör sistemi	1	266	267
Para Sayma Makineleri	2	104	106
Matbaacılıkla İlgili Makine ve Aletler	0	2	2

d. Taşımlar

Yurtiçi Taşıtlar: 104 adet binek, 14 adet kiralık şoförlü binek, 2 adet zırhlı binek, 17 adet minibüs, 5 adet kamyonet, 2 adet panelvan kamyonet, 1 adet çift kabin kamyonet, 1 adet ambulans, 1 adet kamyon ve 5 adet otobüs olmak üzere toplam 152 adet taşıt bulunmaktadır.

Yurtdışı Taşıtlar: 203 adet binek, 3 adet kiralık binek, 172 adet arazi binek (jip), 200 adet minibüs, 23 adet pikap, 62 adet motosiklet, 197 adet zırhlı binek, 188 adet zırhlı servis taşıtı (jip) ve 6 adet diğer taşıtlar olmak üzere toplam 1054 adet taşıt bulunmaktadır.

Tablo 5. Bakanlığımız Envanterine Kayıtlı Taşıtlar

TAŞITLAR	YURTIÇİ	YURTDIŞI	TOPLAM
Binek Otomobil	104	203	307
Arazi Binek Taşıtlar (Jip)		172	172
Minibüs	17	200	217
Pikap		23	23
Motosiklet		62	62
Zırhlı Binek Otomobil	2	197	199
Zırhlı Servis Taşıtlar (Jip)		188	188
Diğer Taşıtlar		6	6
Kamyonet	5		5
Panelvan Kamyonet	2		2
Çift Kabin Kamyonet	1		1
Ambulans	1		1
Kamyon	1		1
Otobüs	5		5
Kiralık binek otomobil (şoförlü)	14		14
Kiralık binek otomobil (şoförsüz)		3	3

2. TEŞKİLAT YAPISI

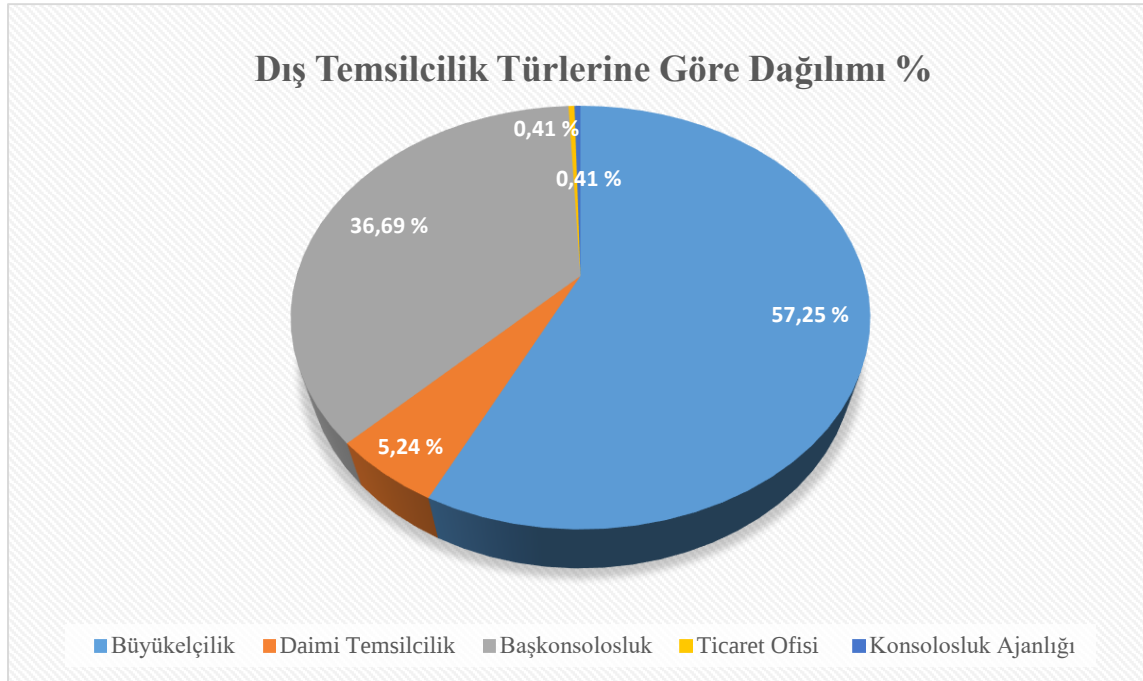
Bakanlığımız 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca merkez ve yurtdışı teşkilatından oluşmaktadır. Merkez teşkilat şemamız aşağıda sunulmaktadır.

a. Merkez Teşkilatı: 3 Bakan Yardımcılığı, 28 Genel Müdürlük, bunlara bağlı Genel Müdür Yardımcılıkları, Dış Politika Danışma Kurulu, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Diplomasi Akademisi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanlığı, Diplomatik Arşiv Dairesi Başkanlığı, Tercüme Dairesi Başkanlığı ve Özel Kalem Müdürlüğünden meydana gelmektedir. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile AB Başkanlığı Bakanlığımıza bağlı kuruluş olarak belirlenmiştir. Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) ise Bakanlığımızın ilgili kuruluşudur.

b. Yurtiçi Temsilcilikler: Merkez teşkilatımıza ilaveten İstanbul, Edirne, İzmir, Antalya, Hatay, Gaziantep ve Diyarbakır’da temsilciliklerimiz bulunmaktadır.

c. Yurtdışı Teşkilatı: Büyükelçilikler, Daimi Temsilcilikler, Başkonsolosluklar, Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri ile Fahri Başkonsolosluk ve Fahri Konsolosluklardan oluşmaktadır. 142 Büyükelçilik, 91 Başkonsolosluk, 13 Daimi Temsilcilik, 1 Ticaret Ofisi ve 1 Konsolosluk Ajanlığı olmak üzere toplam 248 temsilcilik bulunmaktadır.

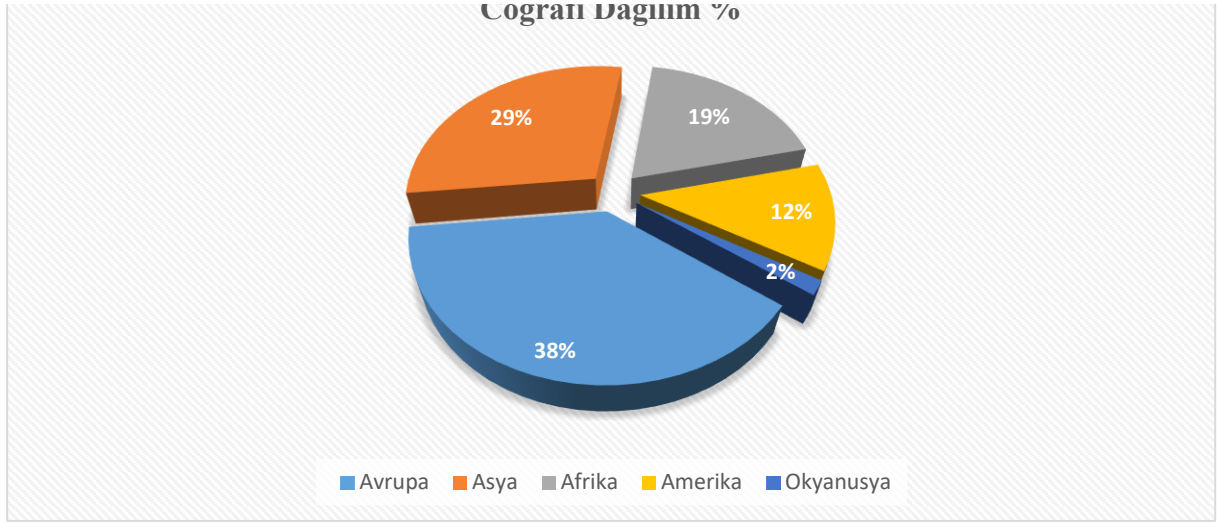
Şekil 1: Dış Temsilcilik Türlerine Göre Dağılımı (%)

Tablo 6. Sayılarla Yurtdışı Teşkilatımız

Yıl	Büyükelçilik	Daimi Temsilcilik	Başkonsolosluk	Konsolosluk Ajanlığı	Ticaret Ofisi	Toplam
2018	142	13	86	1	1	243
2019	142	13	89	1	1	246
2020	142	13	91	1	1	248

Şekil 2. Temsilciliklerimizin Coğrafi Dağılımı

Coğrafi dağılım bakımından 248 dış temsilciliğimizden 95'i Avrupa, 72'si Asya, 47'si Afrika, 30'u Amerika ve 4'ü Okyanusya'dadır.

d. Bağlı Kuruluş: 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile AB Başkanlığı Bakanlığımıza bağlı kuruluş olarak belirlenmiştir.

3. TEKNOLOJİ VE BİLİŞİM ALTYAPISI

3.1. BİLİŞİM SİSTEMLERİ

Mevcut bilişim teknolojileri teknik ve yazılım altyapısı, ihtiyaçları büyük ölçüde karşılamaktadır. Bununla birlikte, yenileme ve geliştirme çalışmaları da devam etmektedir.

Bilişim hizmetlerinin büyük bir kısmı (bağlı birimler hariç) çevrimiçi bilgisayar ağı üzerinden gerçekleştirilmektedir. Yaklaşık 5 bin kullanıcıya, 5.260 adet bilgisayar ile 780 adet fiziki ve sanal sunucu (308'i merkezde) üzerinden hizmet verilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde DışNet, Konsolosluk.Net, E-Visa, Diplomatik Portal, Analitik.Net, BelgeArşiv.Net uygulamaları kullanılmaktadır. Üç adet e-devlet hizmet uygulaması bulunmaktadır.

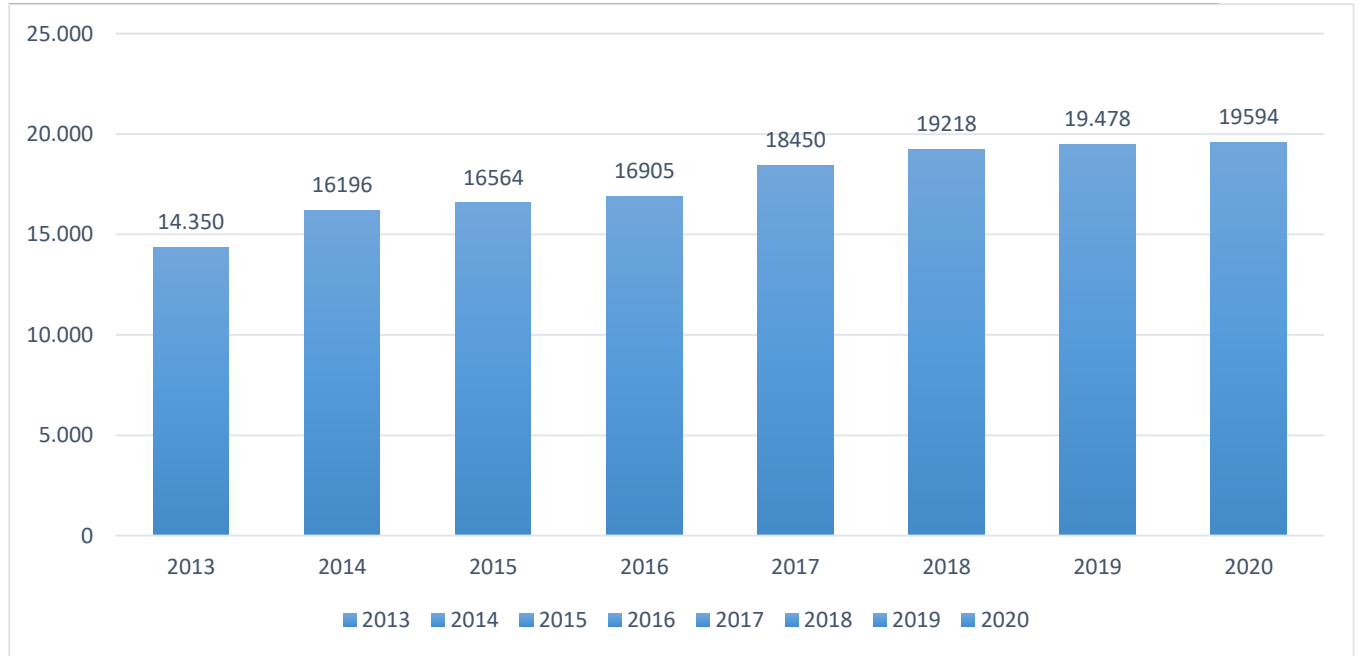
Tablo 7. Bakanlığımız Envanterinde Kayıtlı Bilgisayar ve Ekipmanlar

DONANIMLAR	MERKEZ	YURTDIŞI	TOPLAM
Masaüstü Bilgisayarlar	3220	5063	8550
Dizüstü Bilgisayarlar	813	1980	2793
Yazıcılar	2947	6993	9877
Tarayıcılar	444	949	1393
Ekranlar	5731	3152	8624
Sunucu ve ekipmanları	324	949	1273

3.2. KÜTÜPHANE VE ARŐIV

Bakanlığımız Kütüphanesi, mensuplarımız ve birimlerin görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyabilecekleri kaynakları sağlayan bir ihtisas kütüphanesidir. Kütüphane koleksiyonu, Dewey Onlu Sınıflandırma Sisteminde düzenlenerek, otomasyon programı aracılığıyla elektronik ortamda takip ve kayıt altına alınmaktadır. İşlemler hali hazırda uzmanlığı kütüphanecilik olan iki personel ve bir bilgisayar işletmeni tarafından yürütölmektedir. Mensuplarımız kurum içi intranet sistemi üzerinden, kütüphane kataloğuna ve e-kitaplara erişebilmektedir. Bakanlığımızın diplomatik arşivi ise sayısal ortama aktarılmakta olup peyderpey araştırmacıların kullanımına açılmaktadır.

Şekil 3. Bakanlık Kütüphanesindeki Kitap Sayısı

4. İNSAN KAYNAKLARI

Bakanlığımızda memur, sözleşmeli personel ve işçi statüsünde personel istihdam edilmektedir. Personelimizin istihdam şekline göre taşıyabilecekleri kadro/pozisyon unvanları ile hizmet sınıfları, kadro dereceleri ve serbest kadro sayıları, “2 sayılı Genel Kadro Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ekinde yer alan (I), (IV) ve (V) sayılı cetvellerde belirtilmiştir.

Ayrıca, “1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin “Bakanlık Personeli” başlıklı 160. maddesinde, meslek memuru, konsolosluk ve ihtisas memuru, danışman, uzman müşavir, dışişleri uzmanı/yardımcısı, değişik hizmet sınıflarında merkez teşkilatında sürekli görev yapan merkez memuru, mütercim, mali hizmetler uzmanı/yardımcısı ve koruma görevlileri Bakanlığımız personeli olarak unvanlarıyla ismen zikredilmektedir. Bahsekonu mevzuatta yer verilmemekle birlikte hukuk müşaviri de yine Bakanlığımızın uzmanlık gerektiren bir kadrosudur.

Bakanlığımızda 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na (DMK) tabi 3514 memur, 2996 sözleşmeli personel (43 merkezde, 2953 yurtdışında), 331 sürekli işçi ve 20 geçici işçi görev yapmaktadır. Bakanlığımızda memur statüsünde görev yapan personelin çoğunluğunu diplomatik kariyer memurları (meslek memurları ile konsolosluk ve ihtisas memurları) oluşturmakta olup 1083 meslek memuru ve 840 konsolosluk ve ihtisas memuru görev yapmaktadır.

Meslek memuru veya konsolosluk ve ihtisas memuru olarak istihdam edilebilmek için, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ve Dışişleri Bakanlığı Sınav Yönetmeliği’nin ilgili hükümlerinde belirtilen şartları taşımak ve yine ilgili mevzuat uyarınca Bakanlığımızca gerçekleştirilen yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olmak gerekmektedir. Hukuk müşaviri, danışman, mütercim vb. kadrolara da yine sınavla personel alınmaktadır.

Personel istihdamındaki diğer bir yöntem ise, Bakanlığımızın talebine binaen Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonuçlarına göre değişik hizmet sınıflarındaki “KPSS B” grubu kadrolara ÖSYM tarafından yapılan atamalardır. Buna ilaveten, KPSS B grubu kadrolara, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında da atama yapılabilmektedir.

Sözleşmeli personelimizden yurtdışı temsilciliklerimizde görev yapanlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 4/B maddesine göre istihdam edilmekte olup, 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar”a uygun olarak çalıştırılmaktadır.

Merkezde görevli sözleşmeli personelimiz ise, kadro pozisyonlarına göre 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin (KHK) Ek 6. maddesi ve 12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne uygun olarak istihdam edilmektedir. Ayrıca, 307’si 305 sayılı KHK çerçevesinde taşerondan geçen toplam 331 sürekli işçi statüsündeki personelimiz 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalıştırılmaktadır. Geçici işçilerimiz ise, yine 4857 sayılı Kanuna göre istihdam edilmektedir.

Bakanlığımızda her yıl istihdam edilebilecek yeni personel sayısı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı'nın müşterek teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen yıllık atama iznine bağlıdır.

Tablo 8. 657 Sayılı DMK'a Göre İstihdam Edilen Personelin Dağılımı

Personel Kadro/Pozisyon Unvanı Kanuna Tabi Memurlar	Sayı
Personel Kadro/ Pozisyon Unvanı	
Bakan Yardımcısı	3
Diplomatik Kariyer Memurları	1.923
Hukuk Müşaviri	19
Uzman Müşavir	10
Danışman	18
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	10
Mali Hizmetler Uzmanı	11
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	1
Dışişleri Uzmanı	11
Ataşe (Koruma Görevlisi)	532
Merkez Memuru	976
Sürekli İşçi (375 S. KHK)	307
Sürekli İşçi	24
Geçici İşçi	20
Sözleşmeli Personel 4/B	18
Sözleşmeli Bilişim Personeli	15
Sözleşmeli Hizmet Personeli	10
Toplam	3.908

Tablo 9. Yurtdışı Teşkilatımızın Sözleşmeli Personel Dağılımı

Personel Kadro/Pozisyon Unvanı	Sayı
Sekreter (Yurtdışı Sözleşmeli)	988
Hizmetçi(Yurtdışı Sözleşmeli)	183
Programcı (Yurtdışı Sözleşmeli)	3
Editör (Yurtdışı Sözleşmeli)	3
Aşçı (Yurtdışı Sözleşmeli)	118
Teknisyen (Yurtdışı Sözleşmeli)	38
Kavas (Yurtdışı Sözleşmeli)	385
Takipçi (Yurtdışı Sözleşmeli)	368
Temizlikçi (Yurtdışı Sözleşmeli)	2
Destek Personeli (Yurtdışı Sözleşmeli)	282
Bekçi/Bahçıvan (Yurtdışı Sözleşmeli)	141
Maitre D'hotel (Yurtdışı Sözleşmeli)	6
Garson (Yurtdışı Sözleşmeli)	82
Uzman ((Yurtdışı Sözleşmeli)	11
Santral Memuru (Yurtdışı Sözleşmeli)	12
Şoför (Yurtdışı Sözleşmeli)	331
Toplam	2.953

Tablo 10. Personelin Hizmet Yıllarına Göre Dağılım Tablosu

Personel Kadro/Pozisyon Unvanı	0-3 Yıl	3-6 Yıl	6-10 Yıl	10-15 Yıl	15-20 Yıl	20 Yıl Üzeri	Toplam
Bakan Yardımcısı	1					2	3
Diplomatik Kariyer Memurları	260	229	196	267	190	781	1923
Hukuk Müşaviri	10	1	4		2	2	19
Uzman Müşavir	5	5					10
Danışman	3	5		3	1	6	18
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	7	1	2				10
Dışişleri Uzmanı	2	6	3				11
Ataşe (Koruma Görevlisi)	516	16					532
Mali Hizmetler Uzmanı	2	3	2	4			11
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı		1					1
Merkez Memuru	108	107	223	162	47	329	976
Sürekli İşçi (375 S. KHK)	113	166	15	11	2		307
Sürekli İşçi						24	24
Geçici İşçi					2	18	20
Sözleşmeli Personel(4/B) Merkez)	1	14	1			2	18
Sözleşmeli Bilişim Personeli (Merkez)	15						15
Sözleşmeli Hizmet Personeli (Merkez)				2	5	3	10
Sekreter (Yurtdışı Sözleşmeli)	178	134	207	148	88	233	988
Hizmetçi (Yurtdışı Sözleşmeli)	31	27	45	35	26	19	183
Programcı (Yurtdışı Sözleşmeli)						3	3
Editör (Yurtdışı Sözleşmeli)	1		1	1			3
Aşçı (Yurtdışı Sözleşmeli)	21	14	25	28	12	18	118
Teknisyen (Yurtdışı Sözleşmeli)	5	8	7	6	7	5	38
Kavas (Yurtdışı Sözleşmeli)	53	36	84	74	51	87	385
Takipçi (Yurtdışı Sözleşmeli)	44	48	78	81	35	82	368
Temizlikçi (Yurtdışı Sözleşmeli)	1			1			2
Destek Personeli (Yurtdışı Sözleşmeli)	99	71	82	19	7	4	282
Bekçi/Bahçıvan (Yurtdışı Sözleşmeli)	36	18	41	11	14	21	141
Maitre D'hotel (Yurtdışı Sözleşmeli)	3	1	1		1		6
Garson (Yurtdışı Sözleşmeli)	9	10	17	19	8	19	82
Uzman (Yurtdışı Sözleşmeli)		2	3	3		3	11
Santral Memuru (Yurtdışı Sözleşmeli)	2		5	2	1	2	12
Şoför (Yurtdışı Sözleşmeli)	45	45	65	72	22	82	331
Toplam	1.571	968	1.107	949	521	1.745	6.861

5. SUNULAN HİZMETLER

5.1. MERKEZ TEŞKİLATI TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER

İkili Siyasi İşler Genel Müdürlükleri

- a. Coğrafi görev alanlarındaki ülkelerle ikili düzeydeki siyasi ilişkiler ile bölgesel nitelikli siyasi örgütlerle ilişkileri ve işbirliği için gerekli çalışmaları yapmak, koordine etmek ve yürütmek,
- b. Yabancı ülkelerle siyasi ve ekonomik ilişkileri yürütmek,
- c. Yabancı ülkelerle ilişkileri ve işbirliğini geliştirmek,
- ç. Sorunlara ilişkin gelişmeleri izlemek, gerekli politika ve hareket tarzlarının belirlenmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- d. Uluslararası hukuk çerçevesinde denizcilik ve havacılık konuları ile deniz yetki alanlarının sınırlandırılması, hava sahası düzenlemeleri ile kara sınırı konularında gerekli faaliyetleri icra ve koordine etmek,
- e. Türkiye'ye komşu ülke veya bölgelerle ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için gerekli olan çalışma ve faaliyetleri, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütmek,
- f. Türkiye'ye komşu ülkeler dışındaki diğer ülkelerle ikili düzeydeki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için gerekli olan çalışma ve faaliyetleri, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütmek.

Uluslararası Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

- a. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ile ilişkileri yürütmek, bu örgütlerin gündemindeki konuları takip etmek ve bu örgütler nezdinde Türkiye'nin hak ve çıkarlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle savunmak,
- b. Avrupa-Atlantik güvenliği, bu çerçevedeki savunma ilişkileri, silahların kontrolü ve silahsızlanma, NATO altyapı ve lojistik konuları ile sivil olağanüstü hal planlaması konularında faaliyetlerde bulunmak ve koordinasyonu sağlamak.

Çok Taraflı Siyasi İşler Genel Müdürlükleri

Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi ve diğer uluslararası siyasi örgütler ile ilişkileri yürütmek, bu örgütlerin gündemindeki konuları takip etmek ve bu örgütler nezdinde Türkiye'nin hak ve çıkarlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle savunmak.

Küresel ve İnsani Konular Genel Müdürlüğü

Çevre, insan hakları, göç, iltica, insan ticareti ve insani yardımlar ile küresel boyut taşıyan diğer konularda politika ve hareket tarzlarının belirlenmesi için gerekli çalışmaları yapmak ve tatbikine yönelik faaliyetlerde bulunmak, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak.

Dış Politika, Analiz ve Eşgüdüm Genel Müdürlüğü

- a. Dış politikamızı ilgilendiren bölgesel ve uluslararası konulara ilişkin olarak analiz, planlama, öngörü, programlama ve eşgüdüm çalışmalarına katkıda bulunmak.
- b. Uluslararası kuruluşlar bünyesindeki arabuluculuk, çatışmaların önlenmesi ve kriz yönetimi çalışmalarını ve bu kapsamdaki diğer projeleri yürütmek.

Çok Taraflı Ekonomik İşler Genel Müdürlüğü

Dünya Ticaret Örgütü, Birleşmiş Milletler sistemi içindeki ekonomik ve sosyal kuruluşlar ile diğer uluslararası ve bölgesel nitelikli ekonomi, ticaret, çevre ve benzeri alanlarda faaliyet

gösteren kuruluşlar ile ilişkileri, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle yürütmek, bu örgütlerin gündemindeki konuları takip etmek ve bu örgütler nezdinde ülkenin hak ve çıkarlarının savunulmasını sağlamak.

Enerji ve Çevre Genel Müdürlüğü

Dış ilişkiler ile bağlantısı olan enerji ile bölgesel ve sınıraşan sular konularındaki politika ve hareket tarzlarının oluşturulması ve uygulanması çerçevesinde icra edilecek çalışma ve faaliyetlerde, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmak suretiyle yer almak ve gerekli koordinasyonu sağlamak.

Uluslararası Hukuk Genel Müdürlüğü

Uluslararası hukukun ve uluslararası hukuk içtihadının gelişimine yönelik süreçleri takip etmek, bu süreçlere iştirak edilmesini ve katkıda bulunulmasını sağlamak.

Andlaşmalar Genel Müdürlüğü

- a. Diğer devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla akdedilecek andlaşmalara ilişkin temas, müzakere, yetki belgesi, imza, onay ve tescil süreçlerini ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde yürütmek,
- b. Andlaşma taslaklarının mevzuata uygunluğunu incelemek, görüş bildirmek, onay ve yürürlük sürecini takip etmek,
- c. Taraf olunan andlaşmaları veya tescil edilmiş kopyalarını muhafaza etmek ve sicillerini tutmak,
- ç. Taraf olunan andlaşmalar konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu ile Cumhurbaşkanını düzenli olarak bilgilendirmek.

Konsolosluk İşleri Genel Müdürlükleri

- a. Konsolosluk ilişkilerini ve buna dair görüşmeleri yürütmek ve koordinasyonu sağlamak,
- b. Konsolosluk hizmetleri, vize, yurtdışında yaşayan vatandaşlar ve yurtdışında yaşayan Türk toplumu ile dış ilişkileri ilgilendiren emlak konularındaki çalışma ve faaliyetleri, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle yürütmek.

Araştırma ve Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

İkili ve çok taraflı güvenlik işbirliğinin tesisi ve yürütülmesinin yanı sıra uluslararası boyutu bulunan veya dış ilişkileri ilgilendiren terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı ve diğer örgütlü suçlar ile ülke aleyhine faaliyetlerle mücadele konularını takip etmek, bu görevlerini ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmak suretiyle yerine getirmek.

Enformasyon Genel Müdürlüğü

- a. Bakanlık sözcülüğü yapmak
- b. Bakanlığın yerli ve yabancı medya kuruluşları ve medya mensupları ile ilişkilerini yürütmek,
- c. Basın toplantılarının ve Bakanlık açıklamalarının yapılması görevlerini yürütmek,
- ç. Dış politika alanında medya aracılığıyla yerli ve yabancı kamuoyu ile iletişimi sağlamak,
- d. Kamu diplomasisi alanındaki faaliyetlerin planlanması ve icra edilmesinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içinde hareket etmek,
- e. 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde Bakanlık içi koordinasyonu sağlamak.

Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürlüğü

- a. İlgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmak suretiyle; kültür, eğitim, bilim, spor ve benzeri alanlarda diğer ülke ve uluslararası kuruluşlarla ikili ve çok taraflı ilişkileri ve işbirliğini yürütmek,
- b. Türkiye'nin yurtdışındaki tanıtımına yönelik proje ve faaliyetlerin yürütülmesini ve koordinasyonunu sağlamak.

Protokol Genel Müdürlüğü

- a. Dışişleri protokolünü düzenlemek ve uygulamak, Devlet protokolünü uygulamak,
- b. Ülkedeki yabancı misyonların diplomatik işlemlerini, yurtdışındaki Türk misyonları ile ülkedeki yabancı misyonların güvenlikle ilgili iş ve işlemlerini, diplomatik pasaport işlemlerini, misyon şeflerinin atama belgeleri ile yabancı konsolosların buyrultu belgelerinin hazırlanması işlemlerini yürütmek.

Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- a. Bakanlığın personel politikası ve planlamasıyla ilgili çalışmaları yürütmek, personel yönetiminin geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmak ve bu kapsamda alınan kararları uygulamak, kurumsal gelişim faaliyetlerini koordine etmek ve yürütmek, Bakanlık personelinin atama, özlük ve emeklilik işlemlerini planlamak ve yürütmek, Bakanlık personelinin ve ailelerinin yurtdışında sağlık hizmetlerinden yararlanmalarına ilişkin işlemleri yürütmek, Bakanlık Komisyonunun raportörlüğünü yapmak.
- b. Merkez ve yurtdışı teşkilatında kullanılmak üzere gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetleri yürütmek, merkez ve yurtdışı teşkilatında ihtiyaç duyulan arazinin ve binaların kiralanması ve satın alınması ile bina inşası ve büyük onarımlarıyla ilgili işleri yürütmek, bina ve yerleşke yönetimi, güvenliği, temizliği, aydınlatması, ısıtması, bakımı, onarımı ile taşıma hizmetlerini yürütmek, kargoların sevkiyatını sağlamak, yurtiçindeki ve yurtdışındaki lojmanlar ile sosyal tesislerin kurulması, yönetimi ve bakımı ile ilgili hizmetleri yürütmek.
- c. Merkez ile yurtdışı teşkilatı arasındaki haberleşmeyi yürütmek, gelen ve giden haberleşme evrakının kayıt, tasnif ve dağıtımını sağlamak, bilişim ve haberleşme ihtiyaçları ile bağlantılı yazılımları temin etmek, oluşturmak ve geliştirmek, merkez ve yurtdışı teşkilatında mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak, merkez ile yurtdışı teşkilatı arasında mevcut haberleşme sistemi üzerinden yapılması uygun görülmeyen yazışmaları periyodik kuryeler göndermek suretiyle ulaştırmak, diplomatik çanta ve kargoların sevkiyatını sağlamak ve bunlara dair yazışmaları yürütmek.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak.

Dış Politika Danışma Kurulu Başkanlığı

Türkiye Cumhuriyetinin dış politikasının oluşturulması, yönlendirilmesi ve uygulanması hakkında değerlendirmeler yapmak ve görüş bildirmek.

Teftiş Kurulu Başkanlığı

- a. Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemlerini, Bakan adına incelemek, denetlemek ve gerekli görülmesi halinde soruşturmak,
- b. Merkez ve yurtdışı teşkilatını oluşturan birimlerin işleyişini mevcut görev tanımları ve verimlilik esasları temelinde Bakanın emriyle gözden geçirip tavsiyelerde bulunmak.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı karnameleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanlığı

Türk dış politikası, uluslararası ilişkiler ve bölgesel konular hakkında bilimsel araştırma, inceleme ve analizler yapmak ve bağımsız kaynaklarca oluşturulan analizleri Bakanlığın ilgili birimlerinin kullanımına sunmak.

Diplomasi Akademisi Başkanlığı

- a. Türkiye Cumhuriyetinin dış ilişkilerinin, Türk dış politikasının ve konsolosluk hizmetlerinin yürütülmesinde görev alan Bakanlık mensuplarının temel ve hazırlayıcı eğitimleri ve stajları ile Bakanlığın ihtiyaçlarına göre tespit edilen diğer hizmet içi eğitim faaliyetlerini planlamak ve icra etmek,
- b. Bakanlık mensuplarının yurtiçinde ve yurtdışındaki eğitim programlarına, yabancı dil ve mesleki eğitim amaçlı kurslara, seminerlere ve benzeri etkinliklere katılımları ile diplomasi ve konsolosluk alanında diğer ülkelerle gerçekleştirilen eğitim işbirliği faaliyetlerini, ilgili Bakanlık birimleri ve gerekli görülmesi halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla eşgüdümde bulunmak suretiyle planlamak ve yürütmek,
- c. Diğer kamu idarelerinin yurtdışına sürekli görevle atanan memurları ile bu idarelerin dış ilişkilerle bağlantılı birimlerinde görevli memurlar için eğitim programları planlamak ve yürütmek.

Diplomatik Arşiv Dairesi Başkanlığı

- a. Bakanlık arşivini muhafaza etmek, arşiv sistemini yönetmek ve geliştirmek,
- b. Diğer devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla akdedilen andlaşmaların tasnifini ve muhafazasını gerçekleştirmek,
- c. Gizli içerikli belgelerin belli süreler sonunda araştırmacıların istifadesine açılmasına yönelik olarak gizliliği kaldırma komisyonları oluşturmak ve bunların faaliyetlerini düzenlemek.

Tercüme Dairesi Başkanlığı

Yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlar ile akdedilen andlaşmalar başta olmak üzere, dış politikanın yürütülmesi çerçevesinde Bakanlıkça ihtiyaç duyulan belge ve metinlerin tercüme edilmesini veya yapılmış olan tercümelerin gözden geçirilmesini sağlamak.

Özel Müşavirlikler

Bakan ve Bakan Yardımcıları ile Bakanlık birimleri arasında koordinasyon ve karşılıklı bilgi akışını süratle sağlamak.

Özel Kalem Müdürlüğü

Bakanın resmi ve özel temaslarını planlamak, yazışmalarını yürütmek, protokol, tören, ziyaret, karşılama, uğurlama ve ağırlama ile ilgili hizmetleri düzenlemek, yerine getirmek.

5.2. YURTDIŞI TEŞKİLATIMIZ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER

Büyükelçiliklerin Faaliyetleri

- a. Kuruldukları ve akredite edildikleri devlet/uluslararası örgüt nezdinde Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil etmek, Türkiye Cumhuriyeti'nin, vatandaşlarının ve uyrukluğunu taşıyan tüzel kişilerin hak ve menfaatlerini korumak,
- b. Kuruldukları ve akredite edildikleri devletlerin hükümetleri ve ilgili kuruluşları ile gerekli temas ve müzakereleri yürütmek,
- c. Türkiye Cumhuriyeti ile nezdinde bulundukları ve akredite edildikleri devlet arasında dostluk ilişkileri kurulması ve siyasi, askeri, ekonomik, kültürel, bilimsel ve diğer alanlardaki ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesi için çalışmak,
- ç. Nezdinde bulundukları ve akredite edildikleri ülkelerdeki/uluslararası örgütlerdeki gelişmeleri takip etmek, görevleriyle ilgili bilgi ve değerlendirmeleri merkez ve yurtdışı teşkilatındaki ilgili birimlere iletmek.

Daimi Temsilciliklerin Faaliyetleri

- a. Bulundukları uluslararası kuruluş nezdinde Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil etmek, Türkiye Cumhuriyeti'nin menfaatlerini korumak ve geliştirmek,
- b. Nezdinde bulundukları uluslararası kuruluşla veya bu kuruluşta icra edilen toplantılar çerçevesinde ilgili muhataplarla gerekli temas ve müzakereleri yürütmek,
- c. Nezdinde bulundukları uluslararası kuruluşla ve bu kuruluşun faaliyetlerine ilişkin gelişmeleri takip etmek, bilgi ve değerlendirmeleri merkez ve yurtdışı teşkilatındaki ilgili birimlere iletmek,
- ç. Nezdinde bulundukları uluslararası kuruluş ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ilişkileri ve işbirliğini geliştirmek için faaliyette bulunmak.

Başkonsoloslukların Faaliyetleri

- a. Görev çevreleri dâhilinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin menfaatlerini korumak ve geliştirmek, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve uyrukluğunu taşıyan tüzel kişilere yönelik konsolosluk işlemlerini yürütmek ve konsolosluk himayesi sağlamak,
- b. Yabancılarla yönelik vize işlemlerini yürütmek ve vize ita etmek,
- c. 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinde sayılan diğer görevleri ifa etmek.

Büyükelçilikler Bünyesindeki Konsolosluk Şubelerinin Faaliyetleri

- a. Büyükelçiliğin bulunduğu ve akredite edildiği ülke genelinde ya da bu ülkedeki belli bir görev çevresi dâhilinde, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve uyrukluğunu taşıyan tüzel kişilere yönelik konsolosluk işlemlerini yürütmek ve konsolosluk himayesi sağlamak,
- b. Yabancılarla yönelik vize işlemlerini yürütmek ve vize ita etmek,
- c. 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinde sayılan diğer görevleri ifa etmek.

Büyükkelçiliklere Bağlı Olarak Kurulan Fahri Başkonsolosluk ve Fahri Konsoloslukların Faaliyetleri

- a. Türkiye Cumhuriyeti'nin menfaatlerini korumak, geliştirmek ve tanıtımına katkıda bulunmak,
- b. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve uyrukluğunu taşıyan tüzel kişilere yönelik konsolosluk himayesi sağlamak,
- c. Özel olarak yetkilendirildiği takdirde, konsolosluk işlemleri yapmak,
- ç. Büyükkelçilik tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda iç kontrol: "İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür." şeklinde tanımlanmıştır.

Bakanlığımızda iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, geliştirilmesi ve izlenmesinde eşgüdümü sağlamak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığı görevlendirilmiştir.

Dışışleri Bakanlığı Merkez Binası

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. STRATEJİK PLANDA YERALAN AMAÇLAR VE HEDEFLER

Stratejik Planımız, 6 stratejik amaç altında, 16 hedef ve 29 performans göstergesinden oluşmaktadır.

Amaç 1. Ulusal çıkarlarımız doğrultusunda Türkiye'nin bölgesinde ve ötesinde girişimci ve insani dış politika yürütülmesi ve etkinliğinin arttırılması.

Hedef.1.1. Komşularımız, yakın coğrafyamız ve ötesinde tüm kıtalarla siyasi, ekonomik, ticari, sosyal ve kültürel alanlardaki ilişkilerimizin ve işbirliğimizin güçlendirilmesi için çalışmalara devam edilecektir.

Hedef.1.2. Uluslararası ve bölgesel örgütlerdeki etkinliğimiz arttırılacaktır.

Hedef.1.3. Dış politikanın daha etkin ve yaygın yürütülebilmesi için yurtdışı temsilcilik sayısı arttırılacak, temsilciliklerimizin işlevi çeşitlendirilecek ve daha aktif hale getirilecektir.

Amaç 2. Terörizmle etkin mücadele edilmesi.

Hedef.2.1. Terörizmin finansmanı ile mücadelede uluslararası eşgüdüm güçlendirilecektir.

Hedef.2.2. Terör örgütlerinin propagandasına karşı uluslararası düzeyde etkin mücadele edilecektir.

Amaç 3. İnsan odaklı dış politikamız çerçevesinde başta yakın bölgemiz olmak üzere tüm kıtalarda güvenlik, istikrar ve kalkınmanın desteklenmesi.

Hedef.3.1. Irak'ın yeniden imarı için katkı sağlanacaktır.

Hedef.3.2. Afganistan'ın yeniden imarına katkı sağlanacaktır.

Hedef.3.3. Afrika'nın güvenlik ve istikrarına katkı sağlanması çabalarına devam edilecektir.

Amaç 4. Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.

Hedef.4.1. Bakanlık birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda Bakanlık personelinin nitelikleri arttırılacaktır.

Hedef.4.2. Bakanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatına ait binaların fiziki alt yapısı iyileştirilecektir.

Hedef.4.3. Bakanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatının bilişim ve teknolojik alt yapısı geliştirilecektir.

Hedef.4.4. Çeviri faaliyetlerinde etkinlik ve koordinasyon güçlendirilecek ve çeviri kalitesi arttırılacaktır.

Amaç 5. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza verilen konsolosluk hizmetleri ve ihtiyaç duyan yabancı devlet vatandaşlarına verilen vize hizmetleri kalitesinin arttırılması.

Hedef.5.1. Konsolosluk Çağrı Merkezi tarafından 7/24 verilen hizmetler daha üst standartlara yükseltilecektir.

Hedef.5.2. E-vize Çağrı Merkezi tarafından 7/24 verilen hizmetlerin standartları yükseltilecektir.

Amaç 6. Ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin arttırılması.

Hedef.6.1. Yurtdışı temsilciliklerimizde, ülkemizin tanıtımına yönelik, kültürel, sanatsal ve sosyal etkinlikler düzenlenecektir.

Hedef.6.2. Bakanlığın diplomasi eğitimi alanındaki kapasitesi arttırılacak ve diğer ülke Dışişleri Bakanlıkları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşılacaktır.

B. TEMEL STRATEJİLER VE ÖNCELİKLER

a. Stratejik ilişkilerimizin ilerletilmesi

- AB ile ilişkilerimizi göç, vize serbestisi ve Gümrük Birliği dahil olmak üzere her alanda güncel ihtiyaçlar çerçevesinde olumlu bir gündem temelinde ilerletmek, tam üyelik müzakerelerimizi sonuçlandırmak üzere adımlar atmak.
- Transatlantik bağların güçlenerek devamı yönünde çalışmak,
- NATO İttifakı içindeki öndegelen konumumuzu güçlendirmek ve güvenliğin bölünmezliği ilkesi uyarınca örgütün etkinliğinin artmasına katkıda bulunmak,
- ABD'yle ilişkilerimizi başta terörle mücadele olmak üzere, ulusal çıkar ve hassasiyetlerimize ilaveten sürekli değişen bölgesel ve uluslararası ortama uyumlu hale getirmek için gayret etmek,

b. Kriz yönetimi ve istikrarın güçlendirilmesi

- Bölgesel krizlerin önlenmesi ve çatışmaların barışçı yollardan çözümünü amaçlayarak ihtilaf tarafları arasında diyalogu teşvik etmek, barışın tesisi ve barış sonrası yeniden imar çabalarına etkin katkıda bulunmak,
- Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da kalıcı barış ve istikrarın sağlanması ve evrensel demokratik değerlerin yaygınlaşmasına katkıda bulunmak,
- Balkanlar'da kalıcı barış ve sürdürülebilir kalkınmayı ikili ve çoktarafli girişimlerle desteklemek,
- Kafkasya'daki ihtilafların çözümüne yardımcı olmak, bölgesel barış ve istikrar ortamının temini bağlamında Azerbaycan'a destek sağlamak,
- Karadeniz, Ege ve Akdeniz havzalarında işbirliği alan ve konularının genişletilmesini sağlamak, gerektiğinde bu yöndeki girişimlere önderlik etmek,
- Doğu Akdeniz'de ülkemizin ve KKTC'nin uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru çıkarlarını korumak,
- Arabuluculuk alanında etkin bir rol üstlenmek.

c. Yenilikçi girişimler yoluyla diplomamızı çağın gerçeklerine uyarlamak ve geleceğe hazırlamak

- Küresel ve bölgesel meseleler hakkında görüş alışverişi sağlamayı amaçlayan bir girişim olarak hayata geçirilen Antalya Diplomasi Forumu'nu dünyanın öndegelen düşünce platformlarından biri haline getirmek,
- Dünya ekonomisinde ve siyasetinde ağırlığı artan Asya bölgesiyle ilişkilerimizi bütüncül ve uzun vadeli bir strateji çerçevesinde geliştirmeyi hedefleyen Yeniden Asya girişimimize hız kazandırmak,
- Dijital Diplomasi girişimimiz bağlamında, diplomatlarımıza güncel becerileri kazandırmak, büyük veri ve yapay zeka başta olmak üzere teknolojik imkanlardan dış politikamızın tüm boyutlarında en kapsamlı şekilde istifade etmek, konsolosluk hizmetlerinden kamu diplomasisi ve dış politika analizine kadar her kulvarda teknolojinin dönüştürücü gücünden yararlanmak.

d. Yurtdışındaki vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın haklarının korunması

- Yurtdışında yaşayan yaklaşık 7 milyon vatandaşımız ile soydaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözülmesi yönünde çalışmak,
- Yurtdışındaki Türk toplumu mensuplarının, anadilleri ve kültürleri ile bağlarını koparmadan, bulundukları ülkelerin sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel hayatına

katkıda bulunan, hukuk düzenine saygılı, mutlu ve müreffeh bireyler olarak yaşamalarına destek olmak.

e. Terörizmle ve yıkıcı propaganda faaliyetleriyle mücadele edilmesi

- FETÖ, PKK/PYD/YPG, DEAŞ terör örgütleriyle mücadeleyi yurtdışında ikili ve çoktarafli tüm platformlarda kararlılıkla sürdürmek.

f. Tüm coğrafyalarla bağlarımızın bölgesel odaklı açılım politikalarıyla geliştirilmesi

- Asya, Afrika ve Latin Amerika-Karayipler'e yönelik açılım ve ortaklık politikalarımızı daha ileri noktalara taşımak,
- Bölgesel ve küresel düzeyde ikili ilişkilerimizi mevcut düzeyinden daha ileriye götürmek için, siyasi diyalogun artırılması, ekonomik/ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve karşılıklı anlayış ve işbirliğinin kuvvetlendirilmesi ilkeleri doğrultusunda adımlar atmak.

g. Ekonomik-ticari ilişkilerimizin ve enerji güvenliğimizin kuvvetlendirilmesi

- Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yıldönümü olan 2023 yılına kadar dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefimiz doğrultusunda, dış ticari ve ekonomik ilişkilerimizi sürekli geliştirmek ve çeşitlendirmek,
- Türkiye'yi, Orta Asya, Hazar ve Ortadoğu petrol ve doğalgazı için, çevre mülahazalarını da gözönünde tutarak güvenilir, güvenli ve istikrarlı bir enerji merkezi hâline getirmek,
- Bağlantısallığın güçlendirilmesi amacıyla muhtelif ulaştırma koridorlarının geliştirilmesini desteklemek.

h. Küresel ve bölgesel örgütlerle işbirliğimizin arttırılması

- Uluslararası kuruluşlarda ülkemizin temsilini ve Birleşmiş Milletler ve diğer çoktarafli forumlar nezdinde yürüttüğü etkin diplomasiyi güçlendirmek, bu amaçla diğer kurum ve kuruluşlarla eşgüdüm sağlamak,
- İstanbul'un bir BM merkezi haline getirilmesine yönelik çalışmaları sürdürmek.

ı. Yumuşak gücümüzün pekiştirilmesi.

- Demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, çoğulculuk, katılımcılık, iyi yönetim ve hesapverebilirlik değer ve ilkelerinin yaygınlaştırılması çabalarına katkıda bulunmak,
- Uluslararası hukuk düzeninin güçlendirilmesine ve devletlerarası ilişkilerde uluslararası hukuk normlarına saygılı olunmasını sağlamaya yönelik çabalara destek olmak,
- Kitle imha silahlarının yayılması, iklim değişikliği, yoksulluk, salgın hastalıklar, doğal afetler, örgütlü suçlar, düzensiz göç, ırkçılık, İslâm karşıtlığı, antisemitizm ve yabancı düşmanlığı dâhil küresel tehditlerle mücadele çabalarına katılmak, bu konularda uluslararası toplumun ve insanlığın yararına sonuçlar alınmasına katkıda bulunmak,
- Kalkınma ile güvenlik arasındaki ilişkinin bilinci içinde, ülkemizin gelişen ekonomik imkânlarını da verimli şekilde kullanmak suretiyle, küresel kalkınma diplomasisinde etkin rol oynamak ve gerek insani gerek kalkınma yardımları bakımından son yıllarda artan rolümüzü devam ettirmek.

i. Personel kaynakları yönetiminde kamu yararı ve hizmet gereklerini ön planda tutan insan odaklı bir yaklaşım benimsemek, bu amaca uygun politika ve uygulamalar belirlemek

- En fazla verimi alabilmek için etkili bir performans değerlendirmesinde bulunmak, bu maksatla somut ölçütler belirlemek
- Kadın-erkek eşitliğini her seviyede gözetmek
- Tayin ve terfilerde nesnel kıstaslar uygulamak ve liyakati esas almak
- Personelimizin ve aile bireylerinin özlük haklarını geliştirmek için gerekli çalışmaları yapmak.

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2020 yılı için Bakanlığımıza Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 4.631.723.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içerisindeki eklemeler ve düşülmeler sonucunda toplam ödeneğimiz 5.477.164.598 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 11. Bakanlığımız Bütçe Ödeneklerinin Harcama Kalemleri İtibarıyla Dağılımı

Ana Harcama Kalemleri	2020 Yılı Bütçe Ödeneği (TL)	Yıl içerisinde yapılan ilaveler (TL)	2020 Yıl Sonu Toplam Ödeneği (TL)
Personel Giderleri	1.849.258.000	340.466.399	2.189.724.399
Sosyal Güvelik Prim Giderleri	144.139.000	25.854.000	169.993.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	593.303.000	302.120.615	895.423.615
Cari Transferler	1.574.090.000	145.131.000	1.719.221.000
Sermaye Giderleri	470.300.000	31.602.753	501.902.753
Borç Verme	633.000	266.831	899.831
Genel Toplam	4.631.723.000	845.441.598	5.477.164.598

Bakanlığımız 2020 yılı bütçe ödeneğinin "Merkezi Yönetim Bütçesi" içindeki payı ise binde 4,23 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12. Bakanlığımızın Yıllara Göre Merkezi Yönetim Bütçesi İçerisindeki Payı

Yılı	Merkezi Yönetim Bütçe Büyükülüğü (TL)	Dışişleri Bakanlığı Bütçesi (TL)	Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı (‰)
2017	645.124.278.000	2.963.645.000	4,59
2018	762.753.272.000	3.310.380.000	4,34
2019	960.975.683.000	4.635.760.000	4,82
2020	1.095.461.069.000	4.631.723.000	4,23

Tablo 13. Özel Ödenek Kullanımı

Harcama Kalemi	Toplam Ödenek (TL)
Personel Giderleri	119.951,40
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	52.972.638,09
Sermaye Giderleri	3.513.734,97
TOPLAM	56.606.324,46

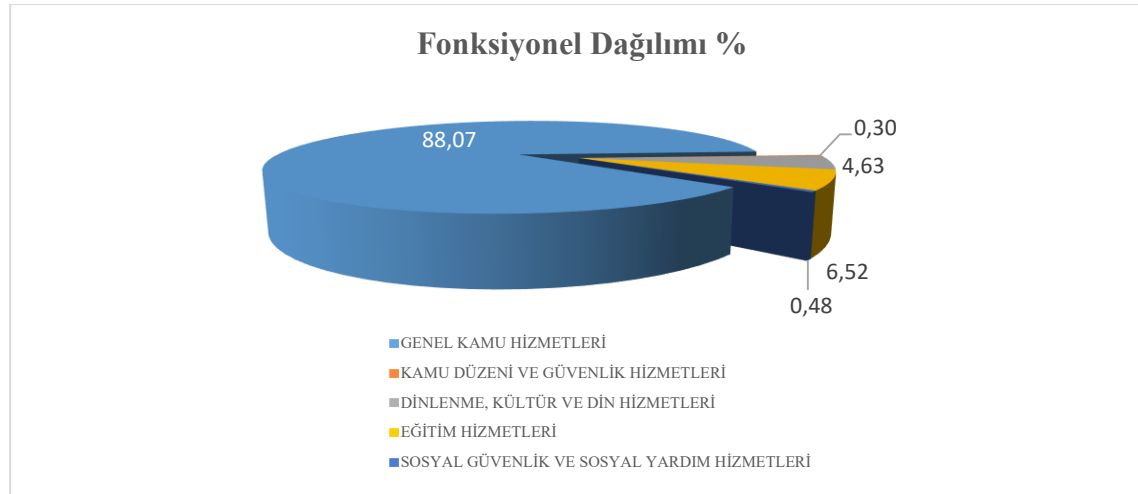
2020 yılında özel ödenek olarak kaydedilen tutarlardan gerçekleşen harcama toplamı 56.606.324,46 TL'dir.

Bakanlığımıza 2020 Yılı Bütçesi ile tahsis edilen toplam 5.477.164.598 TL ödeneğin 5.244.435.627 TL'si harcanmıştır. Toplam ödeneğin yüzde 59,62'lik kısmına tekabül eden 3.265.510.009 TL dış temsilciliklerimize tahsis edilmiştir. Tahsis edilen bu ödeneğin 3.110.362.771 TL'si harcanmıştır.

2. TEMEL MALÎ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR ¹

Bakanlığımız bütçesinin yıllar itibarıyla karşılaştırmalı analizine imkân sağlayacak 2020 dönemine ilişkin ödenek ve harcama bilgileri aşağıda gösterilmektedir. Söz konusu döneme ilişkin ödenek ve harcamaların fonksiyonel ve ekonomik düzeyde detay tabloları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 4. 2020 Yılı Harcamaları Fonksiyonel Dağılımı

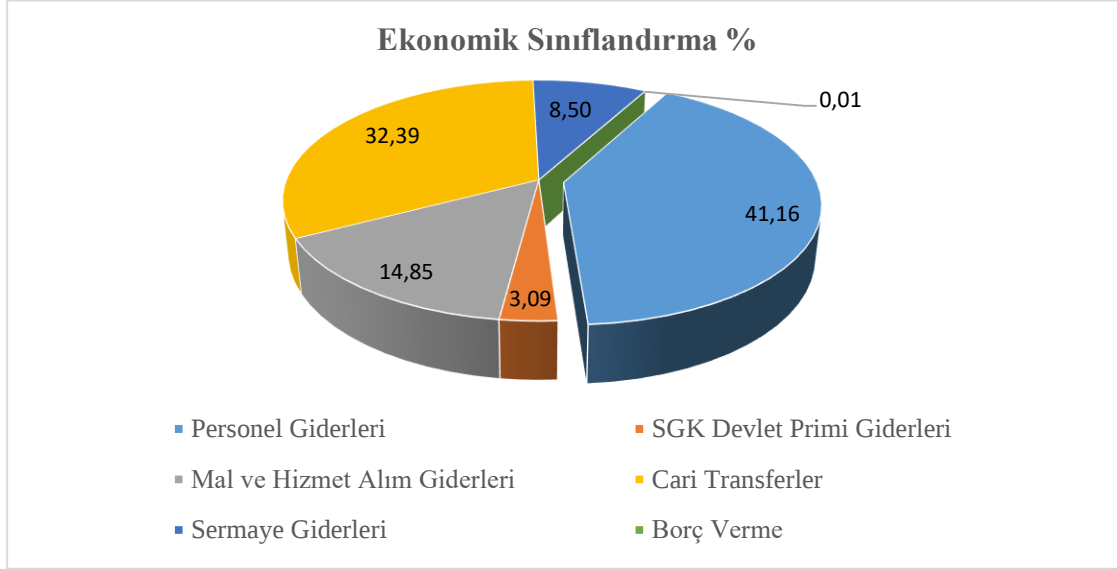

Bakanlığımız toplam harcamasının fonksiyonel sınıflandırılması incelendiğinde, yüzde 88,07'sinin Genel Kamu Hizmetlerinden, yüzde 0,48'inin Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım

¹ Mali veriler 01.03.2021 tarihi itibarıyla e-bütçe sisteminden alınmıştır.

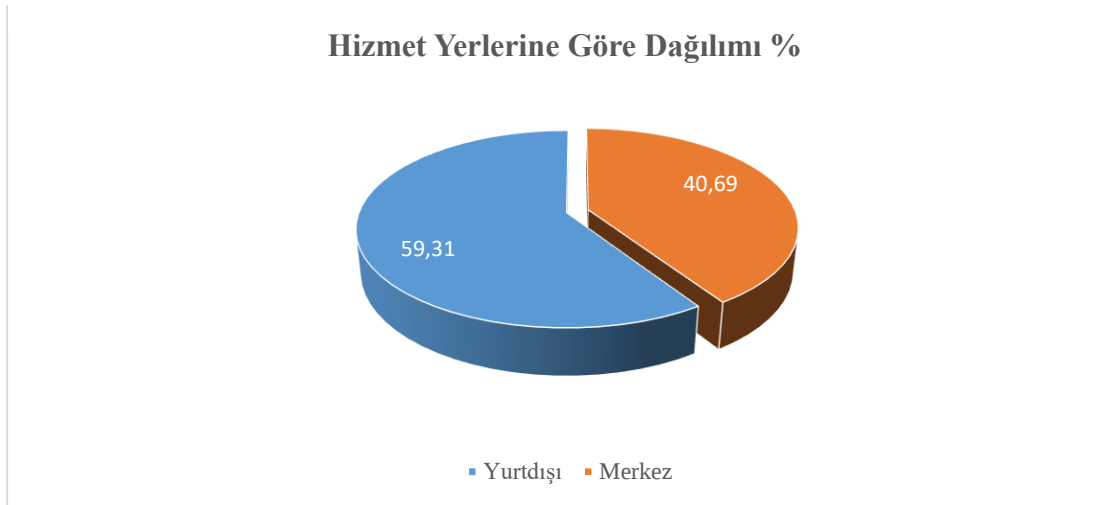
Hizmetlerinden, yüzde 6,52'sinin Eğitim Hizmetlerinden, yüzde 4,63'ünün Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetlerinden, yüzde 0,30'unun Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetlerinden oluştuğu görülmektedir.

Şekil 5. 2020 Yılı Harcamaları Ekonomik Dağılımı

Bakanlık hizmetleri için yapılan harcamaların ekonomik sınıflandırma düzeyinde oransal dağılımına bakıldığında ise % 41,16'sının personel giderlerinden, % 14,85'inin mal ve hizmet alım giderlerinden, % 32,39'unun cari transferlerden, % 8,50'sinin sermaye giderlerinden, % 3,09'unun Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi giderlerinden, % 0,01'inin Borç Verme giderlerinden oluştuğu görülmektedir.

Şekil 6. Harcamaların Hizmet Yerlerine Göre Dağılımı

Diğer taraftan, Bakanlığımızın 2020 yılında yapılan harcamalarının hizmet yerleri bakımından dağılımına bakıldığında toplam harcamanın yüzde 59,31'inin yurtdışı teşkilatında, yüzde 40,69'unun merkez teşkilatında gerçekleştiği görülmüştür.

Tablo 14. Bakanlık Hizmetleri İçin Ödenek ve Harcama Bilgileri

AÇIKLAMA	2019			2020		
	BÜTÇE ÖDENEĞİ (TL)	TOPLAM ÖDENEK (TL)	HARCAMA (TL)	BÜTÇE ÖDENEĞİ (TL)	TOPLAM ÖDENEK (TL)	HARCAMA (TL)
Personel Giderleri	1.710.047.000	1.736.778.016	1.734.548.713	1.849.258.000	2.189.724.399	2.158.729.839
SGK Prim Giderleri	124.119.000	143.143.850	141.763.711	144.139.000	169.993.000	162.176.233
Mal ve Hizmet Alım Gid.	529.963.000	789.957.730	688.199.080	593.303.000	895.423.615	778.550.948
Cari Transferler	1.483.412.000	1.584.616.350	1.438.312.445	1.574.090.000	1.719.221.000	1.698.416.769
Sermaye Giderleri	787.637.000	862.954.039	692.348.887	470.300.000	501.902.753	445.814.297
Borç Verme	582.000	598.831	274.624	633.000	899.831	747.541
Genel Toplam	4.635.760.000	5.118.048.815	4.695.447.460	4.631.723.000	5.477.164.598	5.244.435.627

Bakanlık hizmetleri için yapılan harcamalar incelendiğinde 2019 yılında 4.695.447.460 TL olarak gerçekleşen harcamanın, 2020 yılına gelindiğinde 5.244.435.627 TL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

a. Personel Giderleri: Personel giderleri harcama kaleminden 2020 yılı için 1.849.258.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonucunda toplam ödeneğimiz 2.189.724.399 TL olmuştur. Söz konusu harcama kaleminden 2020 yılında 2.158.729.839 TL harcama gerçekleşmiştir.

b. Mal ve Hizmet Alım Giderleri: Dışişleri Bakanlığının tüketime yönelik mal ve malzeme alımları, iç ve dış seyahat harcamaları, merkezdeki hizmet birimleri ile Dış Temsilciliklerimizin temsil ve tanıtma giderlerinin tamamı, mal ve hizmet alım giderleri tertibinden karşılanmaktadır.

Mal ve hizmet alımları harcama kalemine 2020 yılında tahsis edilen ödenek 593.303.000 TL'dir. Yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler neticesinde anılan kaleminde toplam ödenek 895.423.615 TL'ye balığ olmuştur. Bu kalemden 2020 yılında 778.550.948 TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Yurtiçi ve yurtdışı teşkilatımızda mal ve hizmet alımları son yıllarda uygulanan tasarruf önlemleri nedeniyle de esasen asgari düzeyde yapılabilmektedir.

c. Cari Transferler: Öğretmen, okutman ve din görevlisi maaşları ile ülkemizin üye olduğu uluslararası ya da bölgesel kuruluşlara yapılan katkı ödemeleri, üyelik aidatı ödemeleri ve yardım ödemeleri, cari transferler kaleminde karşılanmaktadır.

2020 yılında 1.574.090.000 TL olarak tahsis edilmiş olup, yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler neticesinde anılan kalemde toplam ödenek 1.719.221.000 TL'ye baliğ olmuştur. Bu kalemden 2020 yılı içerisinde 1.698.416.769 TL harcanmıştır.

d. Sermaye Giderleri: Sermaye giderleri harcama kalemindeki ödeneğimiz, merkezdeki binalarımızın ve dış temsilciliklerimizin fiziki ve teknolojik altyapısının iyileştirilmesi, dış temsilciliklerimize devlet malı binalarda hizmet sunmalarının sağlanması için bina satın alınması ya da inşa ettirilmesi, hizmetin gereğinin layıkıyla yerine getirilebilmesi bakımından büyük çaplı onarımdan geçirilmesi gereken devlet malı binalarımızın onarımı, Bakanlığımızın bilişim altyapısının yenilenmesi ve geliştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır. Bu harcama kaleminde 2020 yılında tahsis edilen ödenekler ile yapılan harcama tutarları Tablo 15'te gösterilmektedir.

Tablo 15. Sermaye Giderleri Ödenek ve Harcama Dağılımı

Açıklama	Ödenek (TL)	Harcama (TL)
Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	378.844.000	341.669.703
Gayri Menkul Büyük Onarım Giderleri	47.637.945	31.453.525
Gayri Menkul Alımları ve Kamulaştırma Giderleri	8.000	7.010
Mamul Mal Alımları	55.412.808	52.834.380
Gayri Maddi Hak Alımları	20.000.000	19.849.679
TOPLAM	501.902.753	445.814.297

e. Alacak ve Tahsil İşlemleri: Takip ve tahsili gereken Kişilerden Alacaklar ile "Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde kontrol, denetim veya inceleme ile kesin hükme bağlama neticesinde 2018-2020 yılları arası açılan dosya sayısı 1.825 adettir (Tablo 16).

Bunların 358'ini, yabancı ülkelerde güç ve muhtaç duruma düşen vatandaşlarımıza Bütçe Kanunlarının (E) Cetvelinin ilgili maddesi gereği yurda dönüş için verilen ödünç paralara ilişkin senetli alacaklar teşkil etmektedir. 2020 yılında açılan toplam dosya sayısı 462 adet olmuştur. Bu dosyalardan 170 adedi senetli alacaklara aittir.

Geçmiş yıllarda açılan dosyalardan 1.488 adedi tahsil edilerek, 20 adedi ise yetkili makam onayına istinaden terkin edilerek kapatılmıştır.

Tablo 16. 2018-2020 Açılan Kişi Borcu Dosya Sayısı

2018 yılında açılan dosya sayısı	726
2018 yılı senetli alacaklar	104
2019 yılında açılan dosya sayısı	449
2019 yılı senetli alacaklar	84
2020 yılında açılan dosya sayısı	292
2020 yılı senetli alacaklar	170
Toplam	1.825

Tablo 17. 2020 Yılı Fiili Durum (2018-2019-2020 yıllarını kapsar)

Kapanan dosya sayısı (Tahsil yolu ile)	1.488
Terkin edilen dosya sayısı	20
Tahsilatına devam edilen dosya sayısı	15
Tahsilatına devam edilen senetli alacaklar	302

3. MALİ DENETİM SONUÇLARI

Sayıştay Denetimi: Sayıştay Başkanlığı Denetçileri tarafından Bakanlığımız mali iş ve işlemleri üzerinde yürütülen denetimler sonucunda hazırlanan 2019 Yılı Taslak İdare Denetim Raporu Mayıs 2020 tarihinde Bakanlığımıza gönderilmiş, ilgili birimlerle oluşturulan görüş ve cevaplar 30 günlük yasal süre içerisinde Sayıştay Başkanlığına iletilmişti. 2019 Yılı Nihai Denetim Raporu 24 Eylül 2020 tarihinde açıklanmıştır. Raporda, 10 bulgu yer almıştır. Bakanlığımızın çalışmalarına olumlu katkı sağlayan bulgu ve değerlendirmeler dikkate alınmaktadır.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. PROGRAM, ALT PROGRAM, FAALİYET BİLGİLERİ

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
DIŞ POLİTİKA	DIŞ İLİŞKİLER	ÇOK TARAFLI DIŞ İLİŞKİLER	Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, NATO ve diğer uluslararası siyasi örgütler ile ilişkilerin yürütülmesi, bu örgütlerin gündemindeki konuların takip edilmesi, bu platformlarda Türkiye'nin hak ve çıkarlarının iyi şekilde savunulması, alınacak kararlarda öncü rol üstlenilmesi, ülkemizin görünürlüğünün artırılması ve imajının kuvvetlendirilmesi için uluslararası-bölgesel kuruluşlara aktif bir şekilde katılım sağlanması, çevre ve enerji konuları ile terörizmle etkin mücadele edilmesi ve Kuzeybatı Suriye dahil olmak üzere ülkemizin gerçekleştirdiği uluslararası insani yardım faaliyetlerini kapsamaktadır.
		İKİLİ DIŞ İLİŞKİLER	Komşu ve yakın coğrafyamız başta olmak üzere diğer ülkelerle ulusal çıkarlarımız doğrultusunda ikili siyasi, ekonomik, ticari, savunma alanlarında ilişkilerimizin geliştirilmesine yönelik faaliyetleri kapsamaktadır.
		ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN VE KAMU DİPLOMASİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDAKİ FAALİYETLERİ	- Ulusal çıkarlarımız doğrultusunda ülkemizin yürüttüğü girişimci ve insani dış politikanın ve etkinliğinin arttırılmasına yönelik faaliyetleri, - Ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin arttırılmasına yönelik faaliyetleri, -Arabuluculuk, çatışmaların önlenmesi ve kriz yönetimi konularında münhasıran ülkemizin girişimiyle başlatılan veya yürütülen faaliyetleri, - Bakanlık arşivinin düzenlenmesi ve sayısal veri tabanının oluşturulması faaliyetlerini kapsamaktadır.

ÇOK TARAFLI DIŞ İLİŞKİLER (ULUSLARARASI VE BÖLGESEL ÖRGÜTLERLE İLİŞKİLER VE ULUSLARARASI NİTELİKLİ KONULAR)

1. AVRUPA BİRLİĞİ

Avrupa Birliği ile ilişkiler bağlamında 2020 yılında yürütülen faaliyetler Bakanlığımıza bağlı Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmiştir.

2. ULUSLARARASI GÜVENLİK VE ASKERİ İŞBİRLİĞİ

Ülkemiz önemli jeo-stratejik konumu itibarıyla, NATO ve Avrupa-Atlantik güvenliği ve savunması bakımından değişik alanlarda İttifaka katkılarını artırarak devam ettirmiş; silahların kontrolü, silahsızlanma ve yayılmanın önlenmesi alanlarında aktif ve girişimci siyasetini geçmiş yıllarda olduğu gibi 2020 yılında da sürdürmüştür.

2020 yılında koronavirüs salgını nedeniyle birçok uluslararası kuruluşun toplantıları ertelenmiş ya da çevrimiçi platformlar üzerinden (Zoom, VTC gibi) gerçekleştirilmiştir. Toplantılara Bakan ve Bakan Yardımcısı düzeyinde sürekli ve etkin katılım sağlanmıştır.

Görüşlerimiz uygun her platformda dile getirilmeye ve savunulmaya devam edilmiş; ülkemizin İttifak bakımından önemi ve NATO'ya verilen değer teyit edilerek, terörizm başta olmak üzere karşılaştığımız güvenlik sınamalarında Müttefiklerimizin destek ve dayanışma sergilemesini beklediğimiz kayda geçirilmiştir.

Ukrayna krizini müteakip 2014 yılında kurulan ve AGİT'in en büyük saha misyonu konumunda bulunan AGİT Ukrayna Özel Gözlem Misyonu'nun Başkanlığı Haziran 2019'dan bu yana Büyükelçi (E) Halit Çevik tarafından yürütülmektedir.

3. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER TEŞKİLATI

BM'nin Suriye'ye yönelik sınır-ötesi insani yardımlarına zemin teşkil eden 2165 sayılı BM Güvenlik Konseyi (BMGK) kararının uzatılmasıyla, ülkemiz, BM'nin Suriye'ye yönelik sınır-ötesi insani yardımlarının ulaştırılmasında yegane koridor olmuştur.

ABD'nin BM nezdinde Daimi Temsilcisi Büyükelçi Kelly Craft'ın 2-5 Mart, İnsani İşlerden Sorumlu BM Genel Sekreter Yardımcısı Mark Lowcock'ın 2-4 Mart, UNICEF İcra Direktörü Henrietta Fore'un 5-7 Mart'ta ülkemizi ziyaretleri, BM'nin Suriye'ye yönelik sınır-ötesi insani yardımlarının ulaştırılmasında ülkemizin rolü ve katkısının uluslararası ölçekte tanınması açısından faydalı olmuştur.

Birleşmiş Milletler 75. Genel Kurul Başkanlığı görevine 17 Haziran'da yapılan seçimlerde eski AB Bakanı ve Başmüzakereci, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Büyükelçi Volkan Bozkır 178 BM üyesi ülkenin desteğini alarak seçilmiş ve görevi 15 Eylül'de devralmıştır. BM sistemi içindeki bu en üst düzeyli görevi, BM'nin kuruluşunun 75.Yıldönümü'nde ilk kez bir Türk vatandaşı üstlenmektedir.

BM 75. Genel Kurulu üst düzeyli haftası, koronavirüs salgınının ortaya çıkardığı olağanüstü durum nedeniyle 17 Eylül-2 Ekim tarihleri arasında çevrimiçi düzenlenmiş ve Sayın

Cumhurbaşkanımız 22 Eylül'de Genel Kurul'a bir videokayıt iletmek suretiyle hitap etmişlerdir. Sayın Cumhurbaşkanımız, 21 Eylül'de çevrimiçi düzenlenen BM'nin Kuruluşunun 75. Yıldönümünü Anma Etkinliğinde hitapta bulunmuşlardır. BM 75. Genel Kurulu üst düzeyli haftası marjında çevrimiçi düzenlenen Konsensüs için Birlik Toplantısı ve Medeniyetler İttifakı Dostlar Grubu Toplantısına Sayın Bakanımız katılmıştır.

2021-2023 dönemi BM Bütçe ve İdare Konularına ilişkin Danışma Komitesi üyeliğine, 6 Kasım'da yapılan seçimlerde ülkemizden Cihan Terzi yeniden seçilmiştir.

Bakanlığımız eski Müsteşarı Büyükelçi (E.) Sayın Ertuğrul Apakan'ın Uluslararası Kalkınma Hukuku Örgütü (IDLO) Danışma Kurulu üyeliği sona ermiş, söz konusu pozisyona Büyükelçi (E.) Sayın Hasan Göğüş seçilmiştir.

İstanbul'un bir BM merkezi haline getirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında Dünya Sağlık Örgütü'nün İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık Coğrafi Ayrık Ofisi 10 Eylül'de İstanbul'da açılmıştır.

Ülkemiz, "Development Initiatives" adlı kuruluşun 2020 yılı raporuna göre resmi insani yardımda 2019 yılında da dünyanın en büyük bağışçı ülkesi durumundadır. Cibuti, Çad, Fiji, Filipinler, Özbekistan, Nijer, Sudan, Güney Sudan, Lübnan ve Azerbaycan'da meydana gelen doğal ve insan kaynaklı afetler nedeniyle nakdi ve ayni yardımlar gerçekleştirilmiştir.

2020 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan "kalkınma ve insani yardım politikaları ve uygulamaları arasındaki kurumsal eşgüdümün artırılmasına" yönelik 820.3 no'lu tedbir uyarınca, insani yardımlar alanında düzenli istişare mekanizması Bakanlığımız evsahipliğinde 24 Temmuz'da gerçekleştirilen toplantıyla tesis edilmiştir.

4. İNSAN HAKLARI VE AVRUPA KONSEYİ

BM üyesi tüm ülkelerin insan hakları durumunun 5 yılda bir BM İnsan Hakları Konseyi (İHK) bünyesinde diğer devletler tarafından gözden geçirildiği Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM) çerçevesinde ülkemizin üçüncü tur incelemesi 28-30 Ocak'ta Cenevre'de gerçekleştirilmiş; inceleme sırasında ülkemize yöneltilen tavsiyelere ilişkin tutumumuz ulusal menfaatlerimiz çerçevesinde ilgili kurumlarımızla bilistişare belirlenerek Haziran 2020'de yazılı olarak BM'ye iletilmiştir. BM 45. İnsan Hakları Konseyi oturumu kapsamında 29 Eylül'de ülkemizin EPİM Raporunun kapanış toplantısı yapılmış ve ülkemize sunum sırasında yöneltilen tavsiyelere ilişkin tutumuzu da içeren nihai EPİM Raporumuz kabul edilmiştir.

AGİT Müslümanlara Karşı Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Özel Temsilciliği görevine 2019 yılında atanan Büyükelçi Mehmet Paçacı, 2020 yılı boyunca da görevine devam etmiştir.

Ülkemizin, İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin 19. maddesinden kaynaklanan rapor sunma yükümlülüğü çerçevesinde ilgili kurumlardan alınan katkılarla hazırlanan 5. Periyodik Rapor, 27 Kasım'da İşkencenin Önlenmesi Komitesi'ne (CAT) sunulmuş ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından yayımlanmıştır.

Sayın Bakanımız Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 4 Kasım'da videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilen 130. Toplantısı'na hitap ederek Avrupa Konseyi'nden beklentilerimizi ve mesajlarımızı kayda geçirmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Başkanı Robert Spano 2-6 Eylül'de ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

5. ULUSLARARASI VE BÖLGESEL EKONOMİK KURULUŞLAR

Merkez ve dış teşkilatımız genel anlamıyla ikili ticaretin ilerletilmesi, kredi/finansman ihtiyaçlarının karşılanmasına dönük araştırmalar yapılarak bağlantıların sağlanması, haksız rekabet uygulamalarının tespiti, tarife ve tarife-dışı engellerin bertaraf edilmesi, sınai fikri mülkiyet haklarımızın korunması, tercihli ticaret anlaşmaları ve serbest ticaret anlaşmaları ile DTÖ nezdinde yürütülen müzakerelerin milli çıkarlarımız doğrultusunda azami dikkat ve uzun dönemli bir vizyon temelinde yönlendirilmesine öncelik vermiştir.

Ayrıca, büyük rekabete sahne olan doğrudan yabancı yatırımlar bağlamında, yabancı yatırımcıların ülkemiz yatırım ortamı, AR-GE, sanayi ve teknoloji ekosistemi konusunda bilgilendirilmesi yoluyla ülkemizin doğrudan yabancı yatırım stokunun artırılmasına katkıda bulunmak üzere yurtdışında aktif ve uzun-vadeli çalışmalar yürütülmüş, yabancı ülkelerdeki Türk yatırımlarının güvence altına alınmış haklarının uluslararası hukuk temelinde korunması için de gayret sarfedilmiştir.

G20 Suudi Arabistan Dönem Başkanlığı kapsamında, G20 Riyad Liderler Zirvesi ve G20 Dışişleri Bakanları Toplantısı koronavirüs salgını nedeniyle videokonferans şeklinde düzenlenmiştir. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) Romanya Dönem Başkanlığı sırasında 25 Eylül'de yapılan KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi Gayriresmi Toplantısına Sayın Bakanımız katılmıştır.

Mutat olarak her yıl yapılan OECD Bakanlar Konseyi Toplantısı, İspanya'nın Dönem Başkanlığı'nda 28-29 Ekim 2020 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiş; 2020 MIKTA Dönem Başkanı Kore, koronavirüs salgını nedeniyle toplantıları, 8 Mart, 16 Nisan, 10 Haziran, 17 Eylül ve 26 Kasım'da videokonferans şeklinde düzenlemiştir.

6. TERÖRİZM, ÖRGÜTLÜ SUÇLAR VE ASILSIZ SOYKIRIM İDDİALARI İLE MÜCADELE

Terörizmle mücadele küresel gündemin öncelikli gündem maddelerinden biri olmayı sürdürmektedir. Türkiye, gerek ikili gerek çok taraflı süreçlerle kendi güvenliğinin yanında bölgesel ve uluslararası güvenliğe de aktif katkılarını sürdürmektedir. 2020 yılında salgın koşullarında terörle mücadele çabalarının önemi daha da artmış, bilhassa terör örgütlerinin hareket alanlarının genişlemesi riskine karşı tedbirler gündeme gelmiştir. Türkiye, kendi topraklarında terörle mücadele faaliyetlerini yürütürken, BM, AGİT, Avrupa Konseyi, DEAŞ ile Mücadele Uluslararası Koalisyonu ve benzeri çok taraflı platformlarda çalışmalara aktif şekilde katılmıştır.

PKK/PYD/YPG, FETÖ, DHKP-C gibi örgütlerle mücadelede, teröristlerin iadesi, mal varlıklarının dondurulması, haklarında yasal süreçlerin başlatılması gibi somut işbirliği taleplerimiz muhataplarımıza iletmeye devam edilmiştir. PKK/PYD/YPG, FETÖ, DHKP-C

gibi terör örgütlerinin aynı zamanda bir suç örgütü oldukları ve faaliyet yürüttükleri ülkelerin yasalarını çeşitli alanlarda ihlal ettikleri özellikle kaydedilmektedir. PKK/PYD/YPG'nin bilhassa son dönemde DEAŞ ile mücadele kisvesi altında meşruiyet kazanma çabalarına karşı bu terör örgütünün kimliği ve faaliyetleri ile işlediği suçlar belgeleriyle muhataplarımız nezdinde ortaya koyulmakta, terörle mücadelenin terör örgütleri arasında ayırım gözetmeksizin yürütülmesi gerekliliği her vesileyle vurgulanmaktadır. 2020 yılında bazı ülkelerde atılan adımlar ve örgütlü suç olarak nitelenebilecek başlıklarda başlatılan soruşturmalar, bu çerçevedeki faaliyetlerimizin gerekli hassasiyetin oluşmasında etkili olduğunu göstermiştir.

Ülkemiz, uluslararası güvenliği tehdit eden DEAŞ, El-Kaide ve bağlantılı dini istismar eden terör örgütleriyle de mücadelede ulusal düzeyde her türlü tedbiri en etkin şekilde almakta ve uluslararası alanda sürdürülen çabalara katkıda bulunmaktadır. Bilhassa Yabancı Terörist Savaşçılar (YTS) konusunun DEAŞ ile mücadelede öne çıktığı görülmektedir. Ülkemiz, YTS meselesinin çözümünün ancak bu şahısların ve ailelerinin geldikleri kaynak ülkelere dönüşlerinin sağlanması yoluyla elde edilebileceğini savunmaktadır. YTS'lerin kaynak ülkelerde rehabilite edilmesi ve yargı önünde hesap vermesi gerektiği, halen tutuldukları kamplarda, bölgelerde kalmaya devam etmelerinin terör örgütlerinin çıkarına olacağı ve YTS kaynaklı güvenlik tehditlerinin devam edeceği dile getirilmektedir.

Örgütlü suç, yasaların ihlali yoluyla kamu düzenine karşı oluşan ciddi bir tehdit olup uyuşturucu kaçakçılığı başta olmak üzere, terör örgütlerinin başlıca finansman kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Bu bağlamda, kolluk kuvvetlerimizin örgütlü suça dönük çalışmaları muhataplarımıza aktarılmakta ve gerekli alanlarda işbirliği beklentimiz ifade edilmektedir.

Ermenistan ve Ermeni diasporası, I. Dünya Savaşı koşullarında yaşanan hadiseleri tek taraflı bir tarih anlatısına indirgeyerek, konuyu Türkiye aleyhine bir siyasi istismar malzemesi olarak kullanma ve karalama kampanyasının bir parçası haline getirme yönündeki yaklaşımlarını sürdürmektedir. Bu girişimlerin amacı, üçüncü ülke parlamentolarında “soykırım” konulu kararlar çıkartılmasını sağlayarak siyasi zemin kazanmaktır. Gerek 1915 olaylarına ilişkin tek yanlı Ermeni iddialarıyla, gerek Süryani ve Pontus “soykırım” iddiaları ile mücadele edilmesi; bu çerçevede, ülkemiz aleyhine yürütülen faaliyetlerin yakından izlenerek, diplomatik, hukuki, tarihi ve siyasi bakımdan önlemler geliştirilmesi; yerel ve uluslararası toplantılar düzenlenmesi, yayınlar hazırlanması, uzman görüşü ve mütalaalar alınması gibi çalışmalar devam etmektedir.

Ülkemizin 1915 olaylarına ilişkin izlediği siyasette, AİHM'in 1915 olaylarının tartışmalı niteliğini açıkça ifade eden 2013 ve 2015 tarihli kararları son dönemde elde edilen önemli hukuki kazanımlar olmuştur.

İKİLİ DIŞ İLİŞKİLER

1. KUZEY AMERİKA, LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER (LAK)

ABD: Türkiye ile ABD arasında mevcut köklü müttefiklik ilişkilerine rağmen, ikili ilişkilerimiz bakımından ciddi sınamalarla dolu bir dönemden geçilmiştir. Ulusal güvenliğimizi doğrudan ilgilendiren çeşitli konularda ABD'deki ülkemiz karşıtı lobi ve grupların da etkisiyle 2020 içinde de sorunlar yaşanmaya devam etmiştir.

Bu çerçevede ABD, FETÖ'ye karşı somut adımlar atmaktan kaçınmış; PKK/YPG/PYD'yle işbirliğini sürdürmüş; ülkemize karşı yaptırım ve tehdit dilini önceleyen tutumunu değiştirmemiştir. Ülkemize karşı tek taraflı CAATSA (ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Yasası) yaptırımlarının uygulamaya konulması ikili ilişkilerimizin temellerine zarar veren ilave bir gelişme olmuştur.

Hem ABD Yönetimi, hem de Kongre'de etkisini gösteren bu olumsuz tutuma karşı gerekli tepkiler verilmiş, ulusal çıkarlarımızın korunması bakımından ABD'deki hasım çevrelerin baskıları karşısında asla taviz vermeyeceğimiz muhataplarımıza açıkça iletilmiş ve ABD gerçek bir müttefik gibi davranmaya çağırılmıştır.

Öte yandan, 2020 yılına damgasını vuran bazı küresel ve bölgesel gelişmeler ikili ilişkilerimiz bakımından fırsatlar da yaratmıştır. Libya ve Suriye'deki gelişmeler iki ülkenin karşılıklı diyalog ve iştişare içinde hareket etmesinin iki tarafın da yararına olduğunu göstermiştir.

Kanada: Kanada ile ilişkilerimiz 2020 yılında bazı sorunların etkisi altında kalmıştır. Kanada, Barış Pınarı Harekâtımızı gerekçe göstererek 2019 yılında başlattığı bazı savunma ürünlerinin ülkemize ihracatını zorlaştırma yönündeki uygulamasını 2020 yılında da sürdürmüştür. Bununla birlikte, önemli bir NATO müttefikimiz olan Kanada ile siyasi, savunma, ekonomik ve ticari işbirliğimizin geliştirilmesi için ortak bir irade bulunmaktadır.

Latin Amerika ve Karayipler (LAK): Çok yönlü dış politikamız çerçevesinde Latin Amerika ve Karayipler (LAK) bölgesiyle ilişkileri geliştirmek amacıyla yürütülen açılım politikası devam etmektedir. Açılım politikamız, LAK bölgesine yönelik olarak diyalogu, dostluk ve işbirliğini teşvik eden, barış, istikrar ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen, karşılıklı yararı ve dayanışmayı esas alan, tarafsız bir yaklaşımı öne çıkarmaktadır. Sayın Bakanımız 16-18 Ağustos'ta Dominik Cumhuriyeti, Haiti ve Venezuela'yı ziyaret etmiştir. Haiti ziyareti sırasında, ekonomik işbirliği, kültürel işbirliği ve sağlık alanında hibe anlaşmaları; iki ülke Dışişleri Bakanlıkları arasında siyasi iştişare mekanizması kurulması, diplomasi akademileri arasında işbirliği, afet yönetimi, teknik işbirliği konularında dört mutabakat zaptı ve arşiv alanında işbirliği protokolü imzalanmıştır. Venezuela ziyareti kapsamında, arşiv, kültürel işbirliği, kültür merkezleri kurulmasına ilişkin anlaşmalar ile Ankara Üniversitesi ile Venezuela Bolivarcı Üniversitelerinde karşılıklı kürsüler kurulmasına ilişkin işbirliği protokolü imzalanmış ve bir Ortak Bildiri yayınlanmıştır. Ayrıca, 2020 yılında Paraguay, Venezuela ve Dominik Cumhuriyeti ile sağlık alanında hibe anlaşmaları imzalanmıştır. Sayın Bakanımız ayrıca 26 Ekim'de BM Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu'nun 38. Oturumuna katılarak, bölge dışından üye olan ülkeler arasında ilk sırada bir konuşma gerçekleştirmiştir.

2. GÜNEY, BATI, ORTA VE KUZEY AVRUPA ÜLKELERİ

Birleşik Krallık (BK): Brexit'in ikili ilişkilerimizin çeşitli alanlarına olası etkileri, AB ile BK'nın 24 Aralık'ta vardıkları uzlaşış ışığında yeni bir seyir izleyecektir. Geleneksel olarak AB üyeliğimize destek veren ülkeler arasında yeralan BK, AB'den çıkmasıyla birlikte, genişleme dahil olmak üzere AB'nin uzun vadeli planlamalarının ve karar alma mekanizmalarının dışında kalmıştır. Bu kapsamda, ikili ilişkilerimizde "AB üyesi olmayan, NATO Müttefikleri iki Avrupalı ülke" sayfası açılmıştır. Ülkemiz ile BK arasında 29 Aralık'ta imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması ile Brexit'in ticaretimize olumsuz etkilerinin önüne geçilmiştir. BK Dışışleri Bakanı Dominic Raab, 3 Mart'ta Ankara'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Sayın Bakanımız, 8 Temmuz'da Birleşik Krallık'a bir çalışışma ziyaretinde bulunmuştur.

Belçika: Karşılıklı ziyaretler, koronavirüs salgını ve Belçika'da Ekim ayına kadar Federal Hükümet kurulamaması gibi nedenlerden olumsuz etkilenmiştir. 23 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da Bakan Yardımcıları düzeyinde istişareler yapılmıştır.

Fransa: 2020 yılında ilişkilerimiz, bölgesel konulardaki görüş ayrılıklarımız (başta Doğu Akdeniz, Libya, Suriye ve Yukarı Karabağ olmak üzere), Fransa'nın ülkemize yönelik menfi söylem/eylemleri ve son olarak Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un İslam'a ilişkin açıklamaları nedeniyle gergin bir süreçten geçmiştir. Sorunları diyalogla çözme yönündeki yapıcı tutumumuz çerçevesinde ikili ilişkilerin normalleştirilmesi yönünde çalışılması hususunda karşılıklı mutabakata varılmıştır.

İrlanda: BK'nın AB'den çıkışından (Brexit) en çok etkilenecek ülke olan İrlanda, 2020 yılında Brexit süreci ve BK iç siyasi gelişmelerine odaklanmıştır. BM 75. Genel Kurulu marjında Sayın Bakanımız, İrlanda Dışışleri ve Savunma Bakanı Simon Coveney ile 23 Eylül'de bir videokonferans gerçekleştirmiştir. Görüşmede, İrlanda'nın 2021-2022 BM Güvenlik Konseyi geçici üyeliği ışığında çok boyutlu işbirliğimizin geleceği ile bölgesel gelişmeler ele alınmıştır.

İspanya: NATO müttefikimiz İspanya ile ikili ilişkilerimizdeki olumlu seyir 2020 yılında sürmüştür. İspanya, bir devlet politikası olarak ülkemizin AB üyeliğini desteklemektedir. Dışışleri, AB ve İşbirliği Bakanı Gonzalez Laya, 27 Temmuz'da ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş ve ziyaret vesilesiyle 2021 yılında düzenlenmesi planlanan Türkiye-İspanya Hükümetlerarası 7. Zirvesi hazırlıkları ele alınmıştır.

İtalya: Geleneksel olarak iyi ilişkilerimizin bulunduğu dost ve müttefik ülke İtalya, koronavirüs salgınından en çok etkilenen ülkeler arasında yer almasına rağmen, en fazla fiziki temas/ziyaret gerçekleştirilen ülkelerden biri olmuştur. İtalya Başbakanı Guiseppe Conte 13 Ocak'ta, İtalya Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı Luigi Di Maio 7 Ocak ve 19 Haziran'da ülkemizi ziyaret etmişler; Sayın Bakanımız ise 1-2 Ekim'de İtalya'ya ziyaret gerçekleştirmiştir.

Malta: Malta Dışışleri ve Avrupa İşleri Bakanı Evarist Bartolo 14 Temmuz'da ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş ve iki ülke diplomatlarının aile bireylerinin çalışmasına ilişkin anlaşma imzalanmıştır. Sayın Bakanımız ikili işbirliğimizi ve bölgesel gelişmeleri değerlendirmek üzere 5 Ağustos'ta Malta'yı ziyaret etmiş; 6 Ağustos'ta Dışışleri ve Avrupa İşleri Bakanı Bartolo ile birlikte Libya'ya geçerek, Libya Başkanlık Konseyi Başkanı Fayez El-

Sarraj ile biraraya gelmiştir. Bakan Bartolo 12 Eylül'de Antalya'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

İsviçre: Sayın Bakanımız 14 Ağustos'ta İsviçre'yi ziyaret etmiş ve Türkiye-İsviçre Siyasi İstişareleri Bakan Yardımcıları seviyesinde 29 Ocak'ta Bern'de yapılmıştır.

Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC): 1 Temmuz 2020 itibarıyla AB Dönem Başkanlığını üstlenen Almanya ile AB ile ilişkilerimizin geliştirilmesi bağlamında çeşitli düzeylerde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Almanya Şansölyesi Merkel 24 Ocak'ta, Almanya Dışişleri Bakanı Maas 25 Ağustos'ta ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Sayın Bakanımız, 14-16 Şubat'ta Münih Güvenlik Konferansı'na katılmış ve 2 Temmuz'da Berlin'i ziyaret etmiştir.

İsveç: İsveç Dışişleri Bakanı Ann Linde 13 Ekim'de ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Slovakya: Dönemin Slovakya Dışişleri ve Avrupa İşleri Bakanı Miroslaw Lajcak 7 Şubat'ta ülkemizi ziyaret etmiştir. Sayın Bakanımız GLOBSEC Forumu'na katılmak ve Slovak mevkidaşı Ivan Korcok ile görüşmek üzere 7-8 Ekim'de Bratislava'ya gitmiştir.

Macaristan: Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı Peter Szijjarto 30 Haziran'da ve 8 Aralık'ta ülkemizi ziyaret etmiştir.

3. BALKAN ÜLKELERİ

Ülkemiz Balkanların tarihi, coğrafi ve sosyo-kültürel açılarından ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiye, bölgedeki barış ve görece kırılgan olan istikrarın korunması için ikili, bölgesel ve çok taraflı platformlarda önemli katkılar sağlamaya devam etmektedir.

Ülkemiz, Balkanlar'da yaşayan ve bu bölgeyle ülkemiz arasında dostluk köprüsü vazifesi gören soydaş ve akraba toplulukların huzur ve refahı için de çalışmalarını sürdürmektedir. Balkanların barış ve istikrarını destekleme çabalarımız, bölgedeki soydaş ve akraba toplulukların huzur ve refahına da hizmet etmektedir.

Balkanlar'da yaşayan soydaşlarımız, bulundukları ülkelerde kurdukları siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşlarıyla seslerini duyurmaya, dil ve kültürlerini korumaya ve siyasi olarak temsil edilmeye gayret göstermektedirler. Ülkemiz, bu bağlamda, ilgili bölge ülkeleriyle işbirliği içerisinde, Balkanlarda yaşayan soydaşlarımızla yakın diyalog halinde ihtiyaç duyulan alanlarda kamu kurumlarımız aracılığıyla destek sağlamaya 2020 yılında da devam etmiştir.

Arnavutluk: Arnavutluk Başbakanı Edi Rama 11 Eylül'de ülkemizi ziyaret etmiştir. 11-12 Şubat'ta Sayın Bakanımız Arnavutluk'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş ve ziyaret sırasında ülkemiz ile Arnavutluk arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına Dair Anlaşma ile Dışişleri Bakanlıkları Diplomasi Akademileri arasında işbirliğine dair Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır.

Bosna-Hersek: Bosna-Hersek Federasyonu Başbakanı Fadil Novalić 28 Ekim ve 24 Aralık'ta ve Bosna-Hersek Devlet Başkanlığı Konseyi Başkanı Şefik Caferović 6 Kasım'da ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Antalya'da 6 Kasım'da düzenlenen GDAÜ Gayriresmi Dışişleri Bakanları

Toplantısı marjında Sayın Bakanımız ile Bosna-Hersek Dışışleri Bakanı Turkovic, Dışışleri Bakanlıkları Arasında Protokol İstişareleri Mekanizması Kurulması ve iki bakanlık arasında Bilişim Teknolojileri ve Diplomatik Arşiv konularında işbirliği yapılması hakkında iki Mutabakat Zaptı imzalamıştır.

Bulgaristan: Sayın Bakanımız 30-31 Ocak'ta Bulgaristan'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisov 2 Mart'ta, Bulgaristan Başbakan Yardımcısı ve Turizm Bakanı Mariana Nikolova 21 Ekim ve 13 Kasım'da ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

Kosova: Kosova Cumhurbaşkanı Haşim Taçi 20 Eylül'de, Kosova Dışışleri ve Diaspora Bakanı Meliza Haradinaj Stublla 28 Aralık'ta, Kosova Ticaret Bakanı Vesel Karasniqi 20 Kasım'da ve Kosova Savunma Bakanı Anton Quni 28 Eylül'de ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Kosova Dışışleri ve Diaspora Bakanı Meliza Haradinaj Stublla'nın ziyareti sırasında iki ülke Dışışleri Bakanlıkları arasında siyasi istişare başlatılması ve diplomat değişimi konularında iki Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır. Ayrıca Mart ve Haziran aylarında sağlık alanında iki hibe anlaşması imzalanmıştır.

Slovenya: Dışışleri Bakanı Miro Cerar 9 Şubat'ta ülkemizi ziyaret etmiştir.

Sırbistan: Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić 25 Eylül'de, Sırbistan Başbakan Yardımcısı ve Tarım Orman ve Su Yönetimi Bakanı Branislav Nedimović 23 Aralık'ta ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Sağlık alanında Temmuz ve Eylül aylarında iki hibe anlaşması imzalanmıştır.

Karadağ: Sayın Bakanımız 11-12 Şubat'ta Karadağ'ı ziyaret etmiş ve ziyaret sırasında Karadağ vatandaşlarına konsolosluk yardımı sağlanması ve diplomatların aile bireylerinin çalışmaları konusunda iki anlaşma imzalanmıştır. Parlamento Başkanı Ivan Brajović 20 Şubat'ta ülkemizi ziyaret etmiştir.

Kuzey Makedonya: 21-22 Aralık'ta TBMM Başkanımız Sayın Prof. Dr. Mustafa Şentop, Üsküp'te düzenlenen Türkçe Eğitim Bayramı Kutlamalarına katılmak üzere Kuzey Makedonya'yı ziyaret etmiştir.

Güney Doğu Avrupa İşbirliği Süreci: Güney Doğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ) Dışışleri Bakanları Toplantısı, 25 Haziran'da Dönem Başkanı Kosova'nın evsahipliğinde videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Anılan toplantıya Sayın Bakanımız iştirak etmiştir.

Yılın ikinci yarısından itibaren GDAÜ 2020-2021 Dönem Başkanlığını ülkemiz yürütmeye başlamıştır. GDAÜ Gayriresmi Dışışleri Bakanları Toplantısı 6 Kasım'da Antalya'da düzenlenmiştir. Sayın Bakanımızın başkanlık ettiği toplantıya Arnavutluk, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Kuzey Makedonya, Moldova, Sırbistan olmak üzere 6 ülke Bakan düzeyinde iştirak etmiştir. Toplantıda bölgenin koronavirüs salgınından edindiği tecrübeler çerçevesinde Güney Doğu Avrupa'da işbirliğini güçlendirmenin yolları ele alınmış ve ülkemiz tarafından benzer krizlere hazırlıklı olunması için bölgesel acil durum yönetim mekanizması geliştirilmesi teklif edilmiştir. Sayın Bakanımız toplantı marjında mevkidaşlarıyla ikili görüşmeler de gerçekleştirmiştir. Toplantı marjında ayrıca Türkiye- Bosna-Hersek - Hırvatistan ile Türkiye - Bosna-Hersek - Sırbistan Üçlü Danışma Mekanizma toplantıları düzenlenmiştir.

4. DOĞU AVRUPA, ORTA ASYA VE KAFKASYA CUMHURİYETLERİ

Rusya Federasyonu: Bölgenin öne çıkan ülkelerinden olan Rusya Federasyonu (RF) ile tüm alanlardaki ilişkilerin geliştirilmesine önem atfedilmektedir. Bu amaçla 2020 yılında karşılıklı ziyaret ve istişarelere devam edilmiştir.

2020 yılında Türk Akım Doğal Gaz Boru Hattı projesi tamamlanmış ve Boru Hattının açılışı, Sayın Cumhurbaşkanımız ve RF Devlet Başkanı Putin'in katılımıyla 8 Ocak'ta gerçekleştirilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız 5 Mart'ta Moskova'yı ziyaret etmişlerdir. Sayın Bakanımız, Milli Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar ve MİT Başkanımız Sayın Hakan Fidan 13 Ocak'ta Moskova'ya bir ziyaret gerçekleştirerek Rus muhataplarıyla Libya'da çatışmaların durdurulması konusunda görüşmelerde bulunmuşlardır. Sayın Bakanımız Ortak Strateji Planlama Grubu VIII. Toplantısı münasebetiyle 29 Aralık'ta Soçi'yi ziyaret etmiştir.

Ülkemizin acil ihtiyaçları dikkate alınarak Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi temin edilmesi kararlaştırılmıştır. S-400 sisteminin ülkemize getirilmesi ve konuşlandırılması süreci Rusya tarafı ile mutabık kalınan takvim çerçevesinde devam etmektedir.

Ülkemizdeki ilk nükleer enerji santrali Akkuyu Projesi RF ortaklığında gerçekleştirilmektedir. 2018 yılında temeli atılan Santralin ikinci ünitesinin inşasına 2020 Haziran ayı itibarıyla başlanmıştır.

23 Ekim'de imzalanan bir kararla ülkemiz, Rusya'nın bütün bölgelerine e-vize ile seyahat imkânı tanınan ülkeler listesine dahil edilmiştir.

2020 yılında, Karayolu Taşımacılığı Anlaşması'nın yanısıra, Yukarı Karabağ'da ateşkesin kontrolü için Azerbaycan topraklarında kurulacak Ortak Türk-Rus Merkezi ile ilgili Mutabakat Zaptı, iki ülke arasında aşı geliştirilmesine ilişkin Mutabakat Zaptı, havayolu ve demiryolu taşımacılığında yenilikçi projelerin uygulanmasına ilişkin Mutabakat Zaptı ile Dışişleri Bakanlıkları arasında 2021-2022 İstişare Planı imzalanmıştır.

RF'nin 2014 yılında ilhak ettiği Kırım'daki durumu ülkemizce yakından takip edilmektedir. Söz konusu ilhak ülkemizce tanınmamakta olup Ukrayna'nın toprak bütünlüğü ve bölgedeki soydaşlarımızın hak ve özgürlükleri ülkemizin bölgeye yönelik politikalarında önceliğini muhafaza etmektedir.

Ülkemizle RF arasında muhtelif konularda görüş ayrılıkları sürse de ortak paydalara odaklanma, anlaşılamayan hususları yapıcı diyalog yoluyla ele alma gayreti mevcuttur.

Belarus: Ülkemiz, 25 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Belarus'u ilk tanıyan ülkedir. Belarus'a yönelik yaptırımlara katılmamamız, bunun yerine angajman odaklı bir yaklaşım sergilememiz, Belarus'ta ülkemize yönelik dostane bir anlayışın oluşmasını sağlamıştır.

Ülkede 9 Ağustos'ta yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimini Devlet Başkanı Lukaşenka'nın tekrar kazandığının ilan edilmesi, geniş katılımlı protestolara neden olmuştur. ABD ve AB ülkeleri, seçim sonuçlarını tanımadığını belirterek Lukaşenka yönetimine karşı yaptırımlar kabul etmiş; buna karşın RF, Lukaşenka yönetimine destek vermiştir. Ülkemiz, gelişmeler karşısında

denge ve gerçekçi bir tutum izlemiş, yapıcı olmayan dış müdahalelerin yararlı olmadığını, ülke içinde anlamlı bir diyalogun tesisine yardımcı olunması gerektiğini dile getirmiştir.

Ukrayna: Ukrayna'daki ihtilafa ilişkin olarak, Ukrayna'nın toprak bütünlüğünün korunması ve Kırım'ın ilhakını tanımama yönündeki politikamız ile Kırım Tatarlarına gerek ikili gerek çok taraflı platformlarda desteğimiz 2020 yılında da sürdürülmüştür.

Sayın Cumhurbaşkanımız ve Ukraynalı mevkidaşının eşbaşkanlıklarında düzenlenen Yüksek Düzeyli Stratejik Konseyi'nin 8. Toplantısı 3 Şubat'ta Kiev'de gerçekleştirilmiştir. Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy, 16 Ekim'de Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Ukrayna Başbakanı Denis Şmihal 29 Kasım-30 Aralık'ta, Başbakan Yardımcısı Oleh Uruskiy 26-29 Ağustos'ta ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba 3 Temmuz'da Antalya'da düzenlenen Türkiye-Ukrayna Ortak Stratejik Planlama Grubu 8. Toplantısına katılmak üzere ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiş; ayrıca NATO Dışişleri Bakanları toplantısına ülkemizden telekonferans yoluyla katılım sağlamak üzere 2 Aralık'ta ülkemize gelmiştir.

Sayın Bakanımız 3 Aralık'ta AGİT Tiran Bakanlar Konseyi kapsamında Ukrayna tarafından düzenlenen ve ülkemizin de ortak sunucu olduğu Kırım konusundaki yan etkinliğe videokonferans yoluyla katılım sağlayarak bir hitapta bulunmuştur. Ayrıca, Türkiye-Ukrayna Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey (YDSK) IX. toplantısına yönelik hazırlıkları ele almak üzere 17-18 Aralık'ta Ukrayna'ya resmi bir ziyarette bulunmuştur.

Moldova: Moldova ile siyasi ilişkilerimiz ikili ve çok taraflı platformlarda olumlu bir seyir izlemektedir. Moldova'da yaşayan Gagauzlar bu ülkeyle ilişkilerimizde özel bir bağ oluşturmaktadır.

Sayın Bakanımız YDSK'nın alt mekanizması olan, iki ülke Dışişleri Bakanları Eşbaşkanlığındaki ilk Ortak Stratejik Planlama Grubu toplantısını yapmak üzere 26-27 Ağustos'ta Moldova'yı ziyaret etmiş ve bu ziyaret vesilesiyle, Gagauz Özerk Yeri'nin başkenti Komrat'ta muvazzaf Başkonsolosluğumuzun açılışını yapmıştır.

6 Kasım'da Antalya'da gerçekleştirilen Güney Doğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ) Gayriresmi Dışişleri Bakanları Toplantısına iştirak etmek üzere ülkemizi ziyaret eden Moldova Dışişleri Bakanı Oleg Tulea, 7 Kasım'da Moldova'nın Alanya Fahri Konsolosluğunun açılışını Sayın Bakanımızla birlikte yapmıştır. İki ülke arasında sağlık alanında hibe anlaşması imzalanmıştır.

Azerbaycan: Bağımsızlığını kazandığı tarihten bu yana geçen 30 yıllık süre zarfında ülkemizin Azerbaycan ile ilişkileri hızla ilerleyerek bugünkü konumuna gelmiştir. İki ülke arasında ayrıca YDSK tesis edilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, 25 Şubat'ta Türkiye Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin 8. Toplantısı vesilesiyle Azerbaycan'ı ziyaret etmişlerdir. Aynı gün toplantı protokolü imzalanmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız, 9-10 Aralık'ta Bakü'de düzenlenen Zafer Geçit Töreni'ne katılmışlardır.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev'in Dışişlerinden Sorumlu Yardımcısı Hikmet Hacıyev 6-9 Eylül'de ülkemize bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

Sayın Bakanımız görüşmeler gerçekleştirmek üzere, 6 Ekim 2020 ve 1 Kasım'da Azerbaycan'ı ziyaret etmiştir. Azerbaycan Dışışleri Bakanı Ceyhun Bayramov, 11 Ağustos'ta ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Yıl içinde Azerbaycan ile çeşitli konularda çok sayıda anlaşma, protokol ve mutabakat zaptı imzalanmıştır.

İlişkilerimizi “iki devlet bir millet” olarak nitelediğimiz Azerbaycan, 27 Eylül 2020 tarihinde Ermenistan'ın saldırılarına cevaben meşru müdafaa hakkını kullanarak “Vatan Muharebesi”ni başlatmış, sahadaki askeri başarısı ve 9 Kasım 2020 tarihinde Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya tarafından imzalanan Üçlü Bildiri neticesinde, topraklarını işgalden kurtarmıştır.

Ülkemiz, Azerbaycan'a 44 gün süren çatışmalar sürecinde uluslararası alanda en fazla destek veren ülke olmuştur. Dış teşkilatımız da Azerbaycanlı diplomatlarla eşgüdüm ve işbirliği içinde olmuştur. Azerbaycan ile müstesna ilişkilerimiz “Vatan Muharebesi” ile birlikte daha üst düzeye ulaşmıştır.

Ateşkesin gözlemi için Azerbaycan'ın talebi üzerine yer aldığımız Türk-Rus Ortak Merkezine ilişkin Mutabakat Muhtırası Milli Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar ve Rus mevkidaşı Sergey Şoygu arasında 11 Kasım'da imzalanmıştır.

9 Kasım Üçlü Bildirisi doğrultusunda Azerbaycan anakarası ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti arasında tesis edilecek bağlantı, ülkemizin kardeş Türk Cumhuriyetleriyle daha da yakınlaşması için fırsat oluşturmaktadır.

Gürcistan: Yakın komşumuz Gürcistan ile ilişkilerimiz 2014 yılında kurulan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) ile stratejik ortaklık seviyesine çıkarılmıştır.

Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan üçlü işbirliği, Güney Kafkasya'da önemli ulaştırma ve enerji projelerinin hayata geçmesini sağlamıştır. Ülkemiz Gürcistan'ın toprak bütünlüğüne ve Avrupa Atlantik kurumlarıyla bütünleşme hedefine destek vermektedir.

COVID-19 salgınıyla mücadeleye destek amacıyla, iki ülke arasında 9 Ekim 2020'de imzalanan hibe anlaşması çerçevesinde, Sağlık Bakanlığımız, Gürcistan'a ve Gürcistan Hükümetinin bilgisi dahilinde ve UNDP'nin yardımlarıyla Abhazya bölgesine 13 Ekim 2020'de tıbbi malzeme ve ilaç göndermiştir.

Kazakistan: Sayın Bakanımız 15. Küresel Güvenlik Forumu çerçevesinde Kazakistan Dışışleri Bakanı Mukhtar Tleuberdi ile 7 Ekim'de Bratislava'da görüşmüştür.

Kırgızistan: 6 Şubat'ta Sayın Bakanımız Bakü'de düzenlenen Türk Konseyi Olağanüstü Dışışleri Bakanları Konseyi Toplantısı çerçevesinde dönemin Kırgızistan Dışışleri Bakanı Çingiz Aydarbekov ile görüşmüştür. Kırgızistan Dışışleri Bakanı Ruslan Kazakbayev 9-11 Kasım'da ülkemizi ziyaret etmiştir. Türkiye-Kırgızistan siyasi istişareleri Bakan Yardımcıları düzeyinde 14 Mayıs'ta videokonferans yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Özbekistan: 2018 yılında ihdas edilen YDSK'nın 1. Toplantısı Sayın Cumhurbaşkanımız ile Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev eşbaşkanlıklarında 19 Şubat'ta Ankara'da

gerçekleştirilmiş ve stratejik işbirliği mekanizması fiilen işlemeye başlamıştır. Özbekistan Başbakan Yardımcısı, Yatırımlar ve Dış Ticaret Bakanı Serdar Umurzakov 28-31 Temmuz'da ülkemizi ziyaret ederek, KEK Eşbaşkanı sıfatıyla Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay'la biraraya gelmiş ve Sayın Bakanımız ile de görüşmüştür.

Türkmenistan: Sayın Bakanımız ve Türkmenistan Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Raşit Meredov 29 Şubat'ta Doha'da düzenlenen Afganistan'da Barışın Sağlanması Anlaşmasının imza töreninde ikili görüşme gerçekleştirmiştir. Sayın Bakanımız ve Türkmenistan Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Raşit Meredov 25 Mayıs'ta videokonferans yoluyla bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Türk Konseyi: Sayın Cumhurbaşkanımız, beraberinde Sayın Bakanımızla, 10 Nisan'da videokonferans yoluyla düzenlenen "Koronavirüs Salgınıyla Mücadelede İşbirliği ve Dayanışma" konulu Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi) Olağanüstü Zirvesine katılmışlardır.

Zirve'de, COVID-19 salgınıyla etkin mücadele için Türk Konseyi'ne üye ve gözlemci devletlerin kriz merkezleri arasında eşgüdümün ve katılımcı ülkelerin Sağlık Bakanları arasında işbirliğinin geliştirilmesi kararı alınmıştır. Bu kapsamda, 28 Nisan'da video konferans yöntemiyle Türk Konseyi üye ve gözlemci ülkeler ile Türkmenistan'ın Sağlık Bakanları Toplantısı düzenlenmiş ve Türk Konseyi Sağlık Bilim Kurulu oluşturulmasına karar verilmiştir.

Sayın Bakanımız, 6 Şubat 2020 tarihinde Bakü'de düzenlenen Türk Konseyi Dışişleri Bakanları Konseyi Olağanüstü Toplantısına katılmıştır. Sayın Bakanımız ayrıca, 26 Ekim'de ve 30 Aralık'ta Türk Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev ile Bakanlığımızda görüşmüştür.

Türk Konseyi Sekreteriyasına Bina Tahsisine İlişkin Uygulama Protokolü 19 Kasım 2020'de İstanbul'da imzalanmıştır.

5. ORTA DOĞU VE KUZEY AFRİKA

Cezayir: 2020 yılında Cezayir'le ikili ilişkilerimizin ve bölgesel/uluslararası platformlarda işbirliğimizin geliştirilmesine çalışılmıştır. Bu çerçevede, Sayın Cumhurbaşkanımız, 26 Ocak'ta Cezayir'i ziyaret etmiş, ziyaret vesilesiyle "Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi" kurulmuştur. Sayın Bakanımız 6-7 Ocak'ta Cezayir'i ziyaret etmiş; Cezayir Dışişleri Bakanı Boukadoum 1 Eylül'de ülkemize gelmiştir.

Fas: 2020 yılında ikili ilişkilerimizin ve bölgesel/uluslararası platformlarda işbirliğimizin geliştirilmesine çalışılmıştır. Koronavirüs salgınının etkisiyle üst düzey ziyaretlerin 2020 yılında gerçekleştirilmesi mümkün olamamıştır. Sayın Bakanımız, 27-28 Kasım'da Niamey'de (Nijer) düzenlenen İTT 47. Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısı marjında Fas Dışişleri, Afrika İşbirliği ve Yurtdışında Yaşayan Faslılardan Sorumlu Delege Bakanı Nezha El Ouafi ile görüşmüştür.

Tunus: 2020 yılında ikili ilişkilerimizin ve bölgesel/uluslararası platformlarda işbirliğimizin geliştirilmesine çalışılmıştır. Koronavirüs salgınının etkisiyle üst düzey ziyaretlerin 2020 yılında gerçekleştirilmesi mümkün olamamıştır. Sayın Bakanımız, 27-28 Kasım'da Niamey'de

(Nijer) düzenlenen İİT 47. Dışışleri Bakanları Konseyi toplantısı marjında Tunus Dışışleri, Göç ve Yurtdışı Tunuslular Bakanı Othman Jerandi ile görüşmüştür

Libya: 2020 yılında Libya’da kalıcı ve sürdürülebilir ateşkesin tesisi, siyasi diyalogun başlatılması, istikrar ve refahın hakim kılınmasını matuf çabalara destek verilmiş, ülkemizin Akdeniz ve Kuzey Afrika’daki çıkarlarının korunmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüştür.

Libya’da devam eden krize siyasi çözüm bulunması amacıyla 19 Ocak’ta Berlin’de düzenlenen Liderler Zirvesi’ne Sayın Cumhurbaşkanımız iştirak etmişlerdir. Zirve Sonuç Bildirisi’yle Libyalılar arasında siyasi, güvenlik/askeri ve ekonomi alanlarında oluşturulan diyalog platformlarının izlenmesi amacıyla kurulan uluslararası mekanizmalara katılım ve aktif katkı sağlanmıştır.

2020 yılında Libya’yla çok sayıda karşılıklı üst düzey ziyaret gerçekleşmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız, Başkanlık Konseyi ve Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanı Fayez Sarraj ile müteaddit kereler ülkemizde görüşmüştür. Sayın Bakanımız 17 Haziran’da ve ayrıca Malta Dışışleri ve Avrupa İşleri Bakanı Evarist Bartolo’yla birlikte 6 Ağustos’ta Libya’yı ziyaret etmiştir.

Mısır: 2020 yılında Mısır ile muhtelif meselelerdeki sorunlar ve görüş ayrılıkları devam etmiştir. İki ülke diplomatik ilişkilerini Ankara ve Kahire’de Maslahatgüzar seviyesinde sürdürmektedir. İkili tüm meselelere rağmen tarihi ve köklü münasebetlerimiz bulunan Mısır ile halktan halka temaslar ve karşılıklı ekonomik ve ticari ilişkiler kesintisiz devam etmektedir.

Suudi Arabistan: Körfez bölgesinin önemli bir aktörü olan Suudi Arabistan ile ilişkilerin, karşılıklı çıkar ve bölgenin güvenlik ve istikrarına katkı sağlamak üzere geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Sayın Bakanımız 3 Şubat’ta Cidde’de düzenlenen İİT Açık Katılımlı Acil İcra Komitesi Toplantısı’na katılmıştır.

Katar: Katar ile ilişkilerimiz karşılıklı güven temelinde tesis edilen stratejik bir nitelik kazanmış olup mükemmel seviyede seyretmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız ile Katar Emiri’nin eşbaşkanlığındaki Yüksek Stratejik Komite (YSK), ülkelerimiz arasındaki en üst düzey kurumsal işbirliği mekanizmasını teşkil etmektedir. Bugüne kadar altı defa toplanan YSK’da altmıştan fazla anlaşma imzalanmış; ikili ilişkilerimizin hukuki altyapısı tamamlanmış ve mevcut işbirliği alanları derinleştirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız salgın sürecinde ilk yurt dışı ziyaretini 2 Ekim’de Katar’a gerçekleştirmiş; ayrıca 7 Ekim’de Katar’a gününbirlik bir ziyarette bulunmuşlardır. Sayın Bakanımız ABD-Taliban Barış Anlaşması İmza Töreni vesilesiyle 29 Şubat’ta Katar’a gitmiştir.

Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad El Sani ve beraberindeki heyet Türkiye-Katar YSK Altıncı Toplantısı vesilesiyle 26 Kasım’da, Katar Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Şeyh Muhammed bin Abdülrahman El Sani Altıncı YSK Dışışleri Bakanları Hazırlık Toplantısı vesilesiyle 5 Kasım’da ülkemizi ziyaret etmiştir.

Kuveyt: Her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Türkiye-Kuveyt siyasi istişarelerinin yedinci turu, Bakan Yardımcıları düzeyinde 20 Temmuz’da videokonferans yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Kuveyt Emiri Şeyh Sabah'ın vefatı üzerine Sayın Cumhurbaşkanımız 7 Ekim'de, Sayın Bakanımız 1 Ekim'de Kuveyt'e taziye ziyaretlerinde bulunmuşlardır.

Umman: Körfez'de dostane ilişkilere sahip olduğumuz Umman ile ilişkilerimiz 2020 yılında da olumlu şekilde gelişmeyi sürdürmüş; Türkiye-Umman Siyasi İstişarelerinin ikincisi Bakan Yardımcıları düzeyinde 27 Temmuz'da videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay Sultan Qaboos'un vefatı üzerine 12 Ocak'ta Umman'ı ziyaret ederek yeni Umman Sultanı Haitham'a taziyelerimizi iletmiştir.

Bahreyn: Bahreyn ile ikili siyasi ilişkilerimiz durağan bir düzeyde seyretmektedir.

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE): BAE ile ülkemiz arasında 2020 yılında üst düzey ziyaret gerçekleştirilmemiştir.

Yemen: Yemen'in toprak bütünlüğü, siyasi birliği, bağımsızlığı ve egemenliği temelinde, ülkedeki ihtilafların barış ve diyalog yoluyla siyasi çözümünü savunan Türkiye, BM tarafından sürdürülen siyasi çözüm çabalarını desteklemektedir. Bu bağlamda ülkemiz, siyasi çözüm çabalarıyla ilgili bir istişare mekanizması niteliğinde olan ve ilgili ülkelerin/kuruluşların Yemen Büyükelçilerinin katılımıyla kurulan G-19 istişare mekanizması içinde de süreci yakından takip etmektedir. Başta Kızılay ve Türk Diyanet Vakfı aracılığıyla olmak üzere insani yardımlar devam etmiştir.

Filistin Devleti: Filistin Davası dış politikamızın öncelikli konuları arasındaki yerini korumaktadır. Filistin-İsrail ihtilafının müzakereler yoluyla adil, kapsamlı ve kalıcı şekilde çözülmesi ve iki devletli çözüm esasında, 1967 sınırları temelinde, başkenti Doğu Kudüs olan egemen ve bağımsız bir Filistin Devleti'nin kurulmasına yönelik girişimlere desteğimiz 2020 yılında da kararlılıkla sürdürülmüştür.

ABD Yönetimi'nin İsrail-Filistin ihtilafına ilişkin 2020 Ocak ayında yayımladığı sözde "barış planı"na ilk güçlü tepkiyi ülkemiz göstermiş; Filistin halkının meşru taleplerini, temel hak ve özgürlüklerini gözetmeyen, Filistinlilerce kabul edilmeyecek hiçbir planı ülkemizin desteklemeyeceği vurgulanmıştır. Filistin'de iç uzlaşısı sürecinin başarıyla sonuçlanması ve ulusal birliğin sağlanması yönündeki çabalarımız ve desteğimiz bugüne kadar olduğu gibi sürdürülmüştür.

Ülkemizin girişimi ve Filistin'in talebi üzerine düzenlenen, İsrail'in Filistin topraklarına yönelik ilhak planlarının ele alındığı İİT Açık Katılımlı Acil İcra Komitesi toplantısı Sayın Bakanımızın katılımıyla, 10 Haziran'da videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Sayın Bakanımız, Filistin Dışişleri Bakanı Riad Malki'yle 7 Ekim'de videokonferans yöntemiyle bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Filistin'e sağlık alanında hibe yapılmasına dair iki anlaşma imzalanmış, hibe edilmesi uygun görülen ilk tıbbi malzeme sevkiyatı 5 Mayıs'ta, ikinci tıbbi malzeme sevkiyatı 26 Kasım'da Filistin'e ulaştırılmıştır.

Ayrıca, Filistin'in koronavirüs salgını bağlamında yaşadığı ekonomik güçlüklerle mücadelesine destek olmak maksadıyla, ülkemizce Filistin'e 5 milyon Dolar tutarında nakdi hibe sağlanmış; Filistin makamlarının talebi üzerine, TİKA tarafından Gazze'de inşa edilen

Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesi, koronavirüs karantina merkezi olarak kullanılmak üzere Gazze İslam Üniversitesi'ne geçici olarak devredilmiştir.

İsrail: Türkiye-İsrail ilişkileri 2018'den bu yana Büyükelçiliklerdeki Geçici Maslahatgözarlar tarafından yürütülmektedir. 2020 yılı içerisinde iki ülke arasında herhangi bir üst düzey ziyaret gerçekleştirilmemiştir.

Ürdün: Ülkemiz 2020 yılında köklü tarihi, kültürel ve insani bağlara sahip olduğu Ürdün ile ilişkilerini her alanda geliştirmeye gayret göstermiştir. Sayın Bakanımız 14-16 Şubat'ta Münih Güvenlik Konferansı marjında Ürdün Dışişleri Bakanı Ayman Safadi ile görüşmüştür. 2020 yılı Türkiye-Ürdün Karşılıklı Kültür Yılı ilan edilmiştir.

Lübnan: Koronavirüs salgınının etkileri, Ağustos ayında Beyrut limanında yaşanan patlamayla ortaya çıkan felaket ve Hükümetin istifası nedeniyle beliren yönetim boşluğu Lübnan'daki siyasi ve ekonomik tabloyu olumsuz etkilemiştir. Gerek Beyrut limanındaki patlama sonrası gerek salgın sürecinde Lübnan'a yardımlarımız devam etmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız 4 Ağustos'ta Beyrut limanında meydana gelen patlamanın hemen akabinde, Lübnanlı mevkidaşı ile görüşerek, ülkemizin Lübnan devleti ve kardeş halkının yanında olduğunu açıklamış, başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerini iletmiştir.

Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay ve Sayın Bakanımız Beyrut limanında meydana gelen patlamayı takiben ülkemizin destek ve dayanışmasını sergilemek üzere 8 Ağustos'ta Lübnan'ı ziyaret etmiştir. Ülkemiz, Lübnan'da meydana gelen patlamaların hemen akabinde bu ülkeye yardım eli uzatan ilk ülkeler arasında yer almıştır.

Sayın Bakanımız, 3 Şubat'ta Cidde'de düzenlenen İİT Açık Katılımlı Acil İcra Komitesi toplantısı vesilesiyle dönemin Lübnan Dışişleri ve Göçmenler Bakanı Nassif Hitti ile görüşmüştür.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT): 36. İİT Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Bakanlar Toplantısı, Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetlerinde 25-26 Kasım'da videokonferans yöntemiyle düzenlenmiştir.

Sayın Bakanımız, 3 Şubat'ta ABD'nin sözde "Barış Planı"na ilişkin tutumunu ele almak amacıyla Cidde'de düzenlenen İİT Açık Katılımlı Acil İcra Komitesi toplantısına iştirak etmiştir. İİT Olağanüstü İcra Komitesi Toplantısı, üye ülkelerin koronavirüs salgınına karşı dayanışma ve işbirliği halinde hareket etmesini teminen, ülkemizin girişimi sonucunda Sayın Bakanımızın katılımıyla 22 Nisan'da Dışişleri Bakanları düzeyinde videokonferans yöntemiyle düzenlenmiştir.

Yine ülkemizin girişimi ve Filistin'in talebi üzerine düzenlenen İsrail'in Filistin topraklarına yönelik ilhak planlarının ele alındığı İİT Açık Katılımlı Acil İcra Komitesi toplantısı, Sayın Bakanımızın katılımıyla 10 Haziran'da videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız ayrıca, 24 Haziran'da videokonferans yöntemiyle düzenlenen İİT Jammu Keşmir Temas Grubu Dışişleri Bakanları Acil Toplantısına katılmıştır.

Sayın Bakanımız 27-28 Kasım'da Niamey'de (Nijer) düzenlenen İİT 47. Dışışleri Bakanları Konseyi Toplantısına katılarak Asya Grubu adına konuşma yapmış; İslam İşbirliği Gençlik Forumu tarafından 27 Kasım'da çevrimiçi olarak düzenlenen İİT Dışışleri Bakanları Gençlik Konseyi'ne hitap etmiştir.

6. KIBRIS VE YUNANİSTAN, DENİZCİLİK, HAVACILIK VE HUDUT

Kıbrıs: Milli davamız Kıbrıs meselesinin, Ada'nın asli unsuru olan Kıbrıs Türk halkının haklarını koruyacak, güvenlik endişelerini karşılayacak bir çözüme kavuşturulması yönündeki çalışmalarımız 2020 yılında da kararlılıkla sürdürülmüştür. Kıbrıs meselesinin kalıcı bir çözüme kavuşturulması amacıyla çabalarımız sürerken, Kıbrıs Türk halkına uygulanan haksız kısıtlamaların kaldırılmasına yönelik girişimlerimiz de devam etmiştir.

Çözüme yönelik BM çerçevesindeki çabalara KKTC Cumhurbaşkanlığı seçimleri nedeniyle ara verilmişti. Bu ara dönemde de Kıbrıs Rum tarafının “Ada'nın tek sahibi olduğu” yanılmasının değişmediği, yönetimi ve refahı Kıbrıs Türkleriyle paylaşma iradesinin hala mevcut olmadığı görülmüş; çözümsüzlüğün gerçek sebebi olan bu zihniyete her vesileyle dikkat çekilmiştir.

18 Ekim'de ikinci turu gerçekleştirilen seçimlerden iki devletli çözümü savunan Ersin Tatar galip çıkmıştır. Seçimlerin ardından, BM Genel Sekreteri Guterres tarafından görevlendirilen Kıdemli Yetkili Jane Holl Lute, Aralık 2020 başında tarafımızdan önerilen gayriresmi 5+1 toplantısının hazırlıklarına ilişkin olarak ilgili taraflarla temalarına başlamıştır. Bu kapsamda, sözkonusu toplantının müzakerelerin yeniden başlayacağı ya da görüşmelere Crans-Montana'da bırakılan yerden başlanacağı anlamına gelmediği; 50 yılı aşkın süredir federasyon modeli temelinde bütün ayrıntıların müzakere edildiği ve bir sonuca ulaşamadığı, artık yeni fikirlere, yeni yöntemlere ihtiyaç duyulduğu, Kıbrıs meselesinin kapsamlı çözümü için Ada'daki gerçeklerin esas alınması gerektiği ve iki devletin egemen eşitlik temelinde işbirliği yapacağı bir çözümün konuşulmasının zamanının geldiği mesajları verilmiştir.

KKTC Başbakanı sıfatıyla Ersin Tatar, Sayın Cumhurbaşkanımızla 6 Ekim'de Ankara'da gerçekleştirdiği ortak basın toplantısında, 8 Ekim itibarıyla Kapalı Maraş bölgesindeki sahil şeridinin, sahile ulaşan yollarla birlikte gezi ve seyir amacıyla günün belirli saatlerinde sivillerin yaya olarak ziyaretine açılacağını duyurmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın 37. Kuruluş Yıldönümü vesilesiyle 15 Kasım'da KKTC'ne gerçekleştirdikleri ziyaret çerçevesinde Kapalı Maraş'ta düzenlenen etkinliğe katılması, Maraş açılımına yönelik güçlü desteğimizin en somut göstergesini teşkil etmiştir.

Yunanistan: Komşumuz Yunanistan'la ikili meselelerimizin uluslararası hukuk ve diyalog yoluyla çözüme kavuşturulması yönündeki hedefimiz doğrultusunda temalarımız sürdürülmüştür. Bununla birlikte, 2020 yılında Ege ve Doğu Akdeniz bağlamında yaşanan gerginlikler ve salgın nedeniyle ilişkiler ve temaslar daha da sınırlı düzeyde seyretmiştir. Yunanistan'ın talebi üzerine, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Yunanistan Başbakanı Miçotakis 26 Haziran'da bir telefon görüşmesi gerçekleştirmişlerdir. Sayın Bakanımız, Küresel Güvenlik Forumu'na (GLOBSEC) katılmak üzere gittiği Bratislava'da 8 Ekim'de Yunanistan Dışışleri Bakanı Nikos Dendias ile ayaküstü bir görüşme gerçekleştirmiştir. İki ülke Dışışleri Bakanlıkları arasında Bakan Yardımcısı/Genel Sekreter düzeyindeki siyasi istişareler 10 Ocak'ta Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Batı Trakya Türk Azınlığının ve Yunanistan'daki soydaşlarımızın temel hak ve özgürlüklerinin Lozan Barış Antlaşması ve diğer anlaşmalar çerçevesinde korunması, Yunanistan'la temaslarımızda öncelikli olarak gündemde tutulmaya devam edilmiştir.

Elazığ'da 24 Ocak 2020'de meydana gelen deprem sonrasında Yunanistan Meclis Başkanı Tassoulas'ın TBMM Başkanı Prof. Dr. Sayın Mustafa Şentop'a gönderdiği taziye mesajı ve Sayın TBMM Başkanımızın cevabi teşekkür mesajı iki ülke parlamento başkanları arasında uzun bir aranın ardından gerçekleşen ilk temas olarak bir istisnayı teşkil etmiştir.

Denizcilik, Havacılık ve Hudut: 2020 yılında Bakanlığımızın görev alanına giren denizcilik, havacılık ve hudut konularında kapsamlı çalışmalar yürütülmüş; bu çerçevede Ege ve Doğu Akdeniz meseleleri yakından izlenmiş; Yunanistan ile GKRY'nin maksimalist talepleri karşısında, ülkemizin ve Kıbrıs Türklerinin bu bölgedeki hak ve çıkarlarının yakından takibine ve savunulmasına devam edilmiştir. Ülkemizin Doğu Akdeniz'deki arama-kurtarma (SAR) hizmet sahası da kıta sahanlığımızla uyumlu olacak şekilde genişletilmiş; ilgili yönetmelik Ekim 2020'de Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yunanistan'ın Doğu Akdeniz bağlamında başta Oruç Reis'in faaliyetleriyle ilgili olmak üzere ülkemize yaptığı itiraz ve protestolar uygun şekilde yanıtlanmış; tutumumuz karşı Notalarla kayda geçirilmiştir.

Yunanistan'ın Ağustos ayında Mısır ile imzaladığı deniz yetki alanı sınırlandırma anlaşmasına itirazımız, hem Yunan tarafına ikili olarak hem de BM'de kayda geçirilmiş, bu sözde anlaşmayı tanımadığımız ifade edilmiştir. Montrö Sözleşmesi'nin titizlikle tatbik edilmesine 2020 yılında da devam edilmiştir.

2020 yılında da ICAO başta olmak üzere EUROCONTROL, EASA ve ECAC gibi uluslararası örgütler bünyesindeki çalışmalar ile NATO nezdinde havacılık konulu toplantı ve gelişmeler yakından takip edilmiş ve ilgili kurum ve kuruluşlarımızla paylaşılmıştır.

Toplum sağlığını ve havacılık sektörünü ciddi bir şekilde tehdit eden koronavirüs salgını süresince bulundukları ülkelerde mahsur kalan vatandaşlarımızın ülkemize getirilmesini ve ülkemizde bulunan yabancıların ülkelerine gidebilmesini teminen özel tahliye uçuşları için Bakanlığımız ilgili birimleriyle eşgüdüm halinde izin işlemleri için gerekli destek sağlanmıştır.

2020 başlarında dünyada ve bölgemizde koronavirüs salgınının yaygınlaşması kapsamında alınan önlemler nedeniyle komşu ülkelerimizle yapılması öngörülen planlı-plansız hudut görüşmeleri ve hudut temaslarının gerçekleştirilmesi olumsuz yönde etkilenmiştir. Bununla birlikte, Yunanistan'la Temmuz 2020'de Hudut Ortak Teknik Komite Toplantısı gerçekleştirilmiş, ancak Yunan tarafının olumsuz tutumu nedeniyle bir uzlaşa sağlanamamıştır. Türkiye-İran arasındaki hudut ilişkilerinin ahdi temellerinin güçlendirilmesi konularında İran makamlarıyla temaslar kısıtlı da olsa devam ettirilmiştir.

7. DOĞU ASYA, GÜNEYDOĞU ASYA VE PASİFİK BÖLGESİ

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC): 2020 yılı koronavirüs salgını nedeniyle üst düzey karşılıklı ziyaretler gerçekleştirilememiş, üst düzey temaslar çoğunlukla telefon görüşmeleri ve videokonferanslar aracılığıyla yapılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız ÇHC Devlet Başkanı Xi Jinping ile 8 Nisan'da telefon görüşmesi gerçekleştirmişlerdir.

Sayın Bakanımız, 56. Münih Güvenlik Konferansı marjında 15 Şubat'ta ÇHC Devlet Konseyi Üyesi ve Dışişleri Bakanı Wang Yi ile görüşmüştür. Sayın Bakanımız ayrıca Dışişleri Bakanı Wang Yi ile 1 Şubat, 21 Nisan ve 14 Aralık'ta telefon görüşmeleri gerçekleştirmiştir. Bakan Yardımcısı Büyükelçi Sedat Önal ile ÇHC Dışişleri Kıdemli Bakan Yardımcısı Büyükelçi Le Yucheng arasında 16 Temmuz'da ikili ve bölgesel konuların ele alındığı bir videokonferans düzenlenmiştir.

Türkiye, “Kuşak ve Yol” projesinin hayata geçirilmesi için yürütülen çalışmaları desteklemektedir. Bu projenin Türkiye'nin katkısıyla şekillendirilmesi ve ülkemiz tarafından geliştirilen “Orta Koridor”un bu girişimin ana unsurlarından biri olması için çaba gösterilmektedir.

Türkiye'den Çin'e giden ilk ihracat treni, 42 konteynerden oluşan yüküyle Çerkezköy'den 6 Aralık'ta hareket etmiş ve 19 Aralık'ta Çin'in Xi'an kentine ulaşmıştır. İhracat treni, ülkemizin girişimi olan Hazar Geçişli Doğu-Batı Orta Koridorun önümüzdeki dönemde tam kapasiteyle işletilmesi için önemli bir adımı oluşturmaktadır.

Ülkemiz, etnik, kültürel ve dini bağlara sahip olduğu Uygur Türklerinin maruz bırakıldıkları insan hakları ihlallerini yakından takip etmekte, huzur, güvenlik, refah ve mutluluğuna özel önem atfetmektedir. Ülkemiz 2020 yılında da gerek Çin'le ikili temaslarında gerek başta BM olmak üzere uluslararası platformlarda Uygur Türklerinin temel hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi gerektiğini güçlü biçimde dile getirmiştir.

Moğolistan: 2020 yılında koronavirüs salgını nedeniyle üst düzey temaslar telefon görüşmeleri ve videokonferanslar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Dönemin Moğolistan Başbakan Yardımcısı Enkh-tuvshin Ulziisaikhan, serbest ekonomik bölgeler alanında ikili işbirliğini geliştirmek üzere 2-5 Şubat'ta ülkemizi ziyaret etmiştir.

Sayın Bakanımız, 16 Şubat'ta 56. Münih Güvenlik Konferansı marjında dönemin Moğolistan Dışişleri Bakanı Damdin Tsogtbatrar ile görüşmüştür. 26 Ekim 2010 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptı” 17 Nisan'da, 7 Mart 2018 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması" ise 27 Kasım'da iç hukuk onay süreçleri tamamlanarak yürürlüğe girmiştir.

Japonya: Koronavirüs salgını dolayısıyla ikili görüşmeler ve toplantılar telefon ve videokonferans vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız 17 Nisan ve 9 Eylül'de dönemin Japonya Başbakanı Abe Shinzo ile telefon görüşmeleri gerçekleştirmişlerdir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın daveti üzerine dönemin Başbakanı Abe, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi'nin 21 Mayıs'ta gerçekleşen açılış törenine videokonferans yöntemiyle katılım sağlamıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız, 28 Ekim'de Japonya Başbakanı Suga Yoshihide'yi telefonla arayarak göreve başlaması nedeniyle tebrik etmişlerdir.

Hiroşima şehrine atom bombası atılmasının 75. yıldönümü vesilesiyle 6 Ağustos'ta düzenlenen anma töreninde Sayın Cumhurbaşkanımızın video mesajı yayımlanmıştır.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı'nın (JICA) kısa süreli projelerinde görevlendirdiği geçici personelin statüsünün belirlenmesi amacıyla 2016 yılından itibaren müzakere edilen Teknik İşbirliği Anlaşması 13 Ekim'de Ankara'da imzalanmıştır.

Kore Cumhuriyeti (Güney Kore): Koronavirüs salgını dolayısıyla ikili görüşmeler ve toplantılar telefon ve videokonferans vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız, Cumhurbaşkanı Moon ile 6 Mart'ta ve 23 Haziran'da birer telefon görüşmesi gerçekleştirmişlerdir.

2020 yılının Kore Savaşı'nın başlangıcının 70. yıldönümüne rastlaması vesileyle Kore tarafına iletilen Sayın Cumhurbaşkanımızın mesajını içeren bir video, Kore Cumhuriyeti Vatanseverler ve Gazi İşleri Bakanlığı (MPVA) tarafından 10-11 Kasım'da Busan'da düzenlenen ve Kore Savaşına katılan ülkelerin temsil edildiği Gazi İşleri Birleşmiş Milletler Askeri Birlik Gönderen Ülkeler Uluslararası Konferansı'nda yayınlanmıştır.

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti (Kuzey Kore): Türkiye, Kore Yarımadası'ndaki gelişmeleri de yakından izlemekte; Kuzey Kore'nin BM Güvenlik Konseyi kararları ve diğer uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak sürdürdüğü nükleer programın bölgesel ve küresel barışı olumsuz etkileyeceğini düşünmekte ve bölgede kalıcı barışın ancak uluslararası toplumun desteğiyle yürütülecek diyalog sonucu sağlanabileceğine inanmaktadır.

Türkiye'nin tutumu, bir yandan nükleer programına son vermesi için Kuzey Kore üzerinde uluslararası baskının ve yaptırımların sürdürülmesini, diğer yandan Kore Yarımadası'nda istikrar ve güvenliğin tesis edilmesi için görüşmelerin başlatılmasını esas almaktadır.

Ülkemiz, Kuzey Kore'ye yönelik BM Güvenlik Konseyi yaptırımlarını uygulamaktadır. Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun 27 Aralık'ta TBMM'de kabul edilmiştir.

Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN): ASEAN ile 2017 yılında Sektörel Diyalog Ortaklığı (SDO) tesis edilmiş olup her yıl yapılan ASEAN Dışişleri Bakanları Toplantısı'na ülkemiz bu statüsü çerçevesinde katılmaktadır. SDO kapsamında ortak projelerde kullanılmak üzere 1 milyon ABD Doları tutarında "İşbirliği Fonu" oluşturulmuştur. 2020 yılında düzenlenen 53. ASEAN Dışişleri Bakanları Toplantısı salgın koşulları nedeniyle kısıtlı formatta düzenlenmiştir.

Türkiye-ASEAN 3. Yüksek Düzeyli Memurlar Toplantısı (AT-JSCC) 3 Aralık'ta ASEAN Genel Sekreterliği ve Cakarta Büyükelçiliğimiz eşbaşkanlığında videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Endonezya: Sayın Bakanımız 20-22 Aralık'ta Endonezya'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirerek Endonezyalı karşıtı ile ikili ve heyetlerarası görüşmelerde bulunmuştur.

Singapur: 2020 yılında bölgede en yüksek milli gelire sahip Singapur ile ilişkilerimiz olumlu bir gündem çerçevesinde gelişmeye devam etmiştir.

Malezya: Güneydoğu Asya'da yükselen bir güç olan ve önemli bir işbirliği ortağı olarak gördüğümüz Malezya ile ilişkilerimizin ekonomi, yatırım ve savunma sanayii alanlarında daha da geliştirilmesi yönündeki çalışmalar 2020 yılında devam etmiştir.

Filipinler: Asya-Pasifik bölgesinin dinamik ekonomilerinden biri olan, ASEAN ve APEC üyesi Filipinler ile ilişkilerimiz gelişmektedir. Uluslararası arabuluculuk girişimlerinde aktif rol oynayan ülkemiz, Güney Filipinler Barış Süreci kapsamında Mindanao adasında kalıcı barış ve istikrarı hedefleyen uluslararası çalışmalara da katkıda bulunmaktadır.

Filipinler Hükümeti ile Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) arasında devam eden normalleşme süreci kapsamında 2014 yılında oluşturulan Uluslararası Bağımsız Silah Bırakma Organı'nın (IDB) başkanlığını kurulduğu tarihten bu yana ülkemiz yürütmektedir.

Avustralya ve Yeni Zelanda: Avustralya ve Yeni Zelanda ile ilişkilerimiz Çanakkale Savaşları sonrasında oluşan dostluk bağları çerçevesinde gelişmektedir. Ülkemizde her yıl düzenlenen Çanakkale Savaşları Anma Törenlerine her iki ülkeden üst düzeyde katılım olmakta ve bu ziyaretler yakın ilişkilerimizin daha da geliştirilmesine imkan tanımaktadır. Çanakkale Kara Savaşlarının 105. Yıldönümü Anma Törenleri salgın nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

Myanmar: 2010 yılından bu yana demokratikleşme sürecine hız vererek dışı açılım politikası izlemeye başlayan Myanmar ile başta ekonomik olmak üzere, ikili ilişkilerin her alanda geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi önem taşımaktadır.

Türkiye, Rohingya Müslümanlarının durumunun uluslararası toplumun gündeminde tutulmasına ve soruna Myanmar ve Bangladeş Hükümetleriyle diyalog halinde kalıcı bir çözüm bulunmasına yönelik siyasi girişimlerini yıl boyunca sürdürmüş; BM ve İİT çatısı altında Myanmar/Rohingalar konusunda sunulan karar tasarılarının kabul edilmesinde önemli rol oynamıştır.

Ülkemizin katkılarıyla İİT ve AB tarafından ortaklaşa sunulan "Myanmar'daki Rohingalar ve Diğer Azınlıkların İnsan Haklarının Durumu" başlıklı karar tasarısı, BM Genel Kurulu III. Komite'de 18 Kasım'da kabul edilmiştir. Ülkemiz ayrıca, İİT bünyesinde "Rohingalara Karşı İşlenen İnsan Hakları İhlallerinden Hesap Sorulmasına Dair Ad Hoc Bakanlar Komitesi"nin kurulmasına da destek vermiştir.

Brunei: ASEAN'ın coğrafi olarak merkezi kabul edilen ve en müreffeh ülkelerden biri olan Brunei ile ilişkilerimiz 2020 yılında ivme kazanmaya devam etmiştir.

Kamboçya: Kamboçya'da 2013 yılında Punom Pen Büyükelçiliğimizin faaliyete geçmesiyle ikili ilişkilerimiz artmıştır. Kamboçya'nın ilk Ankara Büyükelçisi Meas Kim Heng 5 Ağustos'ta ülkemize intikal etmiş ve 28 Ekim'de Sayın Cumhurbaşkanımıza güven mektubunu sunmuştur.

Laos: Laos ile ilişkilerimiz gelişmeye devam etmektedir.

Tayland: Türkiye ile Tayland arasındaki ilişkiler sorunsuz olarak sürdürülmektedir.

Vietnam: Güneydoğu Asya'nın yükselen güçlerinden Vietnam ile ilişkilerimiz ivme kazanmaya devam etmektedir.

Pasifik Adaları: Ülkemiz, Pasifik Adaları Forumu'nun (PAF) Diyalog Ortağıdır. Anılan Forum çerçevesinde düzenlenen PAF Diyalog Ortakları Toplantısı'na tarafımızca düzenli

olarak iştirak edilmektedir. 2020 yılında düzenlenmesi planlanan 51. Pasifik Adaları Forumu salgın nedeniyle bir sonraki yıla ertelenmiştir.

Yeniden Asya Girişimi: Sayın Cumhurbaşkanımızın tensip ve talimatlarıyla başlatılan ve 2019 yılında Sayın Bakanımız tarafından kamuoyuna açıklanan “Yeniden Asya Girişimi”, Asya’daki gelişmelerin yarattığı fırsatlardan ve ortaya çıkan işbirliği potansiyelinden daha etkin biçimde yararlanabilmek amacıyla bölgeye yeniden odaklanmayı hedeflemektedir.

Bu girişimin, kıtanın dinamizmine uyum sağlayabilen, gelişmelere göre uyarlanabilen kısa, orta ve uzun vadeli projeler vasıtasıyla hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Önümüzdeki dönemde bu politikalarımızın, dinamik bir dönüşümden geçmekte olan Asya kıtasının gerçeklerine uygun şekilde; bütüncül ancak alt-bölgesel ve ülke temelli farklılıkları da gözeten bir yaklaşımla; kapsamlı, uzun erimli ve daha sistematik strateji temelinde sürdürülmesi öngörülmektedir.

Asya coğrafyasında ağırlığı giderek artan bölgesel kuruluş ve forumlara da Yeniden Asya Girişimimiz çerçevesinde daha dinamik iştirak sağlanmaktadır. Bu çerçevede Asya İşbirliği Diyaloğunun (AİD) Dönem Başkanlığı 2019-2020 dönemi için ülkemiz tarafından üstlenilmiş ve dönem başkanlığımızca düzenlenecek 17. Dışişleri Bakanları Toplantısının teması da önceliklerimiz temelinde "Yeni Normal ve Güvenli ve Sağlıklı Turizm" olarak belirlenmiştir. (Toplantının 21 Ocak 2021 tarihinde çevrimiçi düzenlenmesi kararlaştırılmıştır). Asya genelindeki en geniş katılımlı diyalog forumu olan AİD’e dinamizm kazandırılması ve bu oluşumun sağladığı işbirliği potansiyelinden daha etkin biçimde yararlanılması Dönem Başkanlığımızın önceliği olmuştur.

8. AFRİKA

2020 yılında Sahraaltı Afrika (SAA) ülkeleriyle başta siyasi olmak üzere ticaret, yatırımlar, güvenlik- askeri işbirliği ve kalkınma alanlarında faaliyetler sürdürülmüştür. Karşılıklı üst düzey ziyaretler Afrika ortaklık politikamızın sürdürülmesinde önemli bir işlev görmektedir.

2020 yılında Gine Bissau’dan Cumhurbaşkanı; **Burundi, Cibuti, Güney Sudan, Gana, Kongo Cumhuriyeti, Sierra Leone, Zambiya**’dan Dışişleri Bakanı; Etiyopya’dan Başbakan Özel Temsilcisi seviyesinde ülkemize resmi ziyaretler yapılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın 27-28 Ocak’ta Gambiya ve Senegal ziyaretlerinde, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Bakanımız tarafından görüşme ve temaslarda bulunulmuştur. Sözkonusu ziyaretler vesilesiyle, gençlik ve spor, arşiv, kültür, diaspora siyasası, eğitim ve afet yönetimi alanlarında sekiz anlaşma imzalanmıştır.

Sayın Bakanımız, 2020 yılında Batı Afrika’ya iki tur resmi ziyaret gerçekleştirmiştir. Sözkonusu resmi ziyaretlerin birinci turu kapsamında, Sayın Bakanımız 20-21 Temmuz’da Togo, Nijer ve Ekvator Ginesi’ni ziyaret etmiş; gerçekleştirdiği ikili görüşmeler ve temaslar sırasında anılan ülkeler ile vize rejimi, askeri işbirliği, siyasi istişare mekanizması kurulması, hava ulaştırma, savunma sanayi, gençlik ve spor alanlarında dokuz anlaşma imzalanmıştır.

Ziyaretlerin ikinci turu kapsamında ise Sayın Bakanımız 9-11 Eylül'de Mali, Gine Bissau ve Senegal'i ziyaret etmiş ve gerçekleştirdiği temaslar sırasında bilişim teknolojileri, diplomatik arşiv, hava ulaştırma, eğitim, kültür ve burslar alanlarında beş anlaşma imzalanmıştır.

Öte yandan, Sayın Bakanımız Nijer'in başkenti Niamey'de 27 Kasım 2020 tarihinde gerçekleştirilen İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) 47. Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısına katılmıştır.

Sayın Bakanımız 2020 yılında son olarak Gine Cumhurbaşkanı Alpha Condé'nin bu göreve yeniden seçilmesi vesilesiyle gerçekleştirilen yemin törenine katılmak üzere 15 Aralık 2020 tarihinde Gine'yi ziyaret etmiştir. Yemin töreni vesilesiyle Sayın Bakanımız, aralarında Etiyopya Devlet Başkanı Sahle-Work Zewde, Liberya Devlet Başkanı George Weah, Sierra Leone Devlet Başkanı Julius Maada Bio ve Senegal Dışişleri Bakanı Aissata Tall Sall'ın de bulunduğu çok sayıda Devlet ve Hükümet Başkanı ve Dışişleri Bakanı ile görüşmüştür.

Benin, Gana, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Etiyopya ile siyasi istişareler yapılmıştır.

Türkiye, Somali'de güvenlik ve istikrarın tesisi ile ülkenin kalkınması ve refaha ulaşmasına yönelik uluslararası yardım çabaları bağlamında da öncü bir rol oynamakta, kurulan mekanizmaların yönetiminde yer almakta ve bunları yönlendirmektedir.

Afrika ülkeleriyle ikili düzeydeki ilişkilerimize ilaveten, Afrika Birliği (AfB) ile ilişkilerimiz de her geçen gün artarak güçlenmekte ve kurumsallaşmaktadır.

9. IRAK, İRAN VE GÜNEY ASYA

Irak: 2020 yılında ilişkilerimiz ana hatlarıyla Irak'ın siyasi birliği ile toprak bütünlüğünün korunması, PKK başta olmak üzere terör örgütleriyle mücadelede işbirliğinin sağlanması, karşılıklı ticaretimizin koronavirüs salgınından etkilenmeden sürdürülmesi, Türk şirketlerinin haklarının korunması ve Iraklı Türkmen soydaşlarımızın hak ve çıkarlarının muhafaza edilmesi odaklı olarak yürütülmüştür.

Gerek yeniden imar ve kalkınma odaklı yardım ve taahhütlerimizin yerinden sürdürülmesi, gerek Irak halkıyla etkileşimimizi ayırım gözetmeden artırabilmemiz amacıyla Musul ve Basra Başkonsolosluklarımızın bina inşaatlarının en kısa sürede tamamlanması yönündeki çalışmalarımız devam etmektedir. Necef'te bir Başkonsolosluk açılması için gerekli izinler temin edilmiştir. Kerkük'te Başkonsolosluk açılması için girişimlerimiz sürdürülmektedir.

2020 yılı içinde koronavirüs salgını nedeniyle Irak ile üst düzey temaslarımızda nispi bir durgunluk yaşanmakla birlikte, bölgemizde 2020 yılı başında yaşanan gelişmeler neticesinde artan gerginliğin azaltılması amacıyla sürdürülen diplomatik girişimlerimiz kapsamında Sayın Bakanımız 9 Ocak'ta Irak'a günöbirlik bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Irak Başbakanı Mustafa Kazımi, Sayın Cumhurbaşkanımızın vaki davetine icabetle 17 Aralık'ta ölkemizi ziyaret etmiştir. Irak Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin, Kazımi ziyareti öncesinde ikili gündem maddelerini istişare etmek üzere 16 Aralık'ta ölkemize gelmiş ve Sayın Bakanımızla görüşmüştür. Ölkemiz ile Irak arasında düzenli olarak yapılan ikili siyasi istişarelerin son toplantısı Bakan Yardımcıları düzeyinde 7 Şubat'ta Ankara'da, konsolosluk

istişarelerinin son toplantısı ise Bakan Yardımcıları düzeyinde 6 Temmuz'da videokonferans marifetiyle düzenlenmiştir.

Irak Kürt Bölgesel Yönetimiyle (IKBY) ilişkilerimiz Irak'ın toprak bütünlüğü anlayışı çerçevesinde karşılıklı üst düzey ziyaretlerle geliştirilmeye çalışılmış; bu kapsamda IKBY Başkanı Neçirvan Barzani 4 Eylül'de ülkemizi ziyaret etmiştir.

Irak'ta varlığını koruyan PKK terör örgütüyle mücadelemiz kararlılıkla sürmektedir. Bir yandan PKK'ya karşı somut adımlar atılmasına dair beklentimiz Irak ve IKBY makamları nezdinde sürekli gündemde tutulmakta, diğer yandan bölücü terör örgütüne karşı ulusal güvenliğimizin sağlanmasına yönelik askeri operasyonlarımız aralıksız devam etmektedir.

Türkmen soydaşlarımızın Irak'taki huzur ve bekası, Türkiye'nin dış politika önceliklerinden biridir. Türkmenlerin güvenlik, huzur ve refahlarının temini ile Anayasa'yla belirlenen çerçevedeki hak ve menfaatlerinin korunmasına büyük önem atfedilmektedir. Türkmenlerin Irak siyasetinde ve devlet mekanizmalarında uygun şekilde temsil edilmeleri ülkemizin öncelikli beklentileri arasındadır.

Irak Temsilciler Meclisi (ITM) tarafından Türkmenlere bir Devlet Bakanlığı tahsis edilmesi hususunda Başbakan'a yetki verilmesi ve Hişam Köprülü'nün 15 Aralık'ta ITM'de yemin ederek Devlet Bakanlığı görevini üstlenmesi ülkemiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

İran: İran ile tarihsel derinliğe sahip bağlarımız ve ortak çıkarlarımız çerçevesinde ikili ve bölgesel ilişkilerimizin geliştirilmesine önem atfedilmektedir. 2020 yılında salgın koşulları nedeniyle karşılıklı üst düzey ziyaretlerin kısıtlı sayıda gerçekleştirilebilmesine karşın, kurumsal ilişkilerimizin temelini oluşturan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi 6. Toplantısı Sayın Cumhurbaşkanımız ve İran Cumhurbaşkanı Ruhani eş başkanlıklarında 8 Eylül'de videokonferans yoluyla düzenlenmiş; ikili, bölgesel, uluslararası konularda işbirliğinin ilerletilmesi yönünde mevcut irade bir kez daha en üst düzeyde teyit edilmiştir.

Sayın Bakanımız İranlı muhatabı ile ülkemizde iki defa görüşmüş, ilgili kurumlar arasındaki teknik görüşmeler çevrimiçi toplantılar marifetiyle sürdürülmüştür. Sayın Bakanımızın 20-21 Haziran 2019 tarihlerinde İran'a (İsfahan) yaptığı ziyaret sırasında iki ülke Dışişleri Bakanlıkları arasındaki istişare planı imzalanmış ve plan kapsamında 2020 yılı içerisinde 29 Temmuz'da videokonferans yöntemiyle "Türkiye-İran Enformasyon İstişareleri", 20 Ekim'de yine videokonferans yöntemiyle "Konsolosluk istişareleri" düzenlenmiştir.

İran Dışişleri Bakanı Zarif ülkemizi 15 Haziran'da ziyaret etmiş ve Sayın Bakanımızla ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret sırasında diplomatik temsilciliklerin taşınmazlarına ilişkin Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

ABD'nin İran'a yönelik tek taraflı yaptırımlarının İran ile ikili ticaretimize olumsuz etkisinin asgari düzeyde tutulabilmesi amacıyla çaba sarf edilmiştir.

Hindistan: Sadece bölgesinin en büyük ekonomisi olmakla kalmayıp, bir dünya gücü olma yolunda ilerleyen Hindistan'la aramızdaki kayda değer ticari potansiyeli hayata geçirmek ve karşılıklı yatırımları artırmak önceliğimizdir. Bu bağlamda, Hindistan'la ilişkilerimizi karşılıklı çıkarlar temelinde çok boyutlu bir olumlu gündemle geliştirmeyi hedeflemekteyiz.

Öte yandan, Hindistan'ın 5 Ağustos 2019'da Keşmir'in statüsünü tek taraflı olarak değiştirmesi ve sonrasındaki gelişmeler ülkedeki genel atmosferi olumsuz etkilemiştir. Bunun Keşmir sorununun çözümünü zorlaştıracığı, gerek Hint yetkililerle temaslarımızda, gerek çok taraflı platformlarda dile getirilmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Eylül 2020'de çevrimiçi olarak toplanan 75. BM Genel Kuruluna hitaplarında ülkemizin Keşmir konusundaki ilkeli tutumunu bir kez daha vurgulamışlardır. Sayın Bakanımız 22 Haziran'da Pakistan'ın talebi ve acil çağrısıyla videokonferans yoluyla toplanan İİT Jammu-Keşmir Temas Grubu Toplantısında Keşmir'e ilişkin beklentilerimizin altını çizmiştir.

Pakistan: Tarihi ve kültürel bağlarımızın bulunduğu Pakistan'la mükemmel seviyedeki siyasi ilişkilerimizin her alanda geliştirilmesi hedefi doğrultusunda hayata geçirilmiş olan Türkiye-Pakistan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin (YDSK) Altıncı Toplantısı, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Pakistan Başbakanı İmran Han'ın eşbaşkanlıklarında 14 Şubat'ta İslamabad'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda 13 anlaşma ile ekonomik ilişkileri geliştirmeyi hedefleyen 71 maddelik Eylem Planı'nı içeren "Stratejik Ekonomik Çerçeve" belgesi imzalanmıştır.

Afganistan: Afganistan'ın bağımsızlığını, egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve ulusal birliğini tek başına koruyacak seviyeye ulaşmasına yardımcı olmak dış politika hedeflerimizden birini teşkil etmektedir.

Ülkemiz NATO'nun en uzun süreli ve kapsamlı harekâtı olan, Afganistan Ulusal Savunma ve Güvenlik Güçlerine eğitim, danışmanlık ve destek sağlanması amacıyla icra edilen Kararlı Destek Misyonu'nda (RSM) ABD, Almanya ve İtalya'yla birlikte önde gelen Çerçeve Ülke sorumluluğunu üstlenmeyi 2020 yılında da sürdürmüştür.

Afganistan'da 2004 yılından beri yürüttüğümüz, 2020 itibarıyla 1,1 milyar ABD Dolarını aşan kalkınma yardımı, ülkemizin bugüne kadar yabancı bir ülkeye gerçekleştirdiği en büyük dış yardım programları arasındadır. Yardımlarımız eğitim, altyapı ve sağlık alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Afganistan Milli Uzlaşi Yüksek Komisyonu (MUYK) Başkanı Dr. Abdullah Abdullah, 18-21 Kasım'da ülkemizi ziyaret etmiştir. Afganistan'daki Herat Başkonsolosluğumuz 2020 yılı içinde faaliyete geçmiştir.

Bangladeş: 2017 Ağustos ayında Myanmar'da yaşayan Rohingya Müslümanlarının yeni bir dalga halinde Bangladeş'e sığınmasıyla birlikte yoğunlaşan ikili temaslarımız, 2020 yılında da birçok alanda sürdürülmüştür. Bangladeş, son on yıldaki istikrarlı büyüme oranıyla bölgenin yükselen pazarlarından biridir.

Bangladeş Dışişleri Bakanı A.K. Abdul Momen, koronavirüs salgını sonrası ilk yurtdışı ziyaretini 14-16 Eylül'de ülkemize gerçekleştirmiş, Bangladeş'in Ankara Büyükelçiliğinin yeni binasının açılışını Bangladeş Başbakanı Sheikh Hasina'nın çevrimiçi katılımıyla yapmıştır.

Sayın Bakanımız 22-23 Aralık'ta Dakka'yı ziyaret etmiş ve Dakka Büyükelçiliğimizin yeni yerleşkesinin açılışını gerçekleştirmiş, Sayın Cumhurbaşkanımız da açılışa çevrimiçi olarak katılmışlardır.

Bölge ülkelerinden **Sri Lanka, Nepal, Maldivler** ve **Butan**'la mevcut ilişkilerimizin geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız 2020 yılında da sürdürülmüştür.

10. SURIYE

Suriye ihtilafına kalıcı çözüm bulunmasına yönelik çabalar kapsamında, uluslararası toplumla temas ve eşgüdümün yanısıra Astana formatında Zirve ve toplantıların devam ettirilmesi suretiyle, Astana garantörleri (Türkiye, Rusya Federasyonu ve İran) arasında işbirliğine devam edilmektedir. Astana Süreci vesilesiyle Türkiye, Rusya Federasyonu ve İran arasında kurulan üçlü işbirliği mekanizması kapsamında sahadaki nispi sükunetin muhafazası ve ülke çapında bir ateşkesin sağlanması için çaba sarfedilmektedir.

Astana formatındaki toplantıların yanısıra, Anayasa Komitesi'nin Suriye'deki ihtilafa son verecek muteber, kapsamlı ve gerçek bir siyasi dönüşümün önünü açacak çalışmalarda bulunması ülkemizce desteklenmektedir. Komite çalışmalarıyla Suriye'de siyasi sürecin başarıyla tamamlanmasına yönelik çabalara somut katkıda bulunmaktadır.

Sahada sükunetin sağlanması ve siyasi süreçte mesafe alınabilmesi amacıyla Astana platformu bünyesinde RF ve İran'la tesis edilen işbirliği ve eşgüdüm 2020 yılında da sürdürülmüştür. Bu çerçevede, koronavirüs salgınının getirdiği yeni koşullar da göz önünde bulundurularak, 22 Nisan'da Astana formatında Dışişleri Bakanları toplantısı telekonferans marifetiyle düzenlenmiştir. Bahsigeçen görüşmelere ilaveten Anayasa Komitesi üçüncü tur toplantıları çerçevesinde 25 Ağustos'ta Cenevre'de Astana formatında yüksek düzeyli görüşme gerçekleştirilmiştir.

İdlip'te rejimin 27 Şubat'ta barış misyonu icra eden TSK mensuplarını hedef alan saldırısını müteakiben aynı gün "Bahar Kalkanı Harekatı" başlatılmıştır. Harekat, İdlip'te derhal sürdürülebilir bir ateşkesin tesisi, TSK mensuplarına ve sivillere yönelik saldırılarının önlenmesi, yerinden edilmiş Suriyelilerin evlerine geri dönmeleri ve insani yardıma kesintisiz erişimin temin edilmesi hedefleri çerçevesinde icra edilmiştir.

Sahada sükunetin yeniden tesis edilmesini teminen Rusya ile 5 Mart'ta "İdlip Gerginliği Azaltma Bölgesi'ndeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Muhtıraya Ek Protokol" imzalanmıştır. Ek Protokol, rejimin saldırılarıyla yerinden edilen 300 bini aşkın Suriyelinin İdlip'teki evlerine geri dönebilmelerinin önünü açmıştır.

Milli güvenliğimize yönelen terör tehdidini ortadan kaldırma, Suriye'nin toprak bütünlüğü ile birliğinin korumasına katkıda bulunma, yerel halkı teröristlerin baskı ve zulmünden kurtarma ve yerinden edilen Suriyelilerin güvenli ve gönüllü geri dönüşleri için uygun şartları oluşturma amaçlarıyla icra ettiğimiz Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekatlarımız sayesinde terörden arındırılan bölgelerdeki istikrarlaştırma çabalarımız 2020 yılı boyunca da sürmüştür. Bu bölgelerde mayın temizliğinden asayiş tesisine, yerel yönetim ve güvenlik kurumlarının oluşturulmasından sağlığa, eğitimden adalet kadar pek çok farklı alanda icra edilen istikrarlaştırma projeleri yoluyla ülkemizdeki sığınmacıların dönüş yolu açılmış; Ocak 2021 itibarıyla 420 bin civarında Suriyeli bu bölgelere gönüllü olarak geri dönmüştür.

Ülkemiz, insani yardımların ihtiyaç sahibi sivillere kesintisiz şekilde ulaştırılmasını teminen yürütülen uluslararası çabalarda ön planda yer almaktadır. Bu meyanda Türkiye, BM Güvenlik Konseyi ile diğer BM kurumları başta olmak üzere, uluslararası platformlarda 2020 boyunca yoğun çaba sarfetmeyi sürdürmüştür.

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN VE KAMU DİPLOMASİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ ALANINDAKİ FAALİYETLERİ

1. DIŞ POLİTİKA ANALİZ VE EŞGÜDÜM FAALİYETLERİ

Genel anlamda veya tematik olarak uluslararası ortamın tahlil edilmesi, bu temel üzerinde orta ve uzun vadede karşılaşılabilecek gelişmeler hakkında öngörülerde bulunulması, dış politikamızın bu öngörülere hazırlık düzeyinin irdelenmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Diplomasinin uluslararası ilişkilerin sürekli değişen ortamına uyum göstermesi ihtiyacından hareketle, geleceğin dış politikasını şekillendirecek yenilikçi politikalar geliştirilmektedir. Bu çerçevede, Sayın Bakanımızın 11. Büyükelçiler Konferansı'nda kamuoyuna açıkladığı “Dijital Diplomasi”, “Yeniden Asya” ve “Antalya Diplomasi Forumu” girişimleri mevcuttur.

2020 yılı başından bu yana 5 ülke/ülke grubu ile (Özbekistan- 6 Ocak, ABD-18 Şubat, Kanada-10 Mart, NATO-15 Ekim, Hindistan -22 Ekim) siyaset planlama istişareleri yapılmıştır.

Ülkemiz, arabuluculuk konusunda farkındalık ve kapasite yaratılması çalışmalarında küresel ölçekte öncü bir rol oynanmasına da katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda, 11 Şubat'ta Finlandiya Dışişleri Bakanlığı ile arabuluculuk konusunda görüşme yapılmış, Antalya Diplomasi Forumu ve Uluslararası Barış Enstitüsü tarafından 19 Mayıs'da “Koronavirüs Salgınının Çatışma Dinamikleri ve Arabuluculuk Üzerindeki Etkileri” konulu çevrimiçi etkinlik düzenlenmiş, Yedinci İstanbul Arabuluculuk Konferansı ilk kez çevrimiçi olarak 17 Eylül'de gerçekleştirilmiştir.

Tüm Büyükelçilerimizin katılımıyla her yıl düzenlenen Büyükelçiler Konferansı'nın onikincisi 9-10 Kasım'da “Milli Egemenliğin 100. Yılında Türk Diplomasisi: Gelenekten Geleceğe” temasıyla Ankara'da düzenlenmiştir.

2. DİPLOMASİ AKADEMİSİ

Akademinin eğitim programları içerik ve ulaştığı kitle bakımından her yıl daha da gelişmekte ve genişlemektedir. Akademimizin eğitim verdiği yabancı diplomat sayısı 2.681'e ulaşmıştır. Akademinin eğitim programlarından 2020 yılında 155 yabancı diplomat yararlanmıştır. Akademimiz tarafından 1992 yılından bu yana düzenlenen Uluslararası Genç Diplomatlar Eğitim Programı'nın 26.sı koronavirüs salgını nedeniyle ileri bir tarihe ertelenmiştir.

Akademilerarası işbirliği çerçevesinde 2020 yılında Arnavutluk, Togo Cumhuriyeti, Haiti Cumhuriyeti, Paraguay, Katar Devleti, Endonezya ve Kosova ile Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır. Ayrıca, 2020 yılında Akademimiz tarafından Bakanlığımızın toplam 590 mensubuna hizmet içi eğitim verilmiştir. Akademimizin diğer kamu kurumlarına yönelik faaliyetleri çerçevesinde 25 program ile toplam 2.328 kişiye eğitim verilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın (YTB) işbirliği ile Türkiye'de yükseköğrenim görmektedir olan 21 ülkeden 28 uluslararası öğrenci için bir eğitim programı düzenlenmiştir.

3. ANTALYA DİPLOMASİ FORUMU

Küresel ve bölgesel meseleler hakkında görüş alışverişi sağlamayı, stratejik dış politika sorunlarına yaratıcı bir yaklaşımla çözüm önerileri getirmeyi amaçlayan bir girişim olarak, birincisi Mart 2020'de Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde yapılması planlanan "Antalya Diplomasi Forumu" (ADF), koronavirüs salgını nedeniyle zaruri olarak ileri bir tarihe ertelenmiştir.

ADF'nin bu defa, GDAÜ Zirvesi'nin hemen sonrasında, Antalya'da, 18-20 Haziran 2021 tarihinde diplomasinin farklı veçhelerini kapsayan, olumlu gündemi yansıtan yeni bir temayla gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, ADF'nin düzenlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu süreç içerisinde, özellikle 2020 yılının ikinci yarısında ADF'nin tanınırlığına ve görünürlüğüne yönelik faaliyetlere ağırlık verilmiştir. ADF, uluslararası öndegelen düşünce kuruluşlarıyla ortak 5 çevrimiçi etkinlik (koronavirüs-arabuluculuk, mülteciler, Asya'da işbirliği, terörle mücadele ve Yukarı Karabağ konulu) düzenlemiştir. ADF'nin bir düşünce platformu olarak uluslararası toplumda adının duyurulması çerçevesinde, sosyal medyada da (twitter, facebook, instagram, youtube) aktif olarak paylaşımlar yapılmaktadır.

4. TEMSİL VE AĞIRLAMA FAALİYETLERİ

2020 yılı başından itibaren dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını nedeniyle temsil ve ağırlama faaliyetleri yıl içinde sağlık tedbirlerine uygun olarak yürütülmeye çalışılmıştır. Salgın nedeniyle uluslararası seyahatlerin de azalmasıyla birlikte üst düzey devlet ricalince yurtdışına kısıtlı ve elzem nitelikli ziyaretler gerçekleştirilmiş; kısıtlı sayıda ülkeden üst düzey konuklar ülkemizde ağırlanmıştır. Ülkemizde düzenlenen 181 uluslararası konferans/toplantıya destek verilmiştir.

5. PROTOKOL FAALİYETLERİ / DİPLOMATİK İŞLEMLER

Cumhurbaşkanı / Devlet Başkanı / Kral / Emir düzeyinde 6, Başbakan düzeyinde 15 ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ülkemizden yurtdışına ise, Cumhurbaşkanı düzeyinde 14, Cumhurbaşkanı Yardımcısı düzeyinde ikisi aynı ülkeye olmak üzere 4 ziyaret yapılmıştır.

2020 yılında Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Cumhurbaşkanımızın Refikaları, Sayın TBMM Başkanımız, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız ve Sayın Bakanımız adına alınan ve gönderilen mesaj sayısı toplamda 4.015'tir. Diğer taraftan, Ankara'da mukim veya akredite Büyükelçiler ile Maslahatgüzarların yerel makamlarla randevu taleplerine ilişkin 863 işlem yapılmıştır. Yıl içerisinde işleme konulan, üst düzeyli yabancı yetkili ve heyetlerin havaalanlarımızdaki VIP salonlarını kullanma taleplerinin sayısı 3.764'tür.

2020 yılı sonu itibarıyla ülkemizde 134 Büyükelçilik, 102 Başkonsolosluk ve Konsolosluk, 53 Uluslararası Kuruluş Ofisi, 1 Daimi Temsilcilik (KEİ) ve 1 Ticaret Ofisi (Taipei) olmak üzere toplam 291 temsilcilik bulunmaktadır.

2020 yılında Sierra Leone ve El Salvador Büyükelçilikleri, Malezya İstanbul Başkonsolosluğu ve Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) İstanbul Ofisi açılmış, Benin Büyükelçiliği kapanmıştır.

Ülkemizde yerleşik veya ülkemize akredite olan 26 Büyükelçinin agreman işlemleri sonuçlandırılmış; yeni göreve başlayan 34 Büyükelçinin Sayın Cumhurbaşkanımıza Güven Mektubu sunma törenleri, ardından Anıtkabir törenleri gerçekleştirilmiştir.

Cumhuriyet Bayramı, Zafer Bayramı, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni, eski Cumhurbaşkanlarımızın vefat yıldönümleri gibi önemli günler ile 18 Mart Şehitler Günü ve Büyükelçiler Konferansı gibi etkinliklerin protokol ve organizasyon düzenlemeleri yürütülmüştür.

Yabancı misyonlarda görevli yaklaşık 14.000 misyon mensubu ve aile ferdinin işlemleri Bakanlığımız aracılığıyla yapılmaktadır.

6. ENFORMASYON VE KAMU DİPLOMASİSİ

2020 yılında dış politikamızı ilgilendiren konularda Bakanlığımızca 340 açıklama ve 124 soruya cevap yayınlanmıştır. Sayın Bakanımız 26'sı ülkemizde olmak üzere mevkidaşlarıyla 47 ortak basın toplantısı düzenlemiştir. Sayın Bakanımız, ülkemizin başlıca ulusal medya organlarına 27 canlı mülakat, gazete ve dergilerine 4 röportaj, yurtdışı ziyaretleri vesilesiyle 10 yabancı gazete ve dergiye mülakat vermiştir.

Bakanlığımız Türkçe Twitter sayfası takipçi sayısı 1.526.000'e, İngilizce Twitter sayfasının takipçi sayısı 86.200'e, Fransızca Twitter sayfasının takipçi sayısı 7.718'e, Arapça Twitter sayfasının takipçi sayısı 38.785'e ulaşmıştır. Türkçe Facebook sayfası 315.000, İngilizce Facebook sayfası 36.000 kişi tarafından takip edilmektedir. Bakanlığımız internet sitesi 2020 yılında 5,9 milyon kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Pakistan Dışişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında "Kamu Diplomasisi ve Medya İstişareleri"nin ilki 22 Aralık'ta, Türkiye Cumhuriyeti-İran İslam Cumhuriyeti İstişare Eylem Planı kapsamında iki ülke Dışişleri Bakanlıkları Sözcüleri başkanlığında Enformasyon İstişarelerinin ilki ise 29 Temmuz'da videokonferans yoluyla gerçekleştirilmiştir.

7. DİPLOMATİK ARŞİV FAALİYETLERİ

2020 yılı içerisinde Bükreş, Lusaka, Dakka Büyükelçilikleri ile Mostar Başkonsolosluğumuzun arşiv personeli ihtiyacı geçici görevlendirme yoluyla karşılanmış ve Madrid Büyükelçiliğimizin arşivi merkeze nakledilmiştir.

2020 yılında Gana, Gine-Bissau ve Bosna Hersek ile işbirliği mutabakat zabıtları imzalanmış, böylece işbirliği anlaşmamız bulunan ülke sayısı 22'ye yükselmiştir.

2014 yılı sonu itibarıyla başlatılan Arşiv Otomasyon Projesi kapsamında, yaklaşık 65 milyon sayfadan oluşan arşivimizde, toplam 51 milyon sayfa belge sayısallaştırılmış, tasnifi tamamlanan 25.000 belgeye ait toplam 77.000 sayfa araştırmacıların erişimine açılmıştır. 200 bin sayfa Osmanlıca belge Türk alfabesine uyarlanmış durumdadır. Arşiv Otomasyon Projesinin 4. aşaması 16 Temmuz’da başlatılmıştır.

8. DIŞ POLİTİKA ALANINDA DESTEKLEYİCİ AKADEMİK FAALİYETLER

2020 yılı içerisinde ülkemizden ve yurtdışından akademisyenler ve düşünce kuruluşu temsilcileriyle Bakanlığımız personelini bir araya getiren çeşitli formatlarda toplantılar yapılmıştır.

Üniversite yetkilileri ile düzenli temaslar kurulmuş, üniversite öğrencilerine yönelik olarak bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. 71 öğrencinin katılımıyla staj programları gerçekleştirilmiştir.

Akademik dergimizin (Perceptions: Journal of International Relations) iki sayısı ve koronavirüs salgınının uluslararası ilişkiler alanına etkilerine ilişkin 2 kitap (Covid-19 Sonrası Küresel Sistem: Eski Problemler, Yeni Trendler ve Covid-19 Sonrası Dünya: Rekabet mi İşbirliği mi?) yayımlanmıştır.

Bu yıl lisans öğrencilerine yönelik ilk makale yarışması “Sahada ve Masada Güçlü Diplomasi: Cumhuriyetimizin 100. Yılında Türk Dış Politikası” temasıyla düzenlenmiştir. Makale yarışmasına 175 öğrenci katılmış ve ilk üç dereceye giren öğrencilere ödülleri 2 Kasım’da Bakanlığımızda düzenlenen bir törende takdim edilmiştir.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
DIŞ POLİTİKA	DIŞ POLİTİKANIN YÜRÜTÜLMESİ VE KONSOLOSLUK HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	Büyükelçilik, Daimi Temsilcilik ve Başkonsolosluk Faaliyetleri	- Kuruldukları ve akredite edildikleri devletler veya bulundukları uluslararası kuruluş ya da görev çevreleri nezdinde ülkemizin temsil edilmesi, menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi, - Bulundukları ülkelerle dostluk ilişkilerinin kurulması ve siyasi, askeri, ekonomik, kültürel, bilimsel ve diğer alanlardaki ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır. Yurtdışı temsilciliklerimiz faaliyetlerini merkezin talimatıyla yürütmektedir. Büyükelçiliklerimizce, Daimi Temsilciliklerimizce ve Başkonsolosluklarımızca yürütülen siyasi içerikli faaliyetlere Dış Politika-Dış İlişkiler-İkili Dış İlişkiler bölümünde yer verilmiştir.
		Konsolosluk Faaliyetleri	- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve uyrukluğunu taşıyan tüzel kişilere yönelik konsolosluk işlemlerinin yürütülmesi ve konsolosluk himayesinin sağlanması, - Yabancılar yönelik vize işlemlerinin yürütülmesi ve vize ita edilmesi, -1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinde sayılan diğer görevlerin ifa edilmesi, - Konsolosluk ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla diğer ülkelerle görüşmelerin yürütülmesi ve koordinasyonun sağlanması faaliyetlerini kapsamaktadır.

KONSOLOSLUK FAALİYETLERİ

1. KONSOLOSLUK HİZMETLERİ

Vatandaşlarımıza sunulan konsolosluk hizmetlerinin teknolojik gelişmelerden de bilistifade daha etkin, kaliteli ve çağın gereklerine uygun sunulmasına yönelik aralıksız çabalarımız sürdürülmektedir.

2020 yılında konsolosluk hizmeti veren dış temsilciliklerimiz tarafından toplam 1.565.182 konsolosluk işlemi gerçekleştirilmiştir (3.015 dövizle askerlik, 28.547 askerlik tecili, 116.900 adres beyanı, 39.078 doğum tescili, 14.826 ölüm tescili, 21.404 evlilik tescili, 6.450 boşanma tanıma-tenfizi, 59.265 e-devlet şifresi, 189.572 noterlik, 178.958 TCKK başvurusu, 194.060 e-pasaport başvurusu, 6.764 geçici pasaport, 2.341 vatandaşlığa giriş, 16.131 vatandaşlıktan çıkış, 28.547 çok vatandaşlık, 98.161 tebligat, 23.687 mavi kart başvurusu ve 8.095 mavi kartlı işlemi ve 529.381 diğer konsolosluk işlemleri).

Almanya'daki 8 temsilciliğimizde fiziki POS cihazı ile konsolosluk harçlarının tahsilatına başlanmış ve bu şekilde yaklaşık 2.000 adet tahsilat gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde düzenlenen sürücü belgelerinin yenilenmesi başvurularının dış temsilciliklerimizde de alınması mümkün hale gelmiştir.

Oslo Büyükelçiliğimizce, 15 Ocak'ta Reykjavik'te, 29 Şubat-1 Mart'ta Bergen'de, 11-13 Temmuz'da Stavanger'de, 12-14 Kasım'da Trondheim'da; Miami Başkonsolosluğumuzca 8-9 Şubat'ta Alpharetta/Georgia'da; Sidney Başkonsolosluğumuzca 22-25 Şubat'ta Brisbane'de; Melburn Başkonsolosluğumuzca 11-15 Mart'ta Perth'de gezici konsolosluk hizmeti sunulmuştur.

2020 yılında merkez birimlerimiz konsolosluk konularında toplam 87.405 yazışma yapmıştır. Ülkemizdeki yabancı temsilciliklerden 5.112 Nota alınmış, ülkemizdeki yabancı temsilciliklere ise 4.145 cevabi Nota gönderilmiştir. Bakanlığımız Tasdik Şubesi'nde 33.708 kişinin toplam 83.516 adet evrakına tasdik işlemi gerçekleştirilmiş, bu işlemlerden 5.562.165.-TL harç tahsil edilmiştir.

Bakanlığımızın Konsolosluk Çağrı Merkezi (KÇM) 40 personelle, 7 gün 24 saat boyunca, Türkçe'nin yanı sıra beş dilde (İngilizce, Almanca, Fransızca, Flamanca ve İtalyanca) hizmet sunmaktadır. KÇM 2020 yılında yaklaşık 627.934 çağrıya cevap vermiştir. Salgının başlangıcından itibaren koronavirüsle ilişkili olarak KÇM'nin yanıtladığı çağrı sayısı 151.000'i aşmıştır. Şimdiye kadar KÇM tarafından yaklaşık 7 milyon vatandaşımızın çağrısı yanıtlanmıştır.

Salgın sürecinde yurtdışındaki vatandaşlarımızın durumu yakından takip edilmektedir. 31 Aralık itibarıyla yurtdışında yaşayan toplam 2.090 vatandaşımız koronavirüs nedeniyle hayatını kaybetmiştir. 1.857 vatandaşımızın cenazesi ülkemize getirilmiştir.

Salgın sürecine ilişkin olarak gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında vatandaşlarımızın ülkemize dönmeleri sağlanmakta, ambulans uçak ve maddi yardım gibi çeşitli talepleri yerine getirilmektedir. Bu çerçevede, 141 ülkeden 100.000'i aşkın vatandaşımız ülkemize getirilmiştir.

Ayrıca, 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren 42 ülkeden toplam 332 vatandaşımızın ambulans uçakla ülkemize sevki sağlanmıştır.

Türkiye-Irak Konsolosluk İstişareleri 6 Temmuz'da, Türkiye-İran 18. Konsolosluk İstişareleri 20 Ekim'de videokonferans yöntemiyle Bakan Yardımcıları düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

Adli Yardımlaşma konuları kapsamında adli makamlarımızca aranan 71 şahsın ülkemize iadesi sağlanmıştır.

2. GÖÇ VE VİZE FAALİYETLERİ

2020 yılında göç alanında (göç çalışma grubu toplantılarından, vize alanındaki teknik toplantılara kadar) geniş bir yelpazede çok sayıda ikili ve uluslararası toplantıya katılım sağlanmıştır.

Öte yandan, vatandaşlarımızın seyahat özgürlüğünü genişletecek çalışmalara 2020 yılında da devam edilmiştir. Bu amaçla, ülkelerle vize muafiyeti anlaşmaları akdedilmiş, aynı şekilde yabancıların da ülkemize seyahatlerini kolaylaştırmak için çalışmalarda bulunulmuştur.

Vatandaşlarımız 74 ülkeye vizesiz seyahat edebilmektedir. Dört ülkeye ise (KKTC, Gürcistan, Ukrayna ve Moldova) vatandaşlarımız kimlikle seyahat edebilmektedir. Türkiye ile Azerbaycan arasında kimlikle seyahat 1 Nisan 2021 tarihi itibarıyla mümkün olabilecektir.

2020 yılında 768.154 adet e-Vize ita edilmiştir. E-vize sistemiyle bağlantılı olarak Nisan 2015'te hayata geçirilen "E-vize Çağrı Merkezi" 2020 yılında 138.411 adet bildirimini cevaplamıştır. Avrupa Birliği ve Schengen bölgesindeki 11 ülkenin (Avusturya, Belçika, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, Norveç, Malta, Polonya ve Portekiz) vatandaşlarına 2 Mart'tan itibaren ülkemize gerçekleştirecekleri turistik amaçlı seyahatlerinde vize muafiyeti sağlanmıştır.

Vize uygulamasında güvenliğe verilen önem çerçevesinde, Ağustos 2020'dan itibaren 23 ülkede biyometrik veri derlenmeye başlanmıştır.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
MİLLİ KÜLTÜR	YURTDIŞINDA TÜRK KÜLTÜR VARLIĞINI KORUMA VE TANITMA	Yurtdışında Türk Kültür Varlığının Korunması ve Tanıtılması	- Ülkemizin tanınırlığının kültürel diplomasi aracılığıyla arttırılmasına yönelik faaliyetleri, - Ülkemizdeki ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ile diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla kültür, eğitim, bilim, spor ve benzeri alanlarda ikili ve çok taraflı ilişkilerin ve işbirliğinin yürütülmesine yönelik faaliyetleri, -Ülkemizin kültürel mirasının dünya çapında tanınmasına yönelik faaliyetleri kapsamaktadır.
		Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlara Yönelik Diğer Faaliyetler	Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın, soydaşlarımızın ve akraba toplulukların kültürel bağlarının korunması ve güçlendirilmesi amacıyla yürütülen faaliyetleri kapsamaktadır.
		Yurtdışında Yaşayan Vatandaşların Manevi Değerlerinin Korunmasına Yönelik Faaliyetler	Yurtdışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın ülkemizle olan kültürel bağlarının korunması ve güçlendirilmesi için yurtdışına din görevlilerinin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere yürütülen faaliyetleri kapsamaktadır.

YURTDIŞINDA TÜRK KÜLTÜR VARLIĞININ KORUNMASI VE TANITILMASI

1. KÜLTÜREL DİPLOMASİ FAALİYETLERİ

Dış temsilciliklerimiz tarafından, yurtdışında yaşayan vatandaş ve soydaşlarımızın da talepleri dikkate alınmak suretiyle ülkemizin yurtdışında tanıtılması ve zengin kültürümüzün tüm boyutlarıyla yansıtılmasına yönelik faaliyetler 2020 yılında da düzenlenmiştir. Salgına bağlı kısıtlamalar nedeniyle planlanan kültürel etkinlikler mümkün olduğu ölçüde çevrimiçi platformlarda düzenlenmiştir. Faaliyetlerde çağdaş sanatımızın yanısıra geleneksel kültürümüze de geniş yer verilmektedir.

2020'nin Sayın Cumhurbaşkanımızca “Patara ve Türk Mutfağı Yılı” ilan edilmesi münasebetiyle, etkinlikler tertip edilmiş ve bazı Özel Gün zarflarında Patara görselleri kullanılmıştır.

Türkiye-Ürdün Karşılıklı Kültür Yılı, Rusya Federasyonu’yla diplomatik ilişkilerimizin tesisinin 100. yıldönümü, Latin Amerika ülkeleriyle (Ekvator, Kosta Rika, Bolivya, Nikaragua,

Honduras, El Salvador, Panama, Venezuela ve Peru) diplomatik ilişkilerimizin 70. yıldönümü ve Endonezya'yla diplomatik ilişkilerimizin 70. yıldönümü münasebetiyle de etkinlikler düzenlenmiştir.

Yıl içerisinde 14 ülkeyle (Azerbaycan, Gambiya, Haiti, Irak, Kongo Cumhuriyeti, Kosova, Mali, Nijer, Özbekistan, Pakistan, Senegal, Sierra Leone, Ukrayna ve Venezuela) kültür, eğitim, bilim, arşiv, gençlik ve spor alanlarında 21 işbirliği anlaşması akdedilmiştir.

Koronavirüs salgını kaynaklı tedbirler neticesinde, tüm dünyada kültür ve sanat faaliyetlerinin olumsuz etkilenmiş olması itibarıyla yurtdışındaki misyonlarımızca planlanan pek çok etkinlik ertelenmiştir. 2020 yılında bu kapsamda iki faaliyet icra edilmiştir:

- Piyanist Renan Koen tarafından, Johannesburg Uluslararası Mozart Festivali çerçevesinde 24 Ocak'ta Büyükelçiliğimiz Konutunda, 25 Ocak'ta ise "Northwards House"da birer resital verilmiştir.
- Norveç Kültür Bakanlığı'na bağlı Norveç Film Enstitüsü'nün desteğiyle her yıl Oslo'da düzenlenen engellilik temalı Abloom Film Festivali'nin 16 Kasım'daki gala gösteriminde yönetmenliğini Nursen Çetin Köreken'in yaptığı "Muhammed Ali" adlı film gösterilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı Üstün Hizmet Ödülü, kıdemli gazeteci ve dış politika yazarı Sami Kohen'e ve Darüsselam eski Büyükelçisi Ali Davutoğlu'nun eşi Yeşim Meço Davutoğlu'na verilmiştir.

Kültürel diplomasimizin önemli sacayaklarından birini Yunus Emre Enstitüsü (YEE) oluşturmaktadır. YEE uhdesinde faaliyetlerini sürdürmekte olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri (YETKM), ülkemizi, kültürümüzü ve Türkçeyi yurt dışında tanıtmak ve öğretmek bakımından çok önemli bir işlev yürütmektedir. 2009 yılından bu yana, 50 ülkede 60 YETKM'in açılışı gerçekleştirilmiştir. Yurtdışında faaliyet gösteren Yunus Emre Kültür Merkezleri'nin genel olarak ikili Kültür Merkezi Anlaşmaları akdedilmesi yoluyla kurulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, 2020 yılında Senegal ve Venezuela ile Kültür Merkezleri Anlaşmaları imzalanmış olup, halihazırda, 12 ülke ile de KMA müzakereleri devam etmektedir.

Kültürel diplomasimizin önemli sacayaklarından birini Yunus Emre Enstitüsü (YEE) oluşturmaktadır. YEE'nin uhdesindeki Türkoloji İşbirliği Projesi'nin uygulanması amacıyla yurtdışındaki üniversitelerle protokoller imzalanmakta, Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu (BAOKK) Kararıyla veya doğrudan YEE tarafından görevlendirilen okutmanlarla Türkçe kursları düzenlenmektedir. Protokollerinin hazırlık, imza ve uygulama süreçleri ve bu protokoller çerçevesindeki işbirliği teşvik edilmekte ve gereken eşgüdüm sağlanmaktadır.

Bakanlığımıza doğrudan bağlı olarak Belgrad, Aşkabat, Bağdat, Tel Aviv, Batum, ve Frankfurt şehirlerinde faaliyet gösteren kültür merkezleri vasıtasıyla da yurtdışındaki Türkçe eğitimine destek sağlanmaktadır.

Ülkemizin önemli bir yumuşak güç unsuru olan "Türkiye Bursları"nın planlama, duyuru ve değerlendirme sürecinde, Bakanlığımızca Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile yakın işbirliği halinde yürütülen faaliyetler neticesinde 2020-2021 eğitim-öğretim yılında 116 ülkeden 2.500 öğrenciye burs tahsis edilmiştir.

Kardeş şehir ilişkilerinin kültürel diplomasimizdeki yerinin arttırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüş ve 2020 yılında 61 kardeş şehir ilişkisi kurulmasına izin verilmiştir. Halen kardeş şehir sayısı 1.881’dir.

Yabancı ülkeler tarafından bağışlanan 6.761 kitabın 1150’si Bakanlığımız aracılığıyla Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesine ulaştırılmıştır.

2. ÇOK TARAFLI KÜLTÜREL İLİŞKİLER (UNESCO VE DİĞER ÖRGÜTLER)

Kurucu üyeleri arasında bulunduğumuz BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü’nün (UNESCO) 75. kuruluş yıldönümünün kutlandığı 2020 yılında ülkemizin örgütle ilişkileri ivme kazanmıştır.

UNESCO protokolünde en üst sırada yer alan ve Büyükelçi Altay Cengizer tarafından deruhte edilen 2019-2021 Genel Konferans Başkanlığı görevi ve 2017-2021 dönemi için seçildiğimiz UNESCO Yürütme Kurulu üyeliği başarılı ve etkin şekilde yürütülmektedir.

Ülkemizin etkinliğinin devamı için 2021-2025 dönemi UNESCO Yürütme Kurulu üyeliği ile 2023-2027 dönemi UNESCO Dünya Miras Komitesi adaylığımız açıklanmıştır.

2020 yılında Mangala ve Minyatür Sanatı’nın kaydettilmesiyle, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili listesinde yer alan kültürel unsurlarımızın sayısı 20’ye ulaşmıştır.

UNESCO Dünya Miras Listesi’ne 1985 yılında dahil edilen “İstanbul’un Tarihi Alanları”nın birer unsuru olan ve Ayasofya ve Kariye Camileri Danıştay kararlarını müteakiben ibadete açılmıştır. Tamamen ülkemizin tasarruf yetkisinde ve mülkiyetinde bulunan Ayasofya ve Kariye Camileri konusunda UNESCO ile bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

Ülkemiz, kültürel varlıkların korunması, çatışmalar sırasında tahrip edilmiş mirasın onarımı ve kültürel varlıkların ait oldukları ülkelere iadesi konusunda başta UNESCO olmak üzere küresel ve bölgesel düzeyde öncü rol üstlenmektedir. Bu çerçevede, yurtdışına kaçırılmış tarihi eserlerimizin ülkemize iadesini sağlamaya yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir.

Avrupa Konseyi, AB, EİT, KEİ, GDAÜ, ICESCO, Türk Konseyi bünyesinde faaliyet gösteren TÜRKSOY ve diğer uluslararası kuruluşlar çerçevesindeki kültür ve bilim konuları takip edilmektedir.

YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLARA YÖNELİK DİĞER FAALİYETLER

Yurtdışında yaşayan 7 milyona yakın vatandaşımızın 5,5 milyondan fazlası Batı Avrupa ülkelerinde yerleşiktir. Türkiye’ye kesin dönüş yapmış 3 milyon kadar insanımızla birlikte düşünüldüğünde yaklaşık 10 milyonluk bir kitleyi ilgilendiren, geniş kapsamlı bir olgunun varlığı ortaya çıkmaktadır.

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın hak ve çıkarlarının korunması, anavatanla bağlarının güçlü tutulması, bulundukları ülkelerdeki toplumlarla uyum içinde yaşamaları ve ilgili ülkeler

ile Türkiye arasındaki ikili ilişkilerin en sağlam köprüsü olmaları yolunda çaba sarf edilmektedir.

Vatandaşlarımızın yerel makamlarla ilişkilerinde hukuki konularda ihtiyaç duydukları yönlendirmeyi sağlamak üzere 44 temsilciliğimizce ücretsiz hukuk danışmanlığı hizmeti verilmektedir.

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın anadil eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu (BAOKK) kararıyla yurtdışında okutman ve öğretmen görevlendirilmektedir. 2020 yılında yurtdışında görev yapan öğretmen sayısı 1.585 ve okutman sayısı 95 olmuştur.

Temmuz 2020’de, BAOKK tarafından yurtdışında görevlendirilen personelin toplam beş yıl olan görev süresinin, Komisyon tarafından bazı şartlarda yedi yıla kadar uzatılmasına imkân sağlayan mevzuat değişikliğine ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı çıkartılmıştır. Bu kapsamda 2020 yılında 21 öğretmenin görev süreleri 5+1 yıl olmak üzere uzatılmıştır.

2020 yılında ayrıca, ülkemizin Kırgızistan, Moğolistan, Polonya, KKTC ve Moldova ile imzaladığı Sosyal Güvenlik Anlaşmalarının ve Sosyal Güvenlik Anlaşmalarının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşmaların iç hukuk onay süreçleri tamamlanmıştır.

YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLARIN MANEVİ DEĞERLERİNİN KORUNMASINA YÖNELİK FAALİYETLER

Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu (BAOKK) tarafından yurtdışına din görevlileri de gönderilmektedir. 2020 yılında yurtdışında görev yapan din görevlisi sayısı 1.343 olmuştur.

Koronavirüs salgınının da etkisiyle uygulanmaya başlayan seyahat kısıtlamaları çerçevesinde 81 din görevlisinin görev süreleri 2020 yılında 5+1 yıl olmak üzere uzatılmıştır.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	ŞEHİTLİKLERE YÖNELİK HİZMETLER	Yurtdışındaki Türk Şehitliği Anıtlarının Yapımı ve Bakımı	Yurtdışında Türk şehitliği anıtlarının yapılması, korunması ve gelecek nesillere bırakılmasına yönelik proje ve faaliyetleri kapsamaktadır.

YURTDIŞINDA TÜRK ŞEHİTLİĞİ ANITLARININ YAPIMI VE BAKIMI

2020 yılında 22 ülkede bulunan şehitliklerimizin mutlak bakım-onarım faaliyetleri sürdürülmüştür. Yeni anıt yapımı projeleri bağlamında, “Bratislava Türk Şehitliği ve Anıtı”, Sayın Bakanımızın Bratislava Küresel Güvenlik Forumu (GLOBSEC 2020) vesilesiyle gerçekleştirdiği Slovakya ziyareti sırasında 7 Ekim’de açılmıştır. Malta’daki Marsa Türk Şehitliğinin geniş kapsamlı restorasyon, bakım onarım çalışmaları 2020 yılında devam etmiştir.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM	EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM	Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlara Yönelik Diğer Eğitim Faaliyetleri	- Yurtdışındaki vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın Türk dilini muhafaza etmelerine yönelik eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.
		Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlara Yönelik İlköğretim Hizmetleri	-Türk kültürünün yurtdışında tanıtılması, yayılması ve korunması, - Yurtdışındaki vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının güçlendirilmesi,
		Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlara Yönelik Ortaöğretim Hizmetleri	- Türk dilinin öğretilmesi amacına yönelik faaliyetleri ve bu amaçla yurtdışında görevlendirilen Türk dili ve branş öğretmenlerine yönelik faaliyetleri kapsamaktadır.
		Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlara Yönelik Üniversite ve Yükseköğretim Hizmeti Veren Kurumlarda Verilen Hizmetler	- Yabancı ülkeler tarafından Türk vatandaşlarına yönelik olarak tahsis edilen lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyindeki burslarla ilgili işlemlerin Milli Eğitim Bakanlığı ile bilistişare yürütülmesi, - Yurtdışında veya yurtiçinde ortak üniversite projelerinin yürütülmesi, - Yurtdışındaki kürsüler ve enstitülere yönelik çalışmaların yürütülmesi, - Türk dilinin öğretilmesi amacıyla yurtdışı temsilciliklerimiz nezdinde üniversitelerde okutman görevlendirilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır.

ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM - EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM

Türkiye Maarif Vakfı'nın yurtdışındaki eğitim-öğretim, ziyaret ve temaslarına gereken destek verilmektedir. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın anadil eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlıklarası Ortak Kültür Komisyonu (BAOKK) kararıyla yurtdışında okutman ve öğretmen görevlendirilmektedir. 2020 yılında yurtdışında görev yapan öğretmen sayısı 1.585 ve okutman sayısı 95 olmuştur.

Yükseköğretimle ilgili konularda 2020 yılında yürütülen çalışmalara gereken destek verilmiş ve Burkino Faso, Japonya ve Kosta Rika ile yükseköğretim alanında işbirliğine yönelik Mutabakat Zabıtları imzalanmıştır.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMASI
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	-	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	Bakanlığımızın verilen bütçe ödenekleri çerçevesinde mevzuatımıza uygun şekilde faaliyetlerini yürütmesine destek sağlanması amacıyla gerçekleştirilen faaliyetleri kapsamaktadır.
		ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından, 2020 yılı Olağan Denetim Programı çerçevesinde 121 misyonun teftiş edilmesi öngörülmüş olmakla birlikte, salgın şartlarında 4 Büyükelçiliğin olağan denetimi gerçekleştirilebilmiştir. Bakanlığımıza intikal eden başvurular çerçevesinde yapılan olağanüstü denetimler (araştırma, inceleme, değerlendirme ve soruşturma) sonucunda 12 rapor düzenlenmiştir.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti adına uluslararası andlaşmaların hazırlanması, akdedilmesi, uygulanması, değiştirilmesi ve sona erdirilmesi konularında değerlendirme yapmakta, görüş vermekte ve ayrıca imzalanmış olan andlaşmaların onay işlemlerini yürütmektedir. 2020 yılında bu kapsamda 35 adet uluslararası andlaşmanın uygun bulma kanunu çıkarılmış ve 142 adet uluslararası andlaşmanın iç hukuk onay süreci tamamlanarak Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

23-25 Eylül’de videokonferans yöntemiyle düzenlenen Avrupa Konseyi Devletler Hukuku Hukuk Müşavirleri Komitesi (CAHDI) toplantısında ülkemiz temsil edilmiş; Ekim ayı sonunda düzenlenen BM 6. Komite toplantıları takip edilmiştir.

Mali mevzuat hükümlerinin uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri gidermek üzere 12 adet görüş verilmiştir. Ayrıca, Bakanlığımızca yurtiçi ve yurtdışında gerçekleştirilen yatırımlarına ilişkin 25 adet ihale işlem dosyası ve sözleşme tasarısı kontrol edilmiş, görüş bildirilmiştir. Merkez birimlerimize ait ödenek gönderme ve ödenek aktarma belgeleri sürekli kontrole tabi tutulmuştur.

Bakanlığımız kadro dağılım cetvelleri, geçici işçi pozisyonları, sözleşmeli personel sayı ve sözleşmelerine ilişkin cetveller, tazminat ve yan ödeme cetvelleri, yurtdışına geçici görevli olarak gönderilen personele ödenecek gündelikler ve konaklama giderleri, seyahat kartları ön mali kontrol işlemine tabi tutulmuştur. Yurtdışında görevli 120 personelin kira katkısı talepleri değerlendirilerek görüş yazısı düzenlenmiştir. Yurtiçinde ve yurtdışında gerçekleştirilen yatırımlar ile merkez harcama birimlerinin yapmış oldukları satın alma ve ihale işlemleriyle ilgili konularda mali katkı sağlamak üzere danışmanlık faaliyetleri yürütülmüştür.

Tercüme Dairesi Başkanlığı'nca 1 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında anlaşma, mutabakat zaptı, bildiri, konuşma metni, makale, nota, mektup, sözleşme, kararname, protokol ve çeşitli

broşürler gibi belgeler olmak üzere sırasıyla İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Almanca, Arapça, Rusça ve Portekizce dillerinde 1.870.650 kelime çevrilmiş ve 416.764 kelime ise revize edilmiştir.

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

1. YÖNETİM HİZMETLERİ FAALİYETLERİ

1.1. Personel Yönetimi Alanında Atılan Adımlar

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş kapsamında, yürürlükte olan mevzuatımızın uyarlanmasına ilişkin çalışmalarımız devam etmektedir.

2020 yılında Bakanlığımıza Aday Meslek Memurluğu Giriş Sınavı ile 74, Aday Konsolosluk ve İhtisas Memurluğu Giriş Sınavı ile 75 personel alınmıştır. Mütercim Sınavı sonucunda İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça, İspanyolca, Rusça dillerinden 30 Mütercim Bakanlığımızda göreve başlamıştır.

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun Geçici 7. maddesi kapsamında AB İşleri Uzman ve Uzman Yardımcılarının Kariyer Memuriyetine Geçiş Sınavlarının yazılı aşaması 11-12 Ocak'ta, sözlü aşaması 13 Şubat'ta gerçekleştirilmiş; başarılı olan 12 kişi Meslek Memurluğuna, 2 kişi Konsolosluk ve İhtisas Memurluğuna geçmiştir.

Bakanlığımız bilişim altyapısını güçlendirmek amacıyla 10-21 Şubat'ta 14 münhal pozisyon için Sözleşmeli Bilişim Personeli Sınavı açılmış ve Temmuz 2020'de istihdam süreci sonuçlandırılmıştır. KPSS açıktan atama yöntemiyle 32 Bilgisayar İşletmeni ile 7 şoför Bakanlığımızda göreve başlamıştır.

1 Kasım 2020 itibarıyla geçiş süreçleri sona eren Bakanlığımız bünyesindeki taşeron işçilerin 4/D kadroya alınma işlemleri tamamlanmış ve 307 sürekli işçimizin yeni mevzuat çerçevesinde ücretleri ve sosyal hakları hesaplanarak yeni bordroları düzenlenmiştir.

1.2. Fiziki Yapının İyileştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Ülkemizin yurtdışındaki en önemli prestij projesi niteliğindeki New York Yeni Türkiye Binasının inşaatı çalışmalarında; 2020 yılı başında %72 olan tamamlanma oranı yıl sonu itibarıyla %88 seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca, Dakka (Bangladeş) Büyükelçiliğimizin yeni bina inşaatı 4 Şubat 2020 tarihinde, Karaçi (Pakistan) Başkonsolosluğumuzun yeni bina inşaatı ise 22 Eylül 2020 tarihinde tamamlanmıştır.

Freetown (Sierra Leone), La Paz (Bolivya), Malabo (Ekvator Ginesi), Vatikan (Vatikan) ve Viyentiyan (Laos) Büyükelçiliklerimiz ile Komrat (Moldova), Lahor (Pakistan), Los Angeles (ABD) ve Nagoya (Japonya) Başkonsolosluklarımızın kançılara büyük onarım ve yeniden işlevlendirme çalışmaları 2020 yılı içinde tamamlanmıştır. Ayrıca, Asuncion (Paraguay), Bangkok (Tayland), Bujumbura (Burundi) Büyükelçiliklerimiz ile Basra (Irak), Musul (Irak) ve Sao Paulo (Brezilya) Başkonsolosluklarımızın kançılara binalarında büyük onarım ve

yeniden işlevlendirme çalışmalarına başlanmıştır. 2020 yılında muhtelif onarım işleri kapsamında 50 dış temsilciliğimizde çeşitli büyüklükte onarım işleri tamamlanmıştır.

İstanbul Temsilciliğimizin yerleşik olduğu Müşir Fuat Paşa Yalısı'nın onarım işi, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde yürütülmüş ve 16 Ekim'de tamamlanmıştır. Diyarbakır Temsilciliğimize Valilik tarafından tahsis edilen ofis alanının hizmete uygun hale getirilmesi için gerekli onarım çalışmaları 3 Kasım'da sonuçlandırılmıştır.

Ayrıca, 2020 yılında Bakü, La Paz, Cibuti, Dublin, Malabo, Bern, Freetown, Port of Spain Büyükelçiliklerimiz ile Bordo ve Batum Başkonsolosluklarımızda (her birinde 100.000-450.000 TL aralığında harcama yapılarak) kapalı devre görüntüleme (CCTV), kontrollü geçiş ve alarm sistemleri kurulumları yapılmıştır.

Taşıtlar: 2020 yılında Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ekindeki (T) işaretli cetvelde Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı için 3 adet zırhlı binek otomobil, 8 adet zırhlı servis taşıtı (jip), 2 adet binek otomobil, 7 adet arazi binek (jip), 2 adet minibüs kotası verilmiş olup, toplamda 22 adet taşıt 27.666.466,21 TL bedelle satın alınmıştır. 2020 yılı içinde bazı temsilciliklerimizin zaruri taşıt ihtiyaçları diğer temsilciliklerimizde ihtiyaç fazlası duruma düşen taşıtların nakledilmesi suretiyle karşılanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede, dört adet taşıt diğer temsilciliklerimize nakledilmiştir. 2020 yılı sonu itibarıyla dış temsilciliklerimiz envanterinde kayıtlı toplam taşıt sayısı 1.054'tür.

2020 Yılında Kiralanan Taşınmazlara İlişkin Bilgiler: Temsilciliklerimiz kira bedellerinde indirim sağlanabilmesi için mülk sahipleri nezdinde girişimde bulunmuş, bunun sonucunda 2020 yılında ödenmesi gereken kira bedellerinde 5.472.775- Türk Lirası tasarruf sağlanmıştır. Bu tutar dış temsilciliklerimiz 2020 yılı toplam kiralama giderlerinin %1,79 oranına denk gelmektedir.

Tablo 18. İlk Defa Kiralanan Taşınmazlar

Temsilcilik Adı	Açıklama
Herat Başkonsolosluğu	Hizmet Binası ve Resmi Konut (İki ayrı bina)
Nagoya Başkonsolosluğu	Resmi Konut
BM 75. Genel Kurulu Başkanı Sn. Volkan Bozkır için	Konut
Erbil Başkonsolosluğu	İlave Ofis

Tablo 19. Değişiklik Sebebiyle Kiralanan Taşınmazlar

Temsilcilik Adı	Açıklama
Vatikan Büyükelçiliği	Müşterek Bina (Hizmet Binası ve Resmi Konut)
Sao Paulo Başkonsolosluğu	Hizmet Binası
Almatı Başkonsolosluğu	Resmi Konut
Kudüs Başkonsolosluğu	Resmi Konut
Miami Başkonsolosluğu	Resmi Konut

Tablo 20. 2020 Yılı Kiralama Genel Durumu

AÇIKLAMA	TOPLAM
İlk Defa Kiralanan Hizmet Binası ve Resmi Konut Sayısı	5
Dış Temsilciliklerimizin Bina Değişimi için Kiralanan Hizmet Binası ve Resmi Konut Sayısı	5
Kira Katkısı Onay İşlemi Sayısı	120
Dış Temsilciliklerimiz için Yapılan Kiralama Gideri	305.454.967 TL

1.3. Bilgi Teknolojileri ve Bilişim Altyapısının İyileştirilmesine Yönelik Faaliyetler

2020 yılında teknolojinin, genel bilişim ve haberleşme altyapımızda daha ileri bir düzeyde kullanılmasına yönelik çalışmalara devam edilmiş, yeni açılan dış temsilciliklerin bilişim ve haberleşme altyapıları kurulmuş ve mevcut dış temsilciliklerimizin güncel bilişim hizmetlerine cevap veremeyen bilgisayarları yenilenmiştir.

Bakanlığımız birimlerinin düzenlediği ve/veya katıldığı toplantıların salgın nedeniyle videokonferans sistemiyle gerçekleştirilebilmesi için gerekli cihazlar satın alınarak destek verilmiştir.

2020 yılında Freetown Büyükelçiliği, Nagoya Başkonsolosluğu ve Komrat Başkonsolosluğu olmak üzere 3 temsilciliğimiz çevrimiçi sisteme dahil edilmiştir.

2. STRATEJİ GELİŞTİRME FAALİYETLERİ

Bakanlığımız 2019-2023 Dönemine ilişkin Stratejik Planı hazırlanarak Bakanlığımız web sayfasında yayınlanmıştır. Stratejik Planımız, 6 stratejik amaç altında, 16 hedef ve 29 performans göstergesinden oluşmaktadır.

Stratejik Plan ve bütçeyle uyumlu olarak hazırlanan “2020 yılı Performans Programı” web sayfamızda yayınlanmıştır. Söz konusu Programda, Bakanlığımız faaliyetleri ile ilişkilendirilen 48 performans göstergesi yer almaktadır.

2020-2022 dönemi Yeni Ekonomi Programı (Orta Vadeli Program)’nda yer alan Afrika ile ticaretimizin geliştirilmesine yönelik eylemden Bakanlığımız sorumlu bulunmaktadır. Yeni Ekonomi Programı (Orta Vadeli Program)’nın 2020 yılının dört dönemine ilişkin izleme ve değerlendirme verileri YEPİS sistemine girilerek onay süreçleri tamamlanmıştır.

2020 yılı Cumhurbaşkanlığı Programı’nda Bakanlığımızın sorumluluğunda bulunan 14 tedbir yer almaktadır. Anılan Programın son dört dönemine ilişkin izleme ve değerlendirme verileri CPPİDS sistemine girilerek onay süreçleri tamamlanmıştır.

PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. ALT PROGRAM HEDEF VE GÖSTERGELERİYLE İLGİLİ GERÇEKLEŞME SONUÇLARI VE DEĞERLENDİRMELER

Tablo 21. Form 1: Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (3 Aylık)

Yıl:	2020												
Programın Adı:	DIŞ POLİTİKA												
Alt Programın Adı:	DIŞ İLİŞKİLER												
Alt Program Hedefi:	Komşu ve yakın coğrafyadaki ülkeler başta olmak üzere diğer ülkeler ile uluslararası ve bölgesel örgütlerle işbirliğinin geliştirilmesi, terörizmle uluslararası alanda etkin mücadele edilmesi, Türkiye'nin uluslararası işbirliği altyapısının hukuki ve stratejik çerçevesinin geliştirilmesi												
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Son Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri			1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Akademinin eğitim programlarına katılan yabancı diplomatların sayısı	Sayı	2019	207	222	0	20	0	60	75	155	70	Ulaşılamadı
2	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde takip edilen davaların sayısı	Sayı	2019	130	130	100	90	90	105	110	110	118	Aşıldı

3	Çok taraflı olarak imzalanan ve onay süreci tamamlanan anlaşma sayısı	Sayı	2019	73	18	28	11	2	6	8	27	150	Aşıldı
4	Dışişleri Bakanı ve Bakan Yardımcıları tarafından gerçekleştirilen ikili ve çok taraflı yurtdışı ziyaretlerinin sayısı	Sayı	2019	131	204	85	21	7	21	216	265	130	Aşıldı
5	Dışişleri Bakanlığınca ikili düzeyde yurtdışına gerçekleştirilen diğer ziyaret, toplantı ve siyasi istişare sayısı	Sayı	2019	306	299	153	33	21	26	451	531	178	Aşıldı
6	Diplomasi Akademisi tarafından diğer kamu kurum/kuruluşlarının dış ilişkilerle görevli personeline verilen eğitim sayısı	Sayı	2019	398	400	400	233	110	68	21	432	108	Aşıldı
7	İkili düzeyde imzalanan ve onay süreci tamamlanan anlaşma sayısı	Sayı	2019	622	572	571	109	104	105	79	397	69	Ulaşılamadı
8	İkili eğitim programları çerçevesinde eğitim verilen yabancı diplomat sayısı	Sayı	2019	116	125	0	20	0	60	61	141	113	Aşıldı

9	Katkı (ödemeleri), üyelik aidatı (ödemeleri) ve yardım yapılan uluslararası ve bölgesel örgütlerin sayısı	Sayı	2019	69	102	89	27	29	18	63	137	134	Aşıldı
10	Merkezi İstanbul'da bulunan uluslararası-bölgesel örgüt sayısı	Sayı	2019	7	13	8	12	12	12	12	12	92	Kısmen Ulaşıldı
11	Misyon şeflerinin atama belgeleri (Cumhurbaşkanı kararı) ile yabancı konsolosların buyrultu belgelerinin sayısı	Sayı	2019	117	109	90	16	14	25	13	68	62	Ulaşılamadı
12	Onaylanarak Resmi Gazetede yayımlanan uluslararası anlaşmalar	Sayı	2019	108	165	115	41	42	39	20	142	86	Kısmen Ulaşıldı
13	Sunucusu olduğumuz karar sayısı	Sayı	2019	91	99	82	5	33	27	52	117	118	Aşıldı
14	Türkiye-UNDP Kalkınmada İşbirliği Programı çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin sayısı	Sayı	2019	47	15	15	1	1	0	0	2	13	Ulaşılamadı

15	Uluslararası-bölgesel örgütlerin merkezleri ile bağlı ofis ve ajanslarında her seviyede görev yapan Türk vatandaşlarının sayısı	Sayı	2019	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.199	1.199	1.199	100	Ulaşıldı
16	Uluslararası genç diplomatlar eğitim programına katılan yabancı diplomat sayısı	Sayı	2019	64	70	0	0	0	0	0	0	0	Ulaşılamadı
17	Uluslararası örgütler tarafından imzaya açılan sözleşmelere katılım sayısı	Sayı	2019	73	76	73	21	0	0	0	21	28	Ulaşılamadı
18	Uluslararası planda terörizmin finansmanını engellemeye yönelik etkin işletilen eşgüdüm mekanizmalarının sayısı	Sayı	2019	23	22	22	22	22	22	26	26	118	Aşıldı
19	Ülkemize Dışişleri Bakan ve Bakan Yardımcıları düzeyinde gerçekleştirilen ikili ve çok taraflı ziyaret sayısı	Sayı	2019	54	110	40	13	6	15	26	60	55	Ulaşılamadı

20	Ülkemizi hedef alan terör örgütleri hakkında uluslararası planda yayınlanan muteber akademik yayınlar ile yazılı ve görsel basında çıkan haberlerin sayısı	Sayı	2019	280	270	270	270	280	280	280	280	104	Aşıldı
21	Ülkemizin arabuluculuk alanındaki faaliyetlerinin sayısı	Sayı	2019	1	6	6	4	2	1	2	9	150	Aşıldı
22	Üyesi olunan uluslararası ve bölgesel örgüt sayısı	Sayı	2019	98	121	103	102	110	110	110	110	91	Kısmen Ulaşıldı
23	Yabancı heyetlere verilen eğitim sayısı	Sayı	2019	16	17	0	2	0	2	3	7	41	Ulaşılamadı
24	Yüksek Düzeyli Stratejik/İşbirliği Konseyi tarafından gerçekleştirilen toplantı sayısı	Sayı	2019	6	28	9	4	0	0	6	10	36	Ulaşılamadı

DEĞERLENDİRME: Dış Politika” programı altında “Dış İlişkiler” ve “Dış Politikanın Yürütülmesi ve Konsolosluk Hizmetlerinin Geliştirilmesi” alt programları yer almaktadır. “Dış İlişkiler” alt programı 24 performans göstergesi ile ilişkilendirilmiştir. Bahse konu performans göstergelerinden 11’inde hedeflenen değer aşılmış, 1’inde hedeflenen değere ulaşılmış, 3’ünde hedeflenen değere kısmen ulaşılmış ve 9’unda hedeflenen değere ulaşamamıştır. Bu itibarla, hedeflenen alt program gösterge değerlerinin % 46’sının aşıldığı, % 4’üne ulaşıldığı, % 13’üne kısmen ulaşıldığı ve % 37’sine ise ulaşamadığı görülmüştür. Alt program hedeflerine ulaşamamasında koronavirüs salgını büyük ölçüde etkili olmuştur. Koronavirüs salgını kapsamında alınan tedbirler nedeniyle faaliyetlerin devam ettirtilmesinde yaşanan olumsuzluklar aşağıda yer almaktadır:

- Diploması Akademisi Başkanlığınca yabancı diplomatlara ve heyetlere verilecek eğitimler ile her yıl düzenlenen “Uluslararası Genç Diplomatlar Eğitim Programı”nın icrası ve planlaması yapılamamıştır.
- Ülkemiz de dahil olmak üzere ülkelerin hava, kara ve deniz sahalarının kapatılması/sınırlanması nedeniyle yüz yüze uluslararası temasların gerçekleştirilmesi mümkün olmamıştır.
- Daha önceden planlanan uluslararası toplantılar ev sahibi ülkelerce iptal edilmiş veya ertelenmiştir.
- Mart ayından başlayarak, özellikle yeni atanan yabancı Başkonsolos, Fahri Başkonsolos ve Fahri Konsolosların sayısında azalma başladığından yılsonu için hedeflenen buyrultu belgesi sayısı öngörülenden daha düşük gerçekleşmiştir.
- Anlaşmaların imzalanması ve onay süreçleri olumsuz etkilenmiştir.
- Türkiye-UNDP kalkınmada işbirliği programı çerçevesinde yürütülen projelere ilişkin faaliyetler ertelenmiştir.
- Kuruluşların fiziken toplanamaması ve çalışmaların sanal ortamda yürütülmesi neticesinde uluslararası-bölgesel kuruluşlar tarafından sözleşmeler imzaya açılmamış veya açılan sözleşmelere ülkemizce aktif katılım sağlanamamıştır.
- Yüksek Düzeyli Stratejik/İşbirliği Konseyi (YDSK) toplantılarının gerçekleştirilmesi mümkün olmamıştır.

Koronavirüs salgını dışında alt program hedeflerine ulaşılmasında yaşanan diğer güçlükler aşağıda yer verilmiştir:

- Uluslararası gelişmelerin dinamik ve belirsiz yapısı,
- Bazı ülkelerin iç savaş, ekonomik kriz, genel seçimler ve benzeri nedenlerle iç siyasetlerine odaklanmaları,
- Uluslararası örgütlerin karar alma mekanizmalarının yavaş olması/işlememesi,
- Uluslararası kurumlarda yaşanan değişim baskısı,
- Gönüllü katkı yapılan kuruluşlarının sayısının Makam takdiriyle azaltılması/artırılması,
- Üyesi olunan uluslararası/bölgesel örgütün lağvedilmesi veya yeni bir uluslararası/bölgesel örgüt kurulması.

2020 yılının bütünü değerlendirildiğinde, amaç ve hedefler aynı kalsa da, salgın öncesinde tespit edilen performans göstergelerinin, salgın döneminde ortaya konulan çalışmayı ölçmek açısından şekil değiştirdiğini söylemek mümkündür. Ziyaretlerin yerini, telefon görüşmeleri ve çevrimiçi etkinlikler almış; istişareler ve uluslararası toplantılar ise videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, Bakan, Bakan Yardımcıları ve diğer düzeylerde gerçekleştirilen ziyaret, toplantı ve istişarelerin değerlendirilmesinde uzaktan erişim yöntemiyle yapılan faaliyetler de dikkate alınmıştır. Ayrıca, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde takip edilen davaların sayısı” göstergesinin değeri hedeflenen değerin altında gerçekleşmiştir. Bu durum ülkemizin lehine olan bir sonuç doğurmuştur. Bu nedenle, sözkonusu gösterge değerinin azalması olumlu olarak değerlendirilerek sonucu tabloya yansıtılmıştır.

Başta koronavirüs salgını ve dış politikanın belirsiz yapısı olmak üzere yukarıda bahsedilen nedenler dikkate alındığında Bakanlığımızın “Dış İlişkiler” alt program hedeflerine ulaşmada genel olarak başarılı olduğu görülmektedir.

Yıl:	2020												
Programın Adı:	DIŞ POLİTİKA												
Alt Programın Adı:	DIŞ POLİTİKANIN YÜRÜTÜLMESİ VE KONSOLOSLUK HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ												
Alt Program Hedefi:	Yurtdışı temsilciliklerimizin sayısının ülkemizin prestijine yakışır şekilde geliştirilmesi ve temsilcilikler vasıtasıyla sunulan hizmetlere yurtdışındaki vatandaşlarımızın erişiminin daha da kolaylaştırılması ve ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin artırılması												
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Son Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri			1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Çeşitli ülkelerde mağdur durumda kalan ve ülkemize dönüşü sağlanan vatandaş sayısı	Sayı	2019	84	53	150	24	39	33	74	170	321	Aşıldı
2	Çeşitli ülkelerde rahatsızlanarak ambulans uçakla ülkemize getirilen vatandaş sayısı	Sayı	2019	71	30	220	0	90	115	127	332	1.107	Aşıldı
3	Dış temsilciliklerdeki konsolosluk hizmeti işlem sayısı	Sayı	2019	2.151.034	1.415.134	2.536.590	422.765	158.107	460.978	523.332	1.565.182	111	Aşıldı
4	E-Vize Çağrı Merkezi tarafından hizmet verilen yabancı sayısı	Sayı	2019	93.227	100.000	30.000	117.073	8.752	5.767	6.819	138.411	138	Aşıldı
5	E-vize sistemi üzerinden vize ita edilen yabancı sayısı	Sayı	2019	7.591.812	6.500.000	1.500.000	528.013	16.467	109.464	114.210	768.154	12	Ulaşılamadı

6	Gezici konsolosluk hizmeti sayısı	Sayı	2019	18	10	10	5	0	1	1	7	70	Ulaşılamadı
7	Konsolosluk Çağrı Merkezine başvuran vatandaş sayısı	Sayı	2019	875.116	759.000	735.912	182.423	161.740	144.898	138.873	627.934	83	Kısmen Ulaşıldı
8	Koordinasyonu yapılan sosyal güvenlik ve istihdam alanında ikili işbirliği anlaşmalarının sayısı	Sayı	2019	10	29	10	27	27	27	30	30	103	Aşıldı
9	Temsilciliklerimizce yerel basına verilen mülakatların sayısı	Sayı	2019	1.600	1.600	100	45	30	45	30	150	9	Ulaşılamadı
10	Vizesiz seyahat edilen yabancı ülke sayısı	Sayı	2019	71	71	74	74	74	74	74	74	104	Aşıldı
11	Yurtdışı temsilcilikleri için satın alınan ve kiralanan bina sayısı	Sayı	2019	432	434	437	437	437	437	429	429	99	Kısmen Ulaşıldı
12	Yurtdışı temsilciliklerin sayısı	Sayı	2019	246	243	248	246	246	248	248	248	102	Aşıldı
13	Yurtdışına atanan personelimize yönelik düzenlenen eğitimlere katılanların sayısı	Sayı	2019	135	110	110	0	0	141	0	141	128	Aşıldı
14	Yurtdışındaki temsilciliklerimizde görevlendirilen hukuk danışmanları sayısı	Sayı	2019	38	38	44	44	44	44	44	44	116	Aşıldı

15	Yurtdışındaki temsilciliklerimizde profesyonel hukuki yönlendirmeden faydalanan vatandaş sayısı	Sayı	2019	28.800	28.800	24.000	5.884	5.586	5.396	6.132	22.998	80	Kısmen Ulaşıldı
----	---	------	------	--------	--------	--------	-------	-------	-------	-------	--------	----	-----------------

DEĞERLENDİRME: “Dış Politikanın Yürütülmesi ve Konsolosluk Hizmetlerinin Geliştirilmesi” alt programında 15 performans göstergesi yer almaktadır. Bahsekonu performans göstergelerinden 9’unda hedeflenen değer aşılmış, 3’ünde hedeflenen değere kısmen ulaşılmış ve 3’ünde hedeflenen değere ulaşamamıştır. Bu itibarla, alt programda yeralan performans göstergelerine ait hedeflerden % 60’ında hedeflenen değerin aşıldığı, % 20’sinde hedeflenen değere kısmen ulaşıldığı ve % 20’sinde hedeflenen değere ulaşılamadığı görülmüştür. % 100 başarı gösterilemeyen göstergelerin pek çoğunda ise % 80’nin üzerinde başarı gösterildiği izlenmiştir. Alt program hedeflerine ulaşamamasında koronavirüs salgını büyük ölçüde etkili olmuştur. Koronavirüs salgını kapsamında alınan tedbirler nedeniyle faaliyetlerin devam ettirilmesinde yaşanan olumsuzluklar aşağıda yeralmaktadır:

- Öngörülenden daha fazla vatandaşımız yurtdışında mağdur kalmıştır.
- Ambulans uçak taleplerinde artış olmuştur.
- Alınan tedbirler konsolosluk hizmeti işlem sayısını nispeten etkilemiştir.
- Koronavirüs salgını sebebiyle sınırların kapatılması ve vize verilmesinin durdurulması E-vize sistemi üzerinden vize ita edilen yabancı sayısında azalma yaşanmasına neden olmuştur.
- Gerçekleştirilmesi öngörülen gezici konsolosluk hizmetlerinin bir kısmının ertelenmesi ihtiyacı doğmuştur.
- Konsolosluk Çağrı Merkezi (KÇM) tarafından alınan çağrılarda azalma yaşanmıştır.
- Salgın dış temsilciliklerimizin basın temaslarını önemli ölçüde olumsuz etkilemiştir.
- İmzalanması öngörülen anlaşmalara ilişkin müzakerelerin yürütülmesinde gecikme yaşanmıştır.
- Programda yeralan “yurtdışındaki temsilciliklerimizde profesyonel hukuki yönlendirmeden faydalanan vatandaş sayısı” performans hedefine ulaşılmasında sapma yaşanmıştır.
- Bakanlığımız ve diğer kamu kurum/kuruluşlarının yurtdışına atanan personeline yönelik tayin eğitimlerinin yapılmaması veya ertelenmesi sözkonusu olmuştur.
- Temsilciliklerimizin bulunduğu ülkelerdeki gayrimenkul piyasa koşulları bina kiralama/satın alma süreçlerini olumsuz etkilemiştir.

Koronavirüs salgını çerçevesinde alınan önlemler, dış temsilciliklerimizin basınla temas imkanlarını önemli ölçüde olumsuz etkilemiş olsa da, ülkemizin salgınla mücadele kapasitesi ve gerçekleştirdiği başarılı tahliye operasyonları dış basında geniş yer bulmuş ve kamu diplomasisi

açısından önemli avantaj teşkil etmiştir. Öte yandan, salgın sebebiyle Bakanlığımızca yapılması planlanan toplantı, istişare ve benzeri faaliyetler uzaktan erişim yöntemleriyle gerçekleştirilmiştir.													
Yıl:	2020												
Programın Adı:	MİLLİ KÜLTÜR												
Alt Programın Adı:	YURTDIŞINDA TÜRK KÜLTÜR VARLIĞINI KORUMA VE TANITMA												
Alt Program Hedefi:	Yurtdışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve dini konularda aydınlatılması ile ülkemizin tarihi, kültürel ve sanatsal zenginliklerinin yurtdışında tanıtılması, tanınırlığının artırılması												
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Son Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri			1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Dış temsilciliklerimizce milli değerlerin ve Türk kültürünün yurtdışında korunmasına ve tanıtımına yönelik gerçekleştirilen proje ve faaliyetlerin sayısı	Sayı	2019	157	220	52	13	5	4	10	32	15	Ulaşılamadı
2	Yurtdışında görevlendirilen din görevlisi sayısı	Sayı	2019	1.405	1.500	1.500	1.320	1.371	1.335	1.343	1.343	90	Kısmen Ulaşıldı
3	Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın sayısı	Sayı	2019	6.714.296	6.000.000	6.800.000	6.000.000	6.800.000	6.719.200	6.718.300	6.718.300	112	Aşıldı

DEĞERLENDİRME: “Milli Kültür” programı altında “Yurtdışında Türk Kültür Varlığını Koruma ve Tanıtma” alt programı ve alt programa bağlı 3 performans göstergesi yeralmaktadır. “Milli Kültür” programında yeralan performans göstergelerinden 1’inde hedeflenen değerin aşıldığı, 1’inde hedeflenen değere kısmen ulaşıldığı ve 1’inde hedeflenen değere ulaşılamadığı görülmüştür.

Bu itibarla, alt programda yeralan performans göstergelerine ait hedeflerden % 34’ünde hedeflenen değerin aşıldığı, % 33’ünde hedeflenen değere kısmen ulaşıldığı ve % 33’ünde ise hedeflenen değere ulaşılamadığı izlenmiştir. Hedeflenen değere kısmen ulaşılan performans hedefinde % 90 oranında başarı gösterildiği izlenmiştir.

2020 yılı için belirlenen performans hedeflerine ulaşılmamasında genel olarak koronavirüs salgınının etkili olduğu görülmüştür. Bu nedenle, yurtdışında gerçekleştirilecek toplantı, konferans, forum, sergi ve etkinliklerin veya ziyaretlerin ertelenmesi sözkonusu olmuştur.

Ayrıca salgın, yurtdışında görevlendirilen din görevlilerinin sayısında sapma ya da göreve intikallerinde gecikme yaşanmasına neden olmuştur.

Yıl:	2020												
Programın Adı:	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER												
Alt Programın Adı:	ŞEHİTLİKLERE YÖNELİK HİZMETLER												
Alt Program Hedefi:	Yurtdışı ve yurtiçi Türk şehitliği anıtlarının yapılması, korunması ve gelecek nesillere bırakılması												
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Son Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri			1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Şehitliklerle/Askeri Defin Yerleriyle İlgili Ortak Komisyon Toplantısı sayısı	Sayı	2019	1	1	1	0	0	0	0	0	0	Ulaşılamadı
2	Yurtdışında bakım, onarım ve korunması sağlanan ve/veya mutaat cari masraflarının karşılanmasına katkıda bulunulan Türk Şehitlikleri ve Anıtlarının sayısı	Sayı	2019	22	22	22	16	0	3	3	22	100	Ulaşıldı
3	Yurtdışında yeni Türk şehitliği anıtı projelerinin sayısı	Sayı	2019	1	1	1	1	1	1	1	1	100	Ulaşıldı
DEĞERLENDİRME: “Şehit Yakını ve Gaziler” programı altında “Şehitliklere Yönelik Hizmetler” alt programı bulunmaktadır. Söz konusu alt program 3 performans göstergesi ile ilişkilendirilmiştir. “Şehitliklere Yönelik Hizmetler” alt programında yeralan performans göstergelerinden 2’ine ulaşılmış ve 1’ine ulaşılammıştır. Bu itibarla, performans göstergelerine ait hedeflerden % 67’sine ulaşıldığı ve % 33’üne ulaşılmadığı görülmektedir. 2020 yılı için belirlenen performans hedeflerine ulaşılmasında koronavirüs salgını etkili olmuş ve şehitliklerle/askeri defin yerleriyle ilgili ortak komisyon toplantılarının düzenlenmesi mümkün olmamıştır.													

Yıl:	2020												
Programın Adı:	ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM												
Alt Programın Adı:	EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM												
Alt Program Hedefi:	Yurtdışında yaşayan vatandaşlara Türk dilinin öğretilmesi												
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Son Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri			1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Türkçe öğretmek için görevlendirilen öğretmen sayısı	Sayı	2019	1.220	1.400	1.400	1.220	1.214	1.118	1.072	1.072	77	Ulaşılamadı
2	Yurtdışındaki MEB'e bağlı okullarda görevlendirilen öğretmen sayısı	Sayı	2019	441	500	500	473	470	457	513	513	103	Aşıldı
3	Yurtdışındaki okullarda görevlendirilen okutman sayısı	Sayı	2019	81	100	100	97	99	87	95	95	95	Kısmen Ulaşıldı
DEĞERLENDİRME: “Uluslararası Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim” programı altında “Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim” alt programı bulunmaktadır. Söz konusu alt program 3 performans göstergesi ile ilişkilendirilmiştir. “Eğitim İşbirlikleri ve Yurtdışı Eğitim” alt programında yeralan performans göstergelerinden 1’ine kısmen ulaşılmış, 1’ine ulaşamamış ve 1 göstergede ise tahmin edilen hedef aşılmıştır. Bu itibarla, performans göstergelerine ait hedeflerden % 33’üne kısmen ulaşıldığı, % 33’üne ulaşamadığı ve % 34’ünün aşıldığı görülmektedir. Hedeflenen değere kısmen ulaşılan performans hedefinde % 95 oranında başarı gösterildiği izlenmiştir. 2020 yılı için belirlenen performans hedeflerine ulaşılmamasında koronavirüs salgını etkili olmuştur. Yurtdışına öğretmen ve okutman atamalarında veya görev değişimi aşamalarında salgının etkisi altında bulunan ülkeler arası seyahat ve vize kısıtlaması gibi öngörülemeyen zorluklar yaşanmıştır.													

Tablo 22. Form 2: Performans Göstergesi Sonuçları Formu

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
DIŞ POLİTİKA	DIŞ İLİŞKİLER	Komşu ve yakın coğrafyadaki ülkeler başta olmak üzere diğer ülkeler ile uluslararası ve bölgesel örgütlerle işbirliğinin geliştirilmesi, terörizmle uluslararası alanda etkin mücadele edilmesi, Türkiye'nin uluslararası işbirliği altyapısının hukuki ve stratejik çerçevesinin geliştirilmesi	Akademik eğitim programlarına katılan yabancı diplomatların sayısı	222	155	Ulaşılamadı
			Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde takip edilen davaların sayısı	130	110	Aşıldı
			Çok taraflı olarak imzalanan ve onay süreci tamamlanan anlaşma sayısı	18	27	Aşıldı
			Dışişleri Bakanı ve Bakan Yardımcıları tarafından gerçekleştirilen ikili ve çok taraflı yurtdışı ziyaretlerinin sayısı	204	265	Aşıldı
			Dışişleri Bakanlığınca ikili düzeyde yurtdışına gerçekleştirilen diğer ziyaret, toplantı ve siyasi istişare sayısı	299	531	Aşıldı

			Diplomasi Akademisi tarafından diğer kamu kurum/ kuruluşlarının dış ilişkilerle görevli personeline verilen eğitim sayısı	400	432	Aşıldı
			İkili düzeyde imzalanan ve onay süreci tamamlanan anlaşma sayısı	572	397	Ulaşılamadı
			İkili eğitim programları çerçevesinde eğitim verilen yabancı diplomat sayısı	125	141	Aşıldı
			Katkı (ödemeleri), üyelik aidatı (ödemeleri) ve yardım yapılan uluslararası ve bölgesel örgütlerin sayısı	102	137	Aşıldı
			Merkezi İstanbul'da bulunan uluslararası-bölgesel örgüt sayısı	13	12	Kısmen Ulaşıldı
			Misyon şeflerinin atama belgeleri (Cumhurbaşkanı kararı) ile yabancı konsolosların buyrultu belgelerinin sayısı	109	68	Ulaşılamadı
			Onaylanarak Resmi Gazetede yayımlanan uluslararası anlaşmalar	165	142	Kısmen Ulaşıldı

			Sunucusu olduğumuz karar sayısı	99	117	Aşıldı
			Türkiye-UNDP Kalkınmada İşbirliği Programı çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin sayısı	15	2	Ulaşılamadı
			Uluslararası - bölgesel örgütlerin merkezleri ile bağlı ofis ve ajanslarında her seviyede görev yapan Türk vatandaşlarının sayısı	1.200	1.199	Ulaşıldı
			Uluslararası genç diplomatlar eğitim programına katılan yabancı diplomat sayısı	70	0	Ulaşılamadı
			Uluslararası örgütler tarafından imzaya açılan sözleşmelere katılım sayısı	76	21	Ulaşılamadı
			Uluslararası planda terörizmin finansmanını engellemeye yönelik etkin işletilen eşgüdüm mekanizmalarının sayısı	22	26	Aşıldı

			Ülkemize Dışışleri Bakan ve Bakan Yardımcıları düzeyinde gerçekleştirilen ikili ve çok taraflı ziyaret sayısı	110	60	Ulaşılamadı
			Ülkemizi hedef alan terör örgütleri hakkında uluslararası planda yayınlanan muteber akademik yayınlar ile yazılı ve görsel basında çıkan haberlerin sayısı	270	280	Aşıldı
			Ülkemizin arabuluculuk alanındaki faaliyetlerinin sayısı	6	9	Aşıldı
			Üyesi olunan uluslar- arası ve bölgesel örgüt sayısı	121	110	Kısmen Ulaşıldı
			Yabancı heyetlere verilen eğitim sayısı	17	7	Ulaşılamadı
			Yüksek Düzeyli Stratejik/İşbirliği Konseyi tarafından gerçekleştirilen toplantı sayısı	28	10	Ulaşılamadı

DIŞ POLİTİKA	DIŞ POLİTİKANIN YÜRÜTÜLMESİ VE KONSOLOSLUK HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	Yurtdışı temsilciliklerimizin sayısının ülkemizin prestijine yakışır şekilde geliştirilmesi ve temsilcilikler vasıtasıyla sunulan hizmetlere yurtdışındaki vatandaşlarımızın erişiminin daha da kolaylaştırılması ve ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin artırılması	Çeşitli ülkelerde mağdur durumda kalan ve ülkemize dönüşü sağlanan vatandaş sayısı	53	170	Aşıldı
			Çeşitli ülkelerde rahatsızlanarak ambulans uçakla ülkemize getirilen vatandaş sayısı	30	332	Aşıldı
			Dış temsilciliklerdeki konsolosluk hizmeti işlem sayısı	1.415.134	1.565.182	Aşıldı
			E-Vize Çağrı Merkezi tarafından hizmet verilen yabancı sayısı	100.000	138.411	Aşıldı
			E-vize sistemi üzerinden vize ita edilen yabancı sayısı	6.500.000	768.154	Ulaşılamadı
			Gezici konsolosluk hizmeti sayısı	10	7	Ulaşılamadı
			Konsolosluk Çağrı Merkezine başvuran vatandaş sayısı	759.000	627.934	Kısmen Ulaşıldı
			Koordinasyonu yapılan sosyal güvenlik ve istihdam alanında ikili işbirliği anlaşmalarının sayısı	29	30	Aşıldı

			Temsilciliklerimizce yerel basına verilen mülakatların sayısı	1.600	150	Ulaşılamadı
			Vizesiz seyahat edilen yabancı ülke sayısı	71	74	Aşıldı
			Yurtdışı temsilcilikleri için satın alınan ve kiralanan bina sayısı	434	429	Kısmen Ulaşıldı
			Yurtdışı temsilciliklerin sayısı	243	248	Aşıldı
			Yurtdışına atanan personelimize yönelik düzenlenen eğitimlere katılanların sayısı	110	141	Aşıldı
			Yurtdışındaki temsilciliklerimizde görevlendirilen hukuk danışmanları sayısı	38	44	Aşıldı
			Yurtdışındaki temsilciliklerimizde profesyonel hukuki yönlendirmeden faydalanan vatandaş sayısı	28.800	22.998	Kısmen Ulaşıldı

MİLLİ KÜLTÜR	YURTDIŞINDA TÜRK KÜLTÜR VARLIĞINI KORUMA VE TANITMA	Yurtdışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve dini konularda aydınlatılması ile ülkemizin tarihi, kültürel ve sanatsal zenginliklerinin yurtdışında tanıtılması, tanınırlığının artırılması	Dış temsilciliklerimizce milli değerlerin ve Türk kültürünün yurtdışında korunmasına ve tanıtımına yönelik gerçekleştirilen proje ve faaliyetlerin sayısı	220	32	Ulaşılamadı
			Yurtdışında görevlendirilen din görevlisi sayısı	1.500	1.343	Kısmen Ulaşıldı
			Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın sayısı	6.000.000	6.718.300	Aşıldı
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	ŞEHİTLİKLERE YÖNELİK HİZMETLER	Yurtdışı ve yurtiçi Türk şehitliği anıtlarının yapılması, korunması ve gelecek nesillere bırakılması	Şehitliklerle/Askeri Defin Yerleriyle İlgili Ortak Komisyon Toplantısı sayısı	1	0	Ulaşılamadı
			Yurtdışında bakım, onarım ve koruması sağlanan ve/veya mutad cari masraflarının karşılanmasına katkıda bulunulan Türk Şehitlikleri ve Anıtlarının sayısı	22	22	Ulaşıldı
			Yurtdışında yeni Türk Şehitliği Anıtı projelerinin sayısı	1	1	Ulaşıldı
ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM	EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM	Yurtdışında yaşayan vatandaşlara Türk dilinin öğretilmesi	Türkçe öğretmek için görevlendirilen öğretmen sayısı	1.400	1.072	Ulaşılamadı
			Yurtdışındaki MEB'e bağlı okullarda görevlendirilen öğretmen sayısı	500	513	Aşıldı
			Yurtdışındaki okullarda görevlendirilen okutman sayısı	100	95	Kısmen Ulaşıldı

2020 YILI PERFORMANS PROGRAMI GENEL DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Bakanlığımızın 2019-2023 dönemi Stratejik Planının ikinci uygulama dilimi olan 2020 yılı Performans Programında 4 program ve bunlara bağlı 5 alt program ve 48 performans göstergesi bulunmaktadır. Ayrıca, 2019-2023 dönemi Stratejik Planımızda yeralan 29 performans göstergesinden 10'u 2020 Yılı Performans Programında yer almaktadır.

2020 yılı Performans Programımızda yeralan alt program hedeflerinin gerçekleştirilmesinde genel olarak koronavirüs salgınının yanı sıra dış politikanın belirsiz yapısının olumsuz etkileri yaşanmıştır. 2020 yılının bütünü değerlendirildiğinde, amaç ve hedefler aynı kalsa da, salgın öncesinde tespit edilen performans göstergelerinin, salgın döneminde ortaya konulan çalışmayı ölçmek açısından şekil değiştirdiğini söylemek mümkündür. Ziyaretlerin yerini, telefon görüşmeleri ve çevrimiçi etkinlikler almış; istişareler ve uluslararası toplantılar ise videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla, salgın öncesindeki diplomasi anlayışı temelinde belirtilen gösterge değerleri, yıl içerisinde sağlanan gelişmeyi tam olarak yansıtamamaktadır. Bu çerçevede, ziyaret, toplantı ve istişarelerin işlevlerini üstlenen videokonferans görüşmeleri ve uluslararası/bölgesel örgütlerin çevrimiçi düzenlenen toplantılarına katılım, tablolara gerekli açıklamalar yapılmak suretiyle dahil edilmiştir. Salgının diplomatik işleyiş bakımından getirdiği yeniliklerin önemli bir kısmının kalıcı olacağı ve önümüzdeki dönemde uygulanmaya devam edileceği tahmin edilmektedir.

2020 yılı performans programında yeralan alt program hedeflerinin genel değerlendirmesi sonucunda 22 göstergenin %100'ün üzerinde, 3 göstergenin % 100 oranında ve 8 göstergenin ise % 80 ve üzerinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bakanlığımızca % 80 ve üzerinde gerçekleştirilen hedefler başarılı olarak değerlendirmektedir. Programda yeralan 48 göstergeden 33'ünün % 80 ve üzerinde gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu itibarla, Alt Program hedeflerinin gerçekleştirilmesinde genel olarak Bakanlığımızın başarılı olduğu değerlendirilmektedir.

2.2. PERFORMANS DENETİM SONUÇLARI

2019-2023 dönemi Stratejik Planımızla ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifimizle uyumlu olarak hazırlanan Bakanlığımız "2020 Yılı Performans Programı"nın denetim sonuçlarına Bakanlığımızın bir sonraki yıl idare faaliyet raporunda yer verilecektir.

STRATEJİK PLANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

2019-2023 dönemini kapsayan Stratejik Planımız, 6 stratejik amaç altında, 16 hedef ve 29 performans göstergesinden oluşmaktadır. Stratejik amaç ve hedeflerimiz, Bakanlığımız misyon ve vizyonu gözönünde bulundurularak, durum analizi sonucunda ortaya çıkan ihtiyaçlar çerçevesinde belirlenmiştir.

STRATEJİK PLAN DEĞERLENDİRME TABLOLARI

STRATEJİK AMAÇ: 1

Tablo 23. Stratejik Plan Değerlendirme Tabloları

A1***	Ulusal çıkarlarımız doğrultusunda Türkiye’nin bölgesinde ve ötesinde girişimci ve insani dış politika yürütülmesi ve etkinliğinin artırılması.
H1.1	Komşularımız, yakın coğrafyamız ve ötesinde tüm kıtalarla siyasi, ekonomik, ticari, sosyal ve kültürel alanlardaki ilişkilerimizin ve işbirliğimizin güçlendirilmesi için çalışmalara devam edilecektir.
H1.1 Performans	-Hedef altında yeralan 4 göstergeden herbiri için “hedefe etki” oranı % 25 olarak belirlenmiştir. -2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre; PG1.1.1. performans hedefinde % 130, PG1.1.2. performans hedefinde % 178, PG1.1.3. performans hedefinde % 36 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. -Stratejik Plan değerlendirmesine göre PG1.1.4. performans göstergesinde ise % 51 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. $(\%130*\%25)+(\%178*\%25)+(\%36*\%25)+(\%51*\%25)$ $\%32,5+\%44,5+\%9+\%12,75= \%98,75$
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedefe ilişkin performans göstergelerinin büyük ölçüde gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Başta koronavirüs olmak üzere dış politikanın dinamik ve belirsiz yapısından kaynaklı Bakanlığımız dışında kalan etkenler nedeniyle PG.1.1.4. yeralan hedefe ulaşamadığı gözlenmiştir. 2020 yılının bütünü değerlendirildiğinde, amaç ve hedefler aynı kalsa da, salgın öncesinde tespit edilen performans göstergelerinin, salgın döneminde ortaya konulan çalışmayı ölçmek açısından şekil değiştirdiğini söylemek mümkündür. Ziyaretlerin yerini, telefon görüşmeleri ve çevrimiçi etkinlikler almış; istişareler ve uluslararası toplantılar ise videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Bakanlığımızın daha da etkin bir dış politika yürütmesi açısından aşağıda yeralan hususlar önem arz etmektedir: - Başta yakın coğrafyamız olmak üzere tüm kıtalarda bulunan ülkelerde meydana gelen gelişmelerin yakından takip edilmesi, - Bu ülkelerle ikili ilişkilerimizin ve işbirliğimizin geliştirilmesini teminen ikili düzeyde karşılıklı ziyaretlerin gerçekleştirilmesine önem ve öncelik verilmesi, - Her alanda ikili düzeyde düzenlenecek toplantı, seminer ve istişarelere katılımın artırılması.

Sorumlu Birim		İkili Siyasi İşler Genel Müdürlükleri, EÇGM			
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.1.4. İkili düzeyde imzalanan ve onay süreci başlatılan anlaşma sayısı (Kümülatif)	25%	572	580	297	% - 3.438
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Hedefe ilişkin olarak belirlenen tespit ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.				
Etkililik	Başta koronavirüs olmak üzere dış politikanın dinamik ve belirsiz yapısından kaynaklı nedenlerden dolayı 2020 yılı gösterge değerine ulaşamamıştır. Koronavirüs salgını nedeniyle anlaşmaların imzalanması ve onay süreçleri olumsuz etkilenmiştir. Ayrıca, Performans Programımızla uyumlu hale getirilebilmek için bahsekonu gösterge ifadesinde ve değerlerinde güncellenme yapılması planlanmaktadır.				
Etkinlik	Hedefin gerçekleştirilmesinde öngörülemeyen bir maliyet ortaya çıkmamıştır. Tahmini maliyet tablosunda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.				
Sürdürülebilirlik	Performans hedefinin sürdürülmesi uygun olacaktır.				

*** **“PG1.1.1.** Muhtelif ülkelere Bakan ve Bakan Yardımcıları düzeyinde gerçekleştirilecek ikili ve çok taraflı ziyaretlerin sayısı (Kümülatif)”; **“PG1.1.2.** İkili düzeyde gerçekleştirilecek diğer ziyaret, toplantı ve siyasi istişare sayısı (Kümülatif)” ile **“PG1.1.3.** Yüksek Düzeyli Stratejik/İşbirliği Konseyi tarafından gerçekleştirilen toplantı sayısı” performans göstergelerinin değerlendirme sonuçlarına 2020 yılı Performans Programımızın “Dış İlişkiler - Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer verilmiştir.

Ayrıca, Performans Programımızda, **“PG1.1.1”**de yeralan performans göstergesi ifadesi “Dışişleri Bakanı ve Bakan Yardımcıları tarafından gerçekleştirilen ikili ve çok taraflı yurtdışı ziyaretlerinin sayısı” olarak ve **“PG1.1.2”** de yeralan performans göstergesi ifadesi “Dışişleri Bakanlığınca ikili düzeyde yurtdışına gerçekleştirilen diğer ziyaret, toplantı ile siyasi istişare sayısı” olarak yer almaktadır. Sözkonusu performans göstergelerinde ifade farkı olmakla beraber değerlendirme kriterlerinin aynı olması nedeniyle Planımızla uyumlu oldukları değerlendirilmektedir. Performans Programımızla uyumlu hale getirilebilmek için bahsekonu gösterge ifadelerinde ve değerlerinde güncellenme yapılması planlanmaktadır.

A1***		Ulusal çıkarlarımız doğrultusunda Türkiye'nin bölgesinde ve ötesinde girişimci ve insani dış politika yürütülmesi ve etkinliğinin artırılması.			
H1.2		Uluslararası ve bölgesel örgütlerdeki etkinliğimiz arttırılacaktır.			
H1.2 Performans		Hedef altında yeralan 3 göstergenin “hedefe etki” oranları sırasıyla % 50, % 25 ve % 25 olarak belirlenmiştir. -Stratejik Plan değerlendirmesine göre; PG1.2.1. performans hedefinde % 155, PG1.2.2. performans hedefinde % 144 ve - 2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG1.2.3. performans hedefinde % 118 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. $(\%155*\%50)+(\%144*\%25)+(\%118*\%25)$ $\%77,5+\%36+\%29,5=\%143$			
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni		Hedefe ilişkin performans göstergelerinin % 100 ve üzerinde bir oranla gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bununla birlikte, hedefin gerçekleştirilmesinde, başta koronavirüs salgınının neden olduğu olumsuzluklar olmak üzere uluslararası gelişmelerin dinamik ve belirsiz yapısı, örgütlerin karar alma mekanizmalarının yavaş olması/işlememesi ile uluslararası kurumlarda yaşanan değişim baskısı gibi güçlüklerle karşılaşmıştır.			
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler		Uluslararası ve bölgesel örgütlerle işbirliğimizin karşılıklı menfaatler doğrultusunda güçlendirilmesi için çalışmalara devam edilecektir. Ulusal ve bölgesel örgütlerde daha fazla Türk vatandaşının görev yapması olanaklarının arttırılmasına çalışılacaktır.			
Sorumlu Birim		Çok Taraflı Siyasi İşler Genel Müdürlükleri, ÇEGM, UGGM			
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.2.1. Üyesi bulunduğumuz uluslararası-bölgesel örgütler bağlamında düzenlenen zirve, konferans ve komite vb. toplantılara katılım sayısı (Kümülatif)	50%	51	53	82	% 1.550
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					

İlgililik	Çok boyutlu ve zorlu sınamalara paralel olarak çok taraflı platformlarda da değişim süreçlerinin önümüzdeki dönemlerde de devam edeceği öngörülmektedir. “Uluslararası ve bölgesel örgütlerdeki etkinliğimizin artırılması” hedefine ilişkin tespit ve ihtiyaçlarımız bu durum gözönünde bulundurularak belirlenmiştir. Bu bağlamda, hedefimize ilişkin belirlenen tespit ve ihtiyaçlarımızda bir değişiklik yapılması ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	Hedefin gerçekleştirilmesinde dış politikanın dinamik ve belirsiz yapısından kaynaklanan güçlüklerle karşılaşılma ile birlikte hedef tutturulmuştur.
Etkinlik	Hedefin gerçekleştirilmesinde öngörülemeyen bir maliyet ortaya çıkmamıştır. Tahmini maliyet tablosunda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Sürdürülebilirlik	Komşu bölgelerle sınırlı eylem alanını daha da genişletmek ve diğer küresel konulara da önalıcı bir şekilde müdahil olmak ihtiyacının bulunması nedeniyle performans hedefinin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetlerimize devam edilecektir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.2.2. Çok Taraflı olarak imzalanan ve onay süreci tamamlanan anlaşma sayısı	25%	20	18	26	% 300

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler	
İlgililik	Hedefe ilişkin tespit ve ihtiyaçlarımızda herhangi bir değişiklik yapılması ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	2020 yılı sonu itibarıyla, hedeflenen değer üzerinde çok taraflı olarak imzalanan ve onay süreci başlatılan anlaşma bulunmaktadır. Performans Programımızla uyumlu hale getirilebilmek için bahse konu gösterge ifadesinde ve değerlerinde güncellenme yapılması planlanmaktadır.
Etkinlik	Hedefin gerçekleştirilmesinde öngörülemeyen bir maliyet ortaya çıkmamıştır. Tahmini maliyet tablosunda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Sürdürülebilirlik	Performans hedefinin sürdürülmesi uygun olacaktır.

*** **PG1.2.3.** “Sunucusu olduğumuz karar sayısı (Yıllık kümülatif toplam)” performans göstergesinin değerlendirme sonucuna 2020 yılı Performans Programımızın “Dış İlişkiler - Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer verilmiştir.

A1***	Ulusal çıkarlarımız doğrultusunda Türkiye'nin bölgesinde ve ötesinde girişimci ve insani dış politika yürütülmesi ve etkinliğinin artırılması.
H1.3	Dış politikanın daha etkin ve yaygın yürütülebilmesi için yurtdışı temsilcilik sayısı arttırılacak, Temsilciliklerimizin işlevi çeşitlendirilecek ve daha aktif hale getirilecektir.
H1.3 Performans	2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG1.3.1. performans hedefi % 102 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etkisi % 100'dür. (%102*%100)=%102
Sorumlu Birim	Personel Genel Müdür Yardımcılığı (PERD)

*** **PG1.3.1.** "Açılması öngörülen temsilcilik sayısı (Kümülatif)" performans göstergesinin değerlendirme sonucuna 2020 yılı Performans Programımızın "Dış Politikanın Yürütülmesi ve Konsolosluk Hizmetlerinin Geliştirilmesi - Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer verilmiştir. Ayrıca, Performans Programımızda, "**PG1.3.1.**"de yeralan performans göstergesi ifadesi "Yurtdışı temsilciliklerin sayısı" olarak yer almaktadır. Söz konusu performans göstergesinde ifade farkı olmakla beraber değerlendirme kriterinin aynı olması nedeniyle Planımızla uyumlu olduğu değerlendirilmektedir. Performans Programımızla uyumlu hale getirilebilmek için bahse konu gösterge ifadesinde ve değerlerinde güncellenme yapılması planlanmaktadır.

STRATEJİK AMAÇ: 2

A2***	Terörizmle etkin mücadele edilmesi.
H2.1	Terörizmin finansmanı ile mücadelede uluslararası eşgüdüm güçlendirilecektir.
H2.1 Performans	2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG2.1.1'de yeralan performans hedefi % 118 gerçekleştirilmiştir. Hedefe etki oranı % 100'dür. H2.1= (%118*%100)=%118
H2.2	Terör örgütlerinin propagandasına karşı uluslararası düzeyde etkin mücadele edilecektir.
H2.2 Performans	2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG2.2.1'de yeralan performans hedefi % 104 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etki oranı % 100'dür. H2.2= (%104*%100)=%104
Sorumlu Birim	Araştırma ve Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü (AGGM)

*** **H2.1** hedefinde yeralan "**PG2.1.1.** Uluslararası planda terörizmin finansmanını engellemeye yönelik etkin işletilen eşgüdüm mekanizmalarının sayısı (Kümülatif)" ile H2.2 hedefinde yeralan "**PG2.2.1.** Ülkemizi hedef alan terör örgütleri hakkında uluslararası planda muteber akademik yayınlar ile yazılı ve görsel basında çıkan haberlerin sayısı (Kümülatif)" performans göstergelerinin değerlendirme sonuçlarına 2020 yılı Performans Programımızın "Dış İlişkiler - Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer verilmiştir.

STRATEJİK AMAÇ: 3

A3***		İnsan odaklı dış politikamız çerçevesinde başta yakın bölgemiz olmak üzere tüm kıtalarda güvenlik, istikrar ve kalkınmanın desteklenmesi.			
H3.1		Irak'ın yeniden imarı için katkı sağlanacaktır.			
H3.1 Performans		Performans göstergelerinin her birinin hedefe etki oranları % 50 olarak belirlenmiştir. PG3.1.1 hedefi % 10 oranında ve PG3.1.2 hedefi ise % 67 oranında gerçekleştirilmiştir. $(\%10 \times \%50) + (\%67 \times \%50)$ $\%5 + \%33,5 = \%38,5$			
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni		Irak'ta yaşanan siyasi belirsizlik ile yıl boyu devam eden ABD-İran gerginliği, Irak'ın iktisadi kalkınmasının ön şartı konumunda bulunan yeniden imar faaliyetlerinin geri planda kalmasına sebebiyet vermiştir. Diğer taraftan, koronavirüs salgını nedeniyle alınan tedbirlere bağlı olarak ülkemiz ile Irak arasındaki ilişkilerde nispi durgunluk yaşanmıştır.			
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler		Koronavirüs salgınının sona ermesiyle birlikte, ilişkilerimizin her mecrada ivme kazanması hedeflenmektedir.			
Sorumlu Birim		İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü (GAGM)			
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.1.1. Ülkemizin Irak'a kalkınma ve yeniden imar yardımlarının artması (Kümülatif % artış)	50%	2004-2017 Toplam Yardım Tutarı 376,24 milyon \$	20	1,99	% 10
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	2018 Şubat ayında Kuveyt'te düzenlenen Irak'ın Yeniden İmarı Konferansı'nda 50 milyon ABD Doları hibe taahhüdünde bulunulmuştur. 2020'de hibenin %20'si (10 milyon ABD Doları) yapılması planlanmıştır. Ancak, salgın koşulları nedeniyle TİKA marifetiyle 996.893 ABD Doları tutarında yardımda bulunabilmiştir (Bu miktar öncül olup, diğer kuruluşlarla ilgili Kalkınma Yardımları İstatistikleri'nin toplanma süreci devam etmektedir. Gerek veri takvimi gerekse koronavirüs salgın sürecinin getirdiği gecikmeler nedeniyle tüm Türkiye verisi henüz oluşmamıştır). Irak'ta yaşanan siyasi belirsizlik ile yıl boyu devam eden ABD-İran gerginliği, Irak'ın iktisadi kalkınmasının ön şartı konumunda bulunan yeniden imar faaliyetlerinin geri planda kalmasına sebebiyet vermiştir. Öte				

	yandan, Mustafa Kazımı'nın 7 Mayıs 2020 tarihinde Başbakanlık görevini üstlenmesi, programında iktisadi kalkınmaya öncelik vermesi, bu çerçevede ekonomik sorunları ve çözüm önerilerini havi bir Beyaz Kağıt'ın hazırlanmış olması önem arz etmektedir. Ayrıca, Kazımı'nın 17 Aralık 2020 tarihinde ülkemizi ziyareti çerçevesinde gerçekleştirilen görüşmelerde Irak'ın yeniden imarı konusunun ele alınması ve Kazımı'nın Türk firmalarının sorunlarıyla yakından ilgileneceği taahhüdünde bulunarak firmalarımızı Irak'a yeni yatırımlar yapmaya davet etmesi, hedefin gerçekleştirilmesi için gereken siyasi iradenin ortaya konması bakımından anlamlıdır.				
Etkililik	Irak'ın yeniden imarı konulu 2018 Kuveyt Konferansı'nda ülkemiz 5 milyar ABD Doları kredi ve 50 milyon ABD Doları proje bazlı hibe taahhüdünde bulunmuştur. Bu miktarın tahsis edilebileceği önemli alt yapı projelerini haiz öneri listemiz Irak tarafıyla paylaşılmış olup yanıt beklenmektedir. Öte yandan, yeni Başbakan Kazımı'nın iktisadi gelişim konusunu önceliklendirilmesi, 2021 yılında, bu alanda beklentilerimiz doğrultusunda gelişmeler yaşanabileceğine işaret etmektedir.				
Etkinlik	Hedef değerinin değiştirilmesini gerektiren bir durum sözkonusu olmamakla birlikte, 2020 yılının Aralık ayında Irak Merkez Bankasının Irak Dinarının değerini devalüe etmesinin, ABD Doları cinsinden yapılacak yardımların verimliliği üzerinde olumlu etkiye sebep olabileceği değerlendirilmektedir.				
Sürdürülebilirlik	Irak'ın iktisadi kalkınması ve siyasi istikrarının sağlanması ülkemiz için stratejik bir hedef olup, bu bağlamda tespit edilen performans hedefinin sürdürülmesi uygun olacaktır.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.1.2. Türkiye ile Irak arasındaki sınır kapısı sayısı	50%	2	3	2	% 0
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Irak'ta yaşanan ekonomik istikrarsızlığa bağlı olarak başlayan toplumsal olaylar neticesinde hükümetin 2020 yılı başında istifasıyla birlikte ülkede siyasi belirsizlik ortamı başgöstermiştir.				
Etkililik	Irak'taki siyasi belirsizlik ortamı ve koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı içerisinde hedefe ulaşamamış olmakla birlikte, stratejik önemi haiz bu hedefin gerçekleşmesi irademiz bakidir.				
Etkinlik	Maliyetlerle alakalı bir değişiklik sözkonusu olmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Hedefin sürdürülmesinde ülkemiz açısından herhangi bir kurumsal risk görülmemektedir.				

A3***	İnsan odaklı dış politikamız çerçevesinde başta yakın bölgemiz olmak üzere tüm kıtalarda güvenlik, istikrar ve kalkınmanın desteklenmesi.				
H3.2	Afganistan'ın yeniden imarına katkı sağlanacaktır.				
H3.2 Performans	PG3.2.1 performans hedefi % 23 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etki oranı % 100'dür. (%23*%100)= %23				
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	2020 yılında Afganistan'ın yeniden imarına katkı sağlanması hedefinde, Afganistan'da çatışmaların artması ve yüksek seyreden şiddet, belirsiz siyasi ortam, ülkedeki yaygın yolsuzluk ve koronavirüs salgını nedeniyle sapma yaşanmıştır.				
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Proje bazlı olarak yapılan yardımlar hususunda TİKA Başkanlığıyla birlikte hareket edilmesi; Projelerin eğitim, sağlık, iyi yönetim, kapasite geliştirme, tarım ve hayvancılık gibi sektörlerde, Afganistan'ın yeniden inşasına odaklı yürütülmesi; yeniden imar projelerinde ülkemiz firmalarının mümkün olduğunca fazla pay almalarının sağlanması öngörülmektedir.				
Sorumlu Birim	İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü (GAGM)				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.2.1. Afganistan'ın kalkınmasına yönelik yardım taahhüdü (ABD Doları)	100%	0	37.500.000	8.700.000	% 23
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Afganistan'da süregelen siyasi belirsizlik, ülkedeki çatışma ortamı ve yolsuzluk, Afganistan'a yapılan kalkınma katkılarının hayata geçirilmesini önemli ölçüde etkilemektedir. Koronavirüs salgını da öngörülen yardımlarımızın gerçekleştirilmesi önünde engel teşkil etmiştir. Söz konusu değişiklikler, tespit ve ihtiyaçlarımız bağlamında bir değişikliğe yol açmamıştır.				

Etkililik	İnsan odaklı dış politika anlayışıyla gerçekleştirdiğimiz kalkınma yardımları, Afganistan'ın istikrarının sağlanmasına yönelik çabalara katkıda bulunmaktadır. Proje bazında sektörel odaklı olarak yürütülen kalkınma yardımlarımız Afganistan'da temel istikrarsızlık unsurlarıyla mücadele için önem teşkil etmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşırken öngörülen maliyetler ortaya çıkmamakla birlikte; koronavirüs salgını performans değerini tabiatıyla etkilemiştir. İlave, Afganistan'daki siyasi ortam da ülkelerin kalkınma yardımı taahhütleri bağlamında önemli bir dinamik olarak öne çıkmaktadır.
Sürdürülebilirlik	Afganistan'da çatışmaların artması, siyasi durumun belirsizleşmesi başlıca risklerdir. Ülkedeki yaygın yolsuzluk da projelerin hayata geçirilmesinde zorluk yaratabilmektedir. Bu çerçevede sürdürülebilirlik bağlamında aşağıdaki unsurlar etkili olabilecektir: - Yurtdışında yardımlar konusunda TİKA Başkanlığıyla birlikte hareket edilmesi, - Yapılan yardımların sağlık, eğitim ve kapasite geliştirmeye odaklanması, - Hayata geçirilecek projelerin devrinden sonra Afganlılarca idame ettirilebilir olması, - Yardımların sağlanmasında mümkün mertebe ülkemiz firmalarından istifade edilmesi.

*** Afganistan'ın kalkınmasına yönelik 2021-2022 dönemi için 75.000.000 ABD Doları yardım taahhüdümüz bulunmaktadır. Taahhüdümüz proje bazlı destekleri içermekte olup, ilgili Kurumların bütçesinden karşılanması esastır.

A3***	İnsan odaklı dış politikamız çerçevesinde başta yakın bölgemiz olmak üzere tüm kıtalarda güvenlik, istikrar ve kalkınmanın desteklenmesi.
H3.3	Afrika'nın güvenlik ve istikrarına katkı sağlanması çabalarına devam edilecektir.
H3.3 Performans	Hedef altında yeralan 3 göstergenin "hedefe etki" oranları sırasıyla % 35, % 35 ve % 30 olarak belirlenmiştir. PG3.3.1 hedefi % 100; PG3.3.2 % 0 ve PG3.3.3 ise % 24 oranında gerçekleştirilmiştir. $(\%100 * \%35) + (\%0 * \%35) + (\%24 * \%30)$ $\%35 + \%0 + \%7,2 = \%42,2$
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	PG.3.3.3. Afrika ülkelerine kalkınma ve acil yardım desteği performans göstergesi bağlamında, koronavirüs salgını nedeniyle hac seferlerinin iptal olması nedeniyle 2020 yılı için tahsis edilen 500.000 ABD Doları hac yardımı yapılamamıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Hedefe ilişkin alınacak herhangi bir önlem bulunmamaktadır.
Sorumlu Birim	İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü (AFGM)

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.1. Afrika Birliği'ne gönüllü katkı payı (ABD Doları)	35%	1.000.000	1.000.000	1.000.000	% 0

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır. Afrika Birliği yapılan maddi katkı 2021 yılında Türkiye'de düzenlenecek Afrika Birliği Zirvesi açısından faydalı olmuştur.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamıştır. Tahmini maliyet tablosunda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.3. Afrika ülkelerine kalkınma ve acil yardım desteği (ABD Doları)	30%	0	1.100.000	260.000	% 24

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı için tahsis edilen 500.000 ABD Doları hac yardım ve Afrika ülkelerine üst düzey ziyaretler kapsamında 340.000 ABD Doları kullanılamamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılammıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından riskler bulunmamaktadır.

*** **PG3.3.2.** “Afrika’nın güvenlik ve istikrarına katkı sağlanması (ABD Doları)” Bölgesel güvenlik ve kalkınma konularında siyasi eşgüdüm sağlamak amacıyla oluşturulan ve Moritanya, Mali, Çad, Burkina Faso ve Nijer’in üye olduğu G5 Sahil Ortak Gücüne 2019 yılında ülkemiz tarafından bir defaya mahsus olmak üzere 5 milyon ABD Doları hibe edilmiştir. Söz konusu hibenin önümüzdeki yıllarda yapılmaya devam edilmesi öngörülmektedir. Bu nedenle bahse konu performans hedefinin Plandan çıkarılması planlanmaktadır.

STRATEJİK AMAÇ: 4

A4	Bakanlığın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.				
H4.1	Bakanlık birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda Bakanlık personelinin nitelikleri artırılacaktır.				
H4.1 Performans	PG4.1.1 performans hedefi % 113 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etkisi % 100'dür. $(\%113 * \%100) = \%113$				
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Koronavirüs salgını nedeniyle Bakanlığımız personeline yönelik eğitim faaliyetleri sınırlandırılmıştır. Ancak, herhangi bir sapma yaşanmamıştır.				
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Personel kapasitesini artırmaya yönelik eğitimlere çevrimiçi formatta devam edilebilmektedir.				
Sorumlu Birim	Diplomasi Akademisi Başkanlığı (DİAB)				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.1.1. Tüm kategorilerdeki hizmet içi eğitim verilen personel sayısı	100 %	477	520	590	% 263
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Koronavirüs salgını, planın başlangıç döneminden itibaren dış çevrede meydana gelen ve hedeflenen performansın gerçekleştirilmesini etkileyen bir faktör olmuştur. Hedef kartlarında A.4 kodunda yer alan tespit ve ihtiyaçlar yinelenmekle birlikte, Koronavirüs salgını nedeniyle uygulanan sosyal mesafe kuralı eğitimlerimiz için belirlenen Bakanlığımız toplantı salonlarını yetersiz kılmış, daha büyük toplantı salonlarına ihtiyaç duyulmuştur. Eğitimlerimize çevrimiçi platformlarda devam edilebildiğinden ve yüz yüze eğitimlerimizde diğer kurumların salonlarından faydalanılabildiğinden bu durum, performans göstergelerinin güncellenmesi ihtiyacıyla sonuçlanmamıştır.				

Etkililik	İzleme dönemi sonu itibariyle, hedeflenen değerin üzerinde personelimize hizmet verilmiştir. Sözkonusu eğitimler, Bakanlığımız çalışma prensiplerine ve uygulamalarına adapte olunması, mesleki görevlerin ifası sırasında personelden beklenen performansın artmasına katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamış olup, tahmini maliyet tablosunda değişikliğe ihtiyaç duyulmamaktadır.
Sürdürülebilirlik	Salgın koşullarının normale dönmesinde yaşanabilecek gecikmeler, Bakanlığımız memur alımlarında ve tayin sürecinde de gecikmelere neden olabilecektir. Bu durumda, düzenlenebilecek hizmetiçi eğitimler de olumsuz etkilenecektir.

A4	Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.				
H4.2	Bakanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatına ait binaların fiziki alt yapısı iyileştirilecektir.				
H4.2 Performans	PG4.2.1 performans hedefi %78 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etkisi % 100'dür. (%78*%100)=%78				
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	2020 yılında yaşanan koronavirüs salgını nedeniyle dünya genelinde kısıtlamalara gidilmiş olup, bu nedenle yaptırılması planlanan birçok onarım işimizde gecikme yaşanmış ve tamamlanamamıştır. Ayrıca kamuda uygulanan tasarruf tedbirleri sebebiyle yapılması planlanan inşaat ve onarım projelerinin tamamı için yeterli yatırım bütçesi bulunamadığından bazı projelerin hayata geçirilmesi mümkün olamamıştır.				
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ile görüşmeler yapılarak ödenek ihtiyaçlarımızın izahı ve temini konularında girişimlerin arttırılması. - Bakanlığımız Merkez teşkilatı ile dış temsilcilikler arasında etkin koordinasyon sağlanması - Önceliklerin ve ihtiyaçların doğru tespit edilerek bütçenin efektif kullanılması.				
Sorumlu Birim	Destek Hizmetleri Genel Müdür Yardımcılığı (DESD)				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.2.1. Sözleşmeye bağlanmış inşaatı veya büyük onarımı yapılacak olan yurtdışı temsilcilik bina sayısı	100%	4	23	18	% 74
---	------	---	----	----	------

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Bakanlığımız bütçe ödeneklerinin Türk Lirası olarak tahsis edilmesi, yurtdışındaki temsilciliklerimiz için yaptırılan inşaat, onarım ve tadilatlarla ilişkin hakediş ödemelerinin ise döviz olarak yapılmasından dolayı, 2020 yılı içinde döviz kurlarında yaşanan artışlar yatırım bütçesini etkilemiştir. Dünya genelinde yaşanan koronavirüs salgını nedeniyle uygulanan kısıtlamalardan dolayı yapılması planlanan yeni inşaat ve onarım işlerinin bazılarını başlanamamış, bazılarının ise başlama tarihlerinin ertelenmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Proje başlangıç zamanlarında oluşan bu gecikmeler ve ertelemeler hedeflenen performans göstergelerinde düşüşe sebep olmuştur.
Etkililik	Hedeflenen performans gösterge değerine %78 oranında ulaşılmıştır. Tespit edilen ihtiyaçların tamamı karşılanamamakla birlikte, öncelikli olanlar büyük oranda karşılanmıştır. Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacı doğrultusunda merkez ve yurtdışı teşkilatımızca kullanılan binaların fiziki alt yapısının iyileştirilmesi hedefine önemli katkı sağlanmıştır.
Etkinlik	Bakanlığımız bütçe ödeneklerinin Türk Lirası olarak tahsis edilmesi, temsilciliklerimiz için yaptırılan inşaat, onarım ve tadilatlarla ilişkin hakediş ödemelerinin döviz olarak yapılması ve yıl içinde döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar tahmini maliyet tablosunun revize edilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu durum, hedef ve performans göstergesi değerlerinde değişiklik ihtiyacını doğurmuştur.
Sürdürülebilirlik	Bütçe tasarruf tedbirlerinin devam etmesi ve döviz kurlarındaki olası dalgalanmalara bağlı olarak performans gösterge değerlerinde hedeflenen seviyeye ulaşamaması ihtimali mevcuttur.

A4	Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.
H4.3	Bakanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatının bilişim ve teknolojik alt yapısı geliştirilecektir.

H4.3 Performans		Hedef altında yeralan 3 göstergenin “hedefe etki” oranları sırasıyla % 50, % 20 ve % 30 olarak belirlenmiştir. PG4.3.1 hedefi % 112; PG4.3.2 % 800 ve PG4.3.3 ise % 100 oranında gerçekleştirilmiştir. $(\%112*\%50)+(\%800*\%20)+(\%100*\%30)$ $\%56+\%160+\%30= \%216$			
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni		Hedefe ilişkin herhangi bir sapma yaşanmamıştır.			
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler		Hedefe ilişkin alınacak herhangi bir önlem bulunmamaktadır.			
Sorumlu Birim		Bilgi İşlem Genel Müdür Yardımcılığı (BİLD)			
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2018)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.3.1. Güncel donanım ve yazılım temini (Adet / kümülatif yıllık toplam)	50%	15.500	18.700	20.950	% 170
İlgililik	2020 yılında ülkemizi de etkisine alan koronavirüs salgını nedeniyle donanım temin ve teslim hususlarında zaman zaman gecikmeler yaşanmış olmakla birlikte, elimizdeki mevcut stok ve yazılımlar en verimli şekilde kullanılmak suretiyle sorunların büyümeden çözülmesine gayret edilmiştir.				
Etkililik	Performans göstergeleri düzeyine ulaşılmış ve ihtiyaçlar karşılanmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşırken öngörülemeyen bir maliyet çıkmamıştır. Tahmini maliyet tablosunda herhangi bir değişiklik yapılması ihtiyacı bulunmamaktadır.				
Sürdürülebilirlik	Salgın döneminde gerek gümrüklerde yaşanan sıkıntılar, gerek dizüstü bilgisayara artan talepler nedeniyle firmalar tarafından donanım taleplerimizin karşılanmasında zorluklar yaşanmıştır. Firmaların stoklarında bulunmayan malzemeler zaman zaman risk oluşturmuştur. Riskleri ortadan kaldırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak üzere stoklama yapılarak tedbir alınması akla gelmektedir. Ancak, stoklanacak cihazların bilişim cihazları olması ve her geçen gün teknolojilerinin yenileniyor olması nedeniyle stok süresinin uzun tutulmayarak stok malzemesi ile kullanıma sunulan malzemenin eşgüdümlü olarak takip edilmesi gerekmektedir.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.3.2. BİLD personeline bilişim güvenliği kapsamında verilen eğitim sayısı (Kümülatif yıllık toplam)	20 %	6	10	80	% 1.850
İlgililik	BİLD personelinin görev yeri değişikliği ve koronavirüs salgını nedeniyle personele bilişim güvenliği kapsamında verilen eğitim sayısı 2020 yılı için planlanan değerinin üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, bu süreçte eğitimler yüz yüze değil videokonferans sistemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu sayede, daha çok BİLD personeli eğitimlere dahil olurken zaman sınırlamasının olmaması 2020 yılı için hedeflenen performans göstergesine olumlu etki yapmıştır.				
Etkililik	2020 yılı için planlanan gösterge değerine ulaşılmıştır. Eğitimler videokonferans şeklinde uzaktan yapılmıştır.				
Etkinlik	Düzenlenen eğitimlerde Kurumsal Lisans Anlaşmasından kazanılan danışmanlık ve eğitim hakları kullanıldığı için herhangi bir maliyet doğurmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	2020 yılında yaşanan salgın nedeniyle video konferans yoluyla gerçekleştirilen eğitimlerde, eğitim yüz yüze olmadığı için personel evden ya da mesai saatleri içinde ofisten katılabilmektedir. Sürdürülebilirliği sağlamak ve bilişim güvenliği konusundaki değişiklikleri yakından takip edebilmek için yüz yüze eğitime ağırlık verilmesi gerekmektedir.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.3.3. Bilişim sistemlerinin arızalanma sıklığı ve arızanın giderilme süresinin kontrol edilmesi (Kümülatif yıllık toplam)	30%	12	12	12	% 0
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Bakanlığımız, Planın başlangıç döneminden itibaren çalışma ortamında zaruri değişiklikler yapılmasına rağmen (ofis yenilemesi, salgın nedeniyle mesai saatlerinin değişmesi), bilişim sistemleri için halihazırda kullanılan ve tüm ihtiyaçlara cevap verecek yazılımlara sahip bulunmaktadır. Bu durum, herhangi bir aksamaya mahal vermeden sistemin devamlılığını sağlamıştır. Arızalanma risklerinin ortadan kaldırılmasına azami ölçüde özen gösterilerek çıkan arızalar süratle çözülmüştür.				

Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Bilişim sistemini kullanan kullanıcıların tüm ihtiyaçları karşılanmıştır.
Etkinlik	Mevcut bilişim sistemimizde kullanılan ve ihtiyacımızı fazlasıyla karşılayan yazılımlar 2020 yılı ödenekleriyle karşılanabilmektedir.
Sürdürülebilirlik	Siber saldırıların gelişen ve değişen teknolojiyle beraber artması bilişim sistemleri için risk oluşturmaktadır. Bu saldırılara karşı alınması gereken ve sistem güvenliğini sağlayan yazılımların yakından takip edilmesine yönelik maliyetler sürekli artmaktadır.

A4	Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.				
H4.4	Çeviri faaliyetlerinde etkinlik ve koordinasyon güçlendirilecek ve çeviri kalitesi arttırılacaktır.				
H4.4 Performans	Hedef altında yeralan 3 göstergenin “hedefe etki” oranları sırasıyla % 50, % 25 ve % 25 olarak belirlenmiştir. - PG4.4.1 hedefi %251; PG4.4.2 hedefi % 180 ve PG4.4.3 hedefi % 0 olarak gerçekleştirilmiştir. $(\%251 \times \%50) + (\%180 \times \%25) + (\%0 \times \%25)$ $\%125,5 + \%45 + \%0 = \%170,5$				
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Koronavirüs koşulları çerçevesinde olabildiğince sanal ortamda farklı etkinlik ve koordinasyon mekanizmaları benimsenmiş ve çeviri kalitesini arttırmaya yönelik birim içi sanal toplantılar tertip edilmiştir. Bakanlığımıza, Arapça, İngilizce, İspanyolca ve Rusça dillerinde yetkin personel kazandırılmış, ilgili personelden hedefimiz doğrultusunda istifade edilmeye başlanmıştır. Salgın başında oluşan sapma ise adaptasyon ve yeni koşullara uyum sebebiyle oluşmuştur				
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	- Sanal uygulama ve teknolojilerin daha verimli kullanılması, - Göreve yeni başlayan personelin eğitiminin tamamlanması, - Çeviri alanındaki sanal konferans ve seminerlerin takip edilmesi, - Çeviri kalitesinin arttırılmasına yönelik uzun vadeli sunum programları hazırlanması.				
Sorumlu Birim	Tercüme Dairesi Başkanlığı (TRCD)				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.4.1. Çevirisi yapılan/yaptırılan kelime sayısı (Yıllık kümülatif toplam)	50%	740.029	744.000	1.870.650	% 28.472
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Koronavirüs salgının baş gösterdiği ilk aylarda ziyaret ve temasların azalması nedeniyle çeviri hacminde düşüş yaşanmıştır. Bu durum tespit ve ihtiyaçlarda bir değişikliğe sebebiyet vermemiş ve ihtiyaçlara yönelik olarak çalışmaya devam edilmiştir.				
Etkililik	Çeviri hacmi bağlamında hedeflenen değer üstünde bir değer elde edilmiştir. Birimlerimizin tüm çeviri talepleri imkânlar ölçüsünde karşılanarak Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Çeviri çalışmalarının idamesinde kurumsal ve yasal risk unsurları bulunmamakla birlikte, koronavirüs salgınının, ikili ve çok taraflı mekanizmaların bir araya gelme şartlarını ve dolaylı olarak çeviri taleplerini etkilemesi nedeniyle çevresel risk olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.4.2. Revize edilen kelime sayısı (Yıllık kümülatif toplam)	25%	227.649	231.000	416.764	% 5.644
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Koronavirüs salgınının baş gösterdiği ilk aylarda, metinlerin sayısının azalması sonucunda çeviri kontrolü hacminde düşüş yaşanmıştır. Bu durum tespit ve ihtiyaçlarda bir değişikliğe sebebiyet vermemiş ve ihtiyaçlara yönelik olarak çalışmaya devam edilmiştir.				

Etkililik	Çeviri kontrolü hacmi bağlamında hedeflenen değerin üstünde bir değer elde edilmiştir. Birimlerimizin tüm çeviri kontrolü talepleri imkânlar ölçüsünde karşılanarak Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Çeviri kontrolü çalışmalarının idamesinde kurumsal ve yasal risk unsurları bulunmamakla birlikte, koronavirüs salgınının ikili ve çok taraflı mekanizmaların bir araya gelme şartlarını ve dolaylı olarak çeviri kontrolü taleplerini etkilediğinden çevresel risk olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.4.3. Mütercim-lerin mesleki kurslara, seminerlere ve toplantılara katılım sayısı (Yıllık kümülatif)	25%	4	5	0	% -400
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Koronavirüs salgını nedeniyle, COTSOES ve Translating Europe etkinlikleri 2020 yılında yüz yüze gerçekleştirilememiş ve AB ülkelerinin Dışişleri Bakanlıklarıyla mütercim değişim programları düzenlenememiştir. 2021 yılı koşulları değerlendirilerek bu göstergenin değiştirilmesi gündemdedir.				
Etkililik	Bakanlığımızda göreve yeni başlayan mütercimler için düzenlenen temel eğitim programları hariç Koronavirüs salgını nedeniyle hedeflenen değerlere ulaşamamıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Mütercimlerin mesleki kurslara, seminerlere ve toplantılara katılımları kurumsal ve yasal risk unsurları bulunmamakla birlikte, Koronavirüs salgını çevresel risk olarak değerlendirilebilir. Bu riski ortadan kaldırmak adına 2021 yılı için planlanan sanal toplantılara katılım gündemdedir.				

STRATEJİK AMAÇ: 5

A5	Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza verilen konsolosluk hizmetleri ve ihtiyaç duyan yabancı devlet vatandaşlarına verilen vize hizmetleri kalitesinin artırılması.
H5.1	Konsolosluk Çağrı Merkezi tarafından 7/24 verilen hizmetler daha üst standartlara yükseltilecektir.
H5.1 Performansı	2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG5.1.1' de yeralan performans hedefi % 83 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etki oranı % 100'dür. (%83*%100)=%83
H5.2	E-vize Çağrı Merkezi tarafından 7/24 verilen hizmetlerin standartları yükseltilecektir.
H5.2 Performansı	2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG5.2.1'de yeralan performans hedefi % 138 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etki oranı % 100'dür. (%138*%100)=%138
Sorumlu Birim	Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü (KOGM)

*** **H5.1** hedefinde yeralan “**PG5.1.1.** Konsolosluk Çağrı Merkezi tarafından hizmet verilen vatandaş sayısı (Yıllık kümülatif toplam)” performans göstergesi ile **H5.2** hedefinde yeralan “**PG5.2.1.** E-vize Çağrı Merkezi tarafından hizmet verilen yabancı sayısı (Yıllık kümülatif toplam)” performans göstergelerinin değerlendirme sonuçlarına 2020 yılı Performans Programımızın “Dış Politikanın Yürütülmesi ve Konsolosluk Hizmetlerinin Geliştirilmesi - Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer verilmiştir.

Ayrıca, **PG5.1.1.** de yer alan performans göstergesi ifadesi performans programımızda “Konsolosluk Çağrı Merkezine başvuran vatandaş sayısı” olarak yeralmaktadır. Söz konusu performans göstergesinde ifade farkı olmakla beraber değerlendirme kriterlerinin aynı olması nedeniyle Planımızla uyumlu olduğu değerlendirilmektedir.

Performans Programımızla uyumlu hale getirilebilmek için bahse konu gösterge ifadesinde ve değerlerinde güncellenme yapılması planlanmaktadır.

STRATEJİK AMAÇ: 6

A6	Ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin artırılması.
H6.1	Yurtdışı temsilciliklerimizde, ülkemizin tanıtımına yönelik kültürel, sanatsal ve sosyal etkinlikler düzenlenecektir.
H6.1 Performans	2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre; PG6.1.1. performans hedefi % 15 oranında gerçekleştirilmiştir. Hedefe etkisi % 100'dür. (%15*%100)=%15
Sorumlu Birim	Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürlüğü (TKGM)

***** PG6.1.1.** “Düzenlenecek kültürel ve sanatsal etkinlik sayısı (Kümülatif Toplam)” performans göstergesinin değerlendirme sonuçlarına 2020 yılı Performans Programımızın “Milli Kültür / Yurtdışında Türk Kültür Varlığını Koruma ve Tanıtma - Altprogram Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer verilmiştir.

Ayrıca, bahse konu performans göstergesi ifadesi 2020 yılı Performans Programımızda “Dış temsilciliklerimizce milli değerlerin ve Türk kültürünün yurtdışında korunmasına ve tanıtımına yönelik gerçekleştirilen proje ve faaliyetlerin sayısı” olarak yer almaktadır. Söz konusu performans göstergesinde ifade farkı olmakla birlikte değerlendirme kriterinin aynı olması nedeniyle Planımızla uyumlu olduğu değerlendirilmektedir. Performans Programımızla uyumlu hale getirilebilmek için bahse konu gösterge ifadesinde ve değerlerinde güncellenme yapılması planlanmaktadır.

A6	Ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin artırılması.
H6.2	Bakanlığın diplomasi eğitimi alanındaki kapasitesi artırılacak ve diğer ülke Dışişleri Bakanlıkları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşılacaktır.
H6.2 Performans	- Hedef altında yeralan 2 göstergenin “hedefe etki” oranları sırasıyla % 60 ve % 40 olarak belirlenmiştir. - 2020 yılı Performans Programı değerlendirmesine göre PG6.2.1 performans hedefi % 70 oranında ve stratejik plan değerlendirmesine göre PG6.2.2 performans hedefi % 164 oranında gerçekleşmiştir. (%70*%60)+(%164*40) %42+%66=108
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Diğer ülkelerin Dışişleri Bakanlıkları personeline mahallinde verilen eğitim programları, koronavirüs salgını nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Ayrıca, Bakanlığımızda yüz yüze gerçekleştirilmesi planlanan eğitim programları da iptal edilmiştir.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler		Ülkemizin tanınırlığının ve kamu diplomasisi alanındaki etkinliğinin artırılmasına yönelik eğitimlere çevrimiçi formatta devam edilebilmektedir.			
Sorumlu Birim		Diplomasi Akademisi Başkanlığı (DİAB)			
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.2.2. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen eğitimlere katılan sayısı	40%	1.360	1.416	2.328	% 1.729
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Koronavirüs salgını beraberinde uygulanan kısıtlamalar, dış çevrede meydana gelen önemli bir değişiklik olarak kaydedilmektedir. Bahsekonu salgın kısıtlamaları sebebiyle Akademimizce gerçekleştirilen eğitim programlarında sosyal mesafenin korunmasını teminen Akademimize ait büyük bir eğitim salonunun bulunması gerekliliği tekrar gündeme gelmiştir. Bunun yanı sıra, eğitimlerin çevrimiçi olarak düzenlenebilmesi için Akademiye ait bir videokonferans programı hesabına ihtiyaç duyulmuştur. Ancak tespit ve ihtiyaçlardaki bu değişim, hedef ve performans göstergelerinde bir değişiklik ihtiyacı doğurmamıştır.				
Etkililik	PG 6.2.2 performans göstergesi değerinin üzerine çıkmıştır. Bahsekonu değerinin güncellenmesine bu aşamada ihtiyaç duyulmamaktadır.				
Etkinlik	Öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamış olup, tahmini maliyet tablosunda değişikliğe ihtiyaç duyulmamaktadır.				
Sürdürülebilirlik	Salgın kısıtlamalarının normale dönmesinde yaşanabilecek gecikmeler, belirtilen performans değerlerine ulaşmanın öngörülememesi bakımından risk oluşturmaktadır. Programlara çevrimiçi devam edilmesi riskin sonuçlarını azaltmaktadır.				

*** **PG6.2.1** “Akademi’nin programlarına katılan yabancı diplomatların sayısı (Kümülatif)” performans göstergesinin değerlendirme sonuçlarına “Dış İlişkiler - Altprogram Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer verilmiştir.

STRATEJİK PLAN GENEL DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Bakanlığımız 2019-2023 dönemini kapsayan Stratejik Planı 6 stratejik amaç altında, 16 hedef ve 29 performans göstergesinden oluşmaktadır. 2020 yılı Performans Programımızda Stratejik Planımızla uyumlu 10 gösterge yer almaktadır.

Bakanlığımız Stratejik Planının ilgili amaç ve hedeflerinin altında yeralan 29 performans göstergesinden 17'sinin % 100 ve üzerinde, bir göstergenin ise % 83 oranında gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

Stratejik amaç "A1" kodu altında yeralan "H1.1" performans hedefi % 99; "H1.2" performans hedefi % 143 ve "H1.3" performans hedefi % 102 oranında gerçekleşmiştir.

Stratejik amaç "A2" kodu altında yeralan "H2.1" performans hedefi % 118 ve "H2.2" performans hedefi % 104 oranında gerçekleşmiştir.

Stratejik amaç "A3" kodu altında yeralan "H3.1" performans hedefi % 38,5 "H3.2" performans hedefi % 23 oranında ve "H3.3" performans hedefi % 42,2 oranında gerçekleşmiştir.

Stratejik amaç "A4" kodu altında yeralan "H4.1" performans hedefi % 113, "H4.2" performans hedefi % 78, "H4.3" performans hedefi % 216 ve "H4.4" performans hedefi % 170,5 oranında gerçekleşmiştir.

Stratejik amaç "A5" kodu altında yeralan "H5.1" performans hedefi % 83 ve "H5.2" performans hedefi % 138 oranında gerçekleşmiştir.

Stratejik amaç "A6" kodu altında yeralan "H6.1" performans hedefi % 15 ve "H6.2" performans hedefi % 108 oranında gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki çerçevede Stratejik Planımızda 6 amacın altında yeralan 16 hedeften 11'inin % 80 ve üzerinde gerçekleştirildiği görülmüştür. Bakanlığımızca % 80 ve üzerinde gerçekleştirilen hedefler başarılı olarak değerlendirmektedir.

Genel olarak Planımızda yeralan performans hedeflerine ulaşamamasında başta koronavirüs olmak üzere dış politikanın dinamik ve belirsiz yapısı etkili olmuştur. Buna ilaveten, hedeflerin gerçekleştirilememesi nedenlerine ayrıntılı olarak "2020 Yılı Performans Programı"nın "Altprogram Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümü ile "Stratejik Plan Değerlendirme Tablo"larında yer verilmiştir.

PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bakanlığımızın performans programına yönelik ayrı bir veri kayıt sistemi mevcut değildir. Bakanlığımız bünyesinde kullanılmakta olan DışNet, Konsolosluk.Net, E-Visa, Diplomatik Portal, Analitik.Net, BelgeArşiv.Net gibi sistemler aracılığı ile ihtiyaç duyulan verilere ulaşılmaktadır. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tabanlı e-bütçe sistemi üzerinden mali bilgilere erişim sağlanmaktadır.

New York Türk Evi Binası İnşaatı

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Stratejik Planda Öngörülemeyen Kurumsal Kapasite İhtiyaçları: Bakanlığımız 2019-2023 Dönemi Stratejik Planı ile 2020 yılı Performans Programında performans hedeflerine ulaşılmasında öngörülmeleyen kurumsal kapasite ihtiyaçları ortaya çıkmamıştır.

B. Üstünlükler

- Köklü diplomasi geleneğinin bulunması,
- Kurumsal kültürün güçlü olması,
- Nitelikli ve deneyimli kadrolara sahip olunması,
- Bölgesel ve küresel gelişmeleri hızlı ve doğru analiz ederek politikalar üretmesi,
- Ülkemize yönelik tehditlerle-risklerle mücadelede ve fırsatları izlemeye inisiyatif alabilen girişimci yaklaşıma sahip olması,
- İnsan odaklı dış politika çerçevesinde Türkiye'nin insani yardımlar konusunda önemli bir donör ülke haline gelmiş olması,
- Yurtdışında en fazla diplomatik temsilciliği bulunan 5. ülke konumunda olması,
- Geniş ve güvenilir bilgi kaynaklarına sahip olması,
- Yabancı devletler ve bunların temsilcilikleri ile yakın işbirliği içerisinde bulunması,
- Uluslararası kuruluşlar çerçevesinde etkin rol üstlenmesi ve vatandaşlarımızın üst düzey görev ve sorumluluklar alması,
- Avrupa Birliği Başkanlığı ile bütünleşme sonucunda dış politikamızda ve dış ticaretimizde önemli bir yeri olan Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin tek elden, daha hızlı ve daha verimli şekilde yürütülmesi,
- Konsolosluk işlemlerinin hızlı ve çözüm odaklı yürütülmesi,
- Konsolosluk Çağrı Merkezi sayesinde vatandaşlarımıza kesintisiz konsolosluk hizmeti sunulması,
- E-vize Çağrı Merkezi aracılığıyla yabancılara e-vize işlemlerinde destek sağlanması,
- Donanım ve yazılım altyapısının sürekli yenilenmesi, güncellenmesi ve üst donanıma sahip hızlı haberleşme uygulamalarına sahip olunması,
- Elektronik ve fiziki arşivle desteklenen canlı kurumsal hafızanın bulunması.

C. Güçlendirilmesi Gereken Yönler

- Bakanlığımızın yurtiçi ve yurtdışındaki faaliyetleri hakkında kamuoyunun etkin bir şekilde bilgilendirilmesini sağlayan teknolojik medya araçlarındaki gelişmelerin güncel şekilde takip edilmesi,
- Bakanlığımızın artan temsilcilik sayısına koşut olarak, personel sayısı ve bütçe imkânlarının artırılması,
- Yurtdışında gerçekleştirilen faaliyetler açısından kurumlar arasındaki koordinasyonun etkin şekilde devamının sağlanması,
- Kurum içindeki eşgüdüm, iletişim ve dayanışmanın artırılmasını sağlayacak eğitim imkânlarının sunulması, bu çabanın sosyal, sportif, kültürel ve diğer araçlarla desteklenmesi,
- Merkez ve yurtdışı teşkilatımızın fiziki ve teknolojik alt yapısının güçlendirilmesi,
- Dünyada yaygın olan diller dışındaki dillere hâkim olan personel sayısının da artırılması.

D. Değerlendirme

Bakanlığımız, dış politika faaliyetlerinde üstlendiği sorumluluğu, köklü diplomasi geleneği, geniş yurtdışı temsilcilik ağı, günümüz ihtiyaçlarını karşılayan teknik ve bilişim alt yapısı, nitelikli insan kaynağı ve özverili çalışma anlayışıyla yerine getirmektedir.

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını karşısında değişen koşullara hızla uyum sağlanmış ve 2020 yılındaki faaliyetlerimiz amaç ve hedeflerimiz doğrultusunda aksamadan devam etmiştir. Salgının ilk altı aylık döneminde ikili ve çok taraflı temaslar telefon ve videokonferans aracılığıyla gerçekleştirilmiş; yılın ortalarından itibaren yeni normalleşme süreci kapsamında şartlar elverdiği ölçüde yüzyüze görüşmeler ve ziyaretler yapılmıştır. Salgının diplomatik işleyiş bakımından getirdiği bu değişikliklerin bir kısmının önümüzdeki dönemde de devam edeceği tahmin edilmektedir.

Mali mevzuatımız uyarınca, hesap verilebilirlik ve mali saydamlık ilkesinin sacayaklarını oluşturan Stratejik Plan ve Performans Programı Bakanlığımızda tam bir farkındalıkla benimsenmekte ve uygulanmaktadır. 2020 yılında Bakanlığımız faaliyetleri, 2019-2023 Dönemi Stratejik Planımız ve 2020 Yılı Performans Programımızda yeralan amaç ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız kaynaklarının, mali disiplin ilkelerine ve tasarruf tedbirlerine dikkat edilerek kullanılmasına azami ölçüde özen gösterilmektedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

Bakanlığımız 2019-2023 dönemi Stratejik Planında yeralan amaç ve hedefler doğrultusunda çalışmalarına devam edecektir. Bakanlığımıza tahsis edilen ödenekler etkin bir şekilde kullanılmış olup önümüzdeki dönemde de görevlerimiz aynı anlayışla yerine getirilecektir.

Faaliyetlerimizin etkin bir şekilde yürütülmesi ve sürdürülmesi açısından Bakanlığımız bütçe ödeneklerinin, gerçekçi verilerle ve titizlikle belirlenen ihtiyaçlarımıza uygun şekilde tahsis edilmesine devam edilmesi önem taşımaktadır.

VI. EKLER

EK- 1

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst Yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerinin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim 01/02/2021

Yavuz Selim KIRAN
Bakan Yardımcısı

EK- 2

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2020 yılı Faaliyet Raporunun “III/A-Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim 01/02/2021

Hakan OLCAY
Büyükelçi
Strateji Geliştirme Başkanı

B İ L A N Ç O							
Kamu İdaresi Kodu		11.00.00.00		Yıl:2020			
Kamu İdaresi Adı		DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI					
AKTİF HESAPLAR		2018 YILI	2019 YILI	2020 YILI	PASİF HESAPLAR		
					2018 YILI	2019 YILI	2020 YILI
1	DÖNEN VARLIKLAR	871.887.031,51	1.256.926.129,10	1.138.156.859,60	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	377.054.313,76
10	HAZİR DEĞERLER	702.969.312,05	1.042.650.407,75	822.512.394,69	32	FAALİYET BORÇLARI	18.802.115,61
102	BANKA HESABI	254.598,44	2.535.806,53	1.491.763,29	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	18.456.297,81
105	DÖVİZ HESABI	0,00	73.456,24	65.481,98	325	NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI	345.817,80
107	ELÇİLİK VE KONSOLOSLUK NEZDİNDEKİ PARALAR HESABI	702.714.713,61	1.040.041.144,98	820.955.149,42	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	349.758.715,25
12	FAALİYET ALACAKLARI	3.000,00	944.690,16	1.155.901,20	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	7.307.970,65
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.000,00	944.690,16	1.155.901,20	333	EMANETLER HESABI	341.395.627,12
13	KURUM ALACAKLARI	552.841,49	820.853,88	1.455.724,60	338	KONSOLOSLUK CARİ HESABI	1.055.117,48
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	74.562,58	134.557,16	167.088,95	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	8.493.482,90
137	TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	478.278,91	686.296,72	1.288.635,65	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	8.475.647,64
14	DİĞER ALACAKLAR	15.138.076,93	14.273.704,26	32.186.619,40	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	17.835,26
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	15.138.076,93	14.273.704,26	32.186.619,40	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	28.499.897,41
15	STOKLAR	26.239.343,99	44.136.260,80	68.685.102,75	43	DİĞER BORÇLAR	8.270.614,64
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	26.239.343,99	44.136.260,80	68.685.102,75	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	8.270.614,64
16	ÖN ÖDEMELER	82.494.030,35	81.507.501,80	112.341.714,62	47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	20.229.282,77
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	82.494.030,35	81.507.501,80	112.341.714,62	472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	20.229.282,77
18	SELECEK AYLARA AIT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	44.490.426,70	72.592.710,45	99.819.402,34	5	ÖZ KAYNAKLAR	11.681.090.651,96
180	SELECEK AYLARA AIT GİDERLER HESABI	44.490.426,70	72.592.710,45	99.819.402,33	50	NET DEĞER	12.590.932.432,61
181	GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	0,00	0,00	0,01	500	NET DEĞER HESABI	12.590.932.432,61
2	DURAN VARLIKLAR	11.414.757.831,62	11.802.728.430,04	122.209.701.829,47	51	DEĞER HAREKETLERİ	9.072.857.848,28
22	FAALİYET ALACAKLARI	21.778.677,70	19.508.596,91	20.087.339,38	519	DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	9.072.857.848,28
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	21.778.677,70	19.508.596,91	20.087.339,38	57	GEOÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	116.018.127,37
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	11.392.848.796,45	11.783.219.833,13	122.189.081.003,26	570	GEOÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	116.018.127,37
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1.277.272.185,46	1.121.372.185,46	1.459.632.288,00	58	GEOÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-6.808.455.259,63
252	BİNALAR HESABI	9.814.996.527,59	10.367.948.491,23	122.793.056.879,66	580	GEOÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-6.808.455.259,63
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	23.598.841,73	26.322.770,64	29.757.188,27	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-3.090.262.496,67
254	TAŞITLAR HESABI	262.632.500,99	273.814.693,63	305.476.010,94	591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUÇU HESABI (-)	-3.090.262.496,67
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	314.671.800,41	347.790.966,07	374.786.094,24			
257	BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-1.033.599.042,01	-1.286.048.680,42	-3.892.185.525,34			
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	733.275.982,28	932.019.406,52	1.118.263.737,18			

B İ L A N Ç O							
Kamu İdaresi Kodu	11.00.00.00	Yıl:2020					
Kamu İdaresi Adı	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI						
AKTİF HESAPLAR	2018 YILI	2019 YILI	2020 YILI				
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	294.330,31				
26 MADDE OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	0,00				
260 HAKLAR HESABI	60.520.825,97	72.768.949,67	92.647.179,32				
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	0,00	30.439.740,59	50.057.544,06				
267 DİĞER MADDE OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	219.714,32	219.714,32	219.714,32				
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR VE DİĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	-60.740.540,29	-103.428.404,58	-142.924.437,70				
28 SELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHHÜTLERİ	0,00	0,00	539.131,23				
280 SELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00	0,00	539.131,23				
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	130.357,47	0,00	-5.644,40				
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDE DURAN VARLIKLAR	98.035.772,28	103.473.918,33	109.163.584,32				
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-97.905.414,81	-103.473.918,33	-109.169.228,72				
AKTİF TOPLAMI	12.286.644.863,13	13.059.654.559,14	123.347.858.689,07	PASİF TOPLAMI	12.286.644.863,13	13.059.654.559,14	123.347.858.689,07

Bilanço Dipnotları :	2018 YILI	2019 YILI	2020 YILI
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1.301.100.114,54	1.251.701.190,11	1.244.026.294,02
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.301.100.114,54	1.251.701.190,11	1.244.026.294,02
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	1.124.015.130,54	498.295.218,41	141.377.739,21
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	1.124.015.130,54	498.295.218,41	141.377.739,21
932 VERİLEN TAHHÜT BELGELERİ HESABI	0,00	1.433.699,50	2.363.699,50
933 VERİLEN TAHHÜT BELGELERİ KARŞILIĞI HESABI	0,00	1.433.699,50	2.363.699,50
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	1.068.869,31	2.656.961,52	3.719.968,49
949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	1.068.869,31	2.656.961,52	3.719.968,49
998 DİĞER NAZİM HESAPLAR HESABI	26.417.090,60	26.417.090,60	26.417.090,60
999 DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	26.417.090,60	26.417.090,60	26.417.090,60

EK- 4

BÜTÇELENEN VE GERÇEKLEŞEN TUTARLARIN KARŞILAŞTIRMA TABLOSU			
Kamu İdaresi Kodu	11.00.00.00	Yıl: 2020	
Kamu İdaresi Adı	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI		
	Bütçelenen Tutarlar		Gerçekleşen Tutar
	Bütçe Ödeneği / Gelir Tahmini	Nihai Ödenek	
TAHSİLATLAR			
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	599.212.203,31
Sosyal Güvenlik Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	71.238.859,25
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	0,00	56.719.403,99
Diğer Gelirler	0,00	0,00	255.104.751,49
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	57.429,10
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	146.444,52
Red ve İadeler (-)	0,00	0,00	12.104.049,19
Toplam Tahsilatlar	0,00	0,00	970.375.042,47
ÖDEMELER			
Personel Giderleri	1.849.258.000,00	2.189.724.399,13	2.158.729.838,30
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	144.139.000,00	169.993.000,00	162.176.233,30
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	593.303.000,00	895.423.615,09	778.550.947,80
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	1.574.090.000,00	1.719.221.000,00	1.698.416.769,00
Sermaye Giderleri	470.300.000,00	501.902.752,91	445.814.297,40
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	633.000,00	899.830,53	747.541,47
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Toplam Ödemeler	4.631.723.000,00	5.477.164.597,66	5.244.435.627,27
NET TAHSİLATLAR/ÖDEMELER			0,19

EK-5

BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU

Kamu İdaresi Kodu 11.00.00.00
Kamu İdaresi Adı DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Yıl:2020
Ay:12

Hesap Kodu	Ekonomik Kod1	Kod2	BÜTÇE GİDERİNİN TÜRÜ	2020 YILI
830	00	00	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	5.244.435.627,27
830	01	00	Personel Giderleri	2.158.729.838,30
830	01	01	Memurlar	1.289.465.464,86
830	01	02	Sözleşmeli Personel	847.326.090,16
830	01	03	İşçiler	21.270.970,75
830	01	04	Geçici Personel	667.312,53
830	02	00	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	162.176.233,30
830	02	01	Memurlar	47.444.478,07
830	02	02	Sözleşmeli Personel	110.235.366,53
830	02	03	İşçiler	4.496.388,70
830	03	00	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	778.550.947,80
830	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	118.058.378,89
830	03	03	Yolluklar	131.596.771,33
830	03	04	Görev Giderleri	3.002.374,92
830	03	05	Hizmet Alımları	460.400.010,13
830	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	19.578.879,25
830	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım	21.212.998,73
830	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	9.015.185,36
830	03	09	Tedavi ve Cenaze Giderleri	15.686.349,19
830	05	00	Cari Transferler	1.698.416.769,00
830	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	7.294.150,00
830	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	378,00
830	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	1.691.122.241,00
830	06	00	Sermaye Giderleri	445.814.297,40
830	06	01	Mamul Mal Alımları	52.834.380,06
830	06	03	Gayri Maddi Hak Alımları	19.849.678,85
830	06	04	Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması	7.010,55
830	06	05	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	341.669.703,35
830	06	07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	31.453.524,59
830	08	00	Borç Verme	747.541,47

Hesap Kodu	Ekonomik Kod1	Kod2	BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	2020 YILI
800	00	00	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI	982.479.091,66
800	01	00	Vergi Gelirleri	599.212.203,31
800	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	179.345.853,16
800	01	03	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	2.196.404,79
800	01	05	Damga Vergisi	11.017.484,06
800	01	06	Harçlar	406.652.461,30
800	03	00	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	71.238.859,25
800	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	60.798.754,37
800	03	06	Kira Gelirleri	10.440.104,88
800	04	00	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	56.719.403,99
800	04	06	Özel Gelirler	56.719.403,99
800	05	00	Diğer Gelirler	255.104.751,49
800	05	01	Faiz Gelirleri	440.386,70
800	05	02	Kiş ve Kurumlardan Alınan Paylar	214.899,57
800	05	03	Para Cezaları	5.257.906,18
800	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	249.191.559,04
800	06	00	Sermaye Gelirleri	57.429,10
800	06	02	Taşınır Satış Gelirleri	57.429,10
800	08	00	Alacaklardan Tahsilat	146.444,52
800	08	01	Yurtiçi Alacaklardan Tahsilat	146.444,52
BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI (B)				982.479.091,66

BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU

Kamu İdaresi Kodu 11.00.00.00

Kamu İdaresi Adı DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Yıl:2020

Ay:12

Hesap Kodu	Ekonomik		BÜTÇE GİDERİNİN TÜRÜ	2020 YILI
	Kod1	Kod2		
830	08	01	Yurtiçi Borç Verme	747.541,47
BÜTÇE GİDERİ TOPLAMI (A)				5.244.435.627,27

Hesap Kodu	Ekonomik		BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADENİN TÜRÜ	2020 YILI
	Kod1	Kod2		
810	00	00	BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER HESABI	12.104.049,19
810	01	00	Vergi Gelirlerinden Ret ve İadeler	11.708.883,25
810	01	01	Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	11.706.159,19
810	01	05	Damga Vergisi	1.889,94
810	01	06	Harçlar	834,12
810	03	00	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	86.048,67
810	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	372,20
810	03	06	Kira Gelirleri	85.676,47
810	04	00	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerden Ret	113.079,53
810	04	06	Özel Gelirler	113.079,53
810	05	00	Diğer Gelirlerden Ret ve İadeler	196.037,74
810	05	02	Kişî ve Kurumlardan Alınan Paylar	880,71
810	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	195.157,03
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER TOPLAMI (C)				12.104.049,19

	2020 YILI		2020 YILI
BÜTÇE GİDERİ TOPLAMI (A)	5.244.435.627,27	NET BÜTÇE GELİRİ (D=B-C)	970.375.042,47
BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI (B)	982.479.091,66		
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET ve İADELER TOPLAMI (C)	12.104.049,19	BÜTÇE GELİR-GİDER FARKI (D-A)	-4.274.060.584,80